

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

**SPRAWOZDANIE Z MONITORINGU SIEDLISKA 6430 ZIOŁOROŚLA GÓRSKIE
(*ADENOSTYLION ALLIARIAE*) I ZIOŁOROŚLA NADRZECZNE (*CONVOLVULETALIA SEPIUM*)**

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

1. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) , cała Polska, wprowadzenie

1. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) , cała Polska, wprowadzenie

INFORMACJE OGÓLNE

1. Kod i nazwa rodzaju

6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*)

2. Informacja w jakich regionach biogeograficznych występuje dane siedlisko

Alpejski

Kontynentalny

3. Koordynatorzy główni: obecny i w poprzednich badaniach

2016-2018: dr Joanna Perzanowska

2009-2011: dr Wojciech Mróz

4. Koordynatorzy krajowi: obecny i w poprzednich badaniach

2016-2018: dr Jadwiga Sienkiewicz

2009-2011: dr Wojciech Mróz

5. Współpracownicy obecni i w poprzednim badaniu

2016-2018: Łukasz Chachulski, Bożena Kornatowska, Joanna Perzanowska, Anna Zagórowicz,

2009-2011: Anna Tyc, Bogusław Binkiewicz, Joanna Perzanowska, Joanna Zalewska-Gałosz, Kamil Kulpiński, Krzysztof Stawowczyk, Krzysztof Świerkosz, Roksana Krause

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

1. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) , cała Polska, wprowadzenie

6. Eksperci lokalni obecni i w poprzednich badaniach

2016-2018: Jadwiga Sienkiewicz, Anna Zagórowicz, Joanna Mielczarczyk, Łukasz Chachulski, Magdalena Bederska, Marcin Sulwiński, Sławomir Janakowski, Wojciech Kurek

2009-2011: Anna Tyc, Bogusław Binkiewicz, Joanna Perzanowska, Joanna Zalewska-Gałosz, Kamil Kulpiński, Krzysztof Stawowczyk, Krzysztof Świerkosz, Roksana Krause

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

1. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*), cała Polska, wprowadzenie

7. Lata i miesiące obecnych i poprzednich badań z informacją, czy jeżeli były istotne różnice w porze badań oraz warunkach pogodowych pomiędzy kolejnymi powtórzeniami badań, mogły one wpłynąć na różnice w wynikach badań:

Region biogeograficzny	Stanowisko	Termin przeprowadzenia prac monitoringowych w latach		Uwagi
		2009-2011	2016-2018	
ALP	3534 Dolina Rybnego Potoku	15.09.2011	16.08.2016	
ALP	3535 Między Świstowymi Skalkami a Małą Babią Górą	14.09.2011	24.08.2017	
ALP	3536 Pod przełęczą Brona	12.09.2011	18.08.2016	
ALP	3538 Kamienna Dolinka	13.09.2011	20.08.2016	
ALP	3541 Dolina Kamienicy 1	15.09.2011	-	
ALP	3542 Dolina Kamienicy 3	15.09.2011	15.08.2017	
ALP	3543 Dolina Kamienicy 2	15.09.2011	15.08.2017	
ALP	3554 Pod Diablakiem	13.09.2011	16.08.2017	
ALP	3562 Między Kościółkami a przełęczą Brona	15.09.2011	25.08.2017	
ALP	3941 Źródłiska potoku Malinowskiego	30.08.2011	05.08.2016	
ALP	3969 Górny odcinek lewej odnogi potoku Leśnianka	29.09.2011	06.08.2016	
ALP	3970 Obszar źródliskowy Białej Wisłki pod Baranią Górą	07.09.2011	09.08.2016	
ALP	3972 Źródłiska nad Białą Wisłką pod Halą Baranią	07.09.2011	07.08.2016	
ALP	4049 Bystra 1	15.08.2011	09.08.2017	
ALP	4050 Bystra 2	28.08.2011	10.08.2017	
ALP	4051 Hala Miziowa	22.08.2011	11.08.2017	
ALP	4052 Pilsko 1	20.08.2011	11.08.2017	
ALP	4053 Pilsko 2	20.08.2011 21.08.2011	11.08.2017	
ALP	4055 Przegibek	27.08.2011	9.08.2017	
ALP	4056 Rysianka 1	19.08.2011	8.08.2017	
ALP	4058 Rysianka 2	03.09.2011 04.09.2011	2.08.2017	
ALP	4076 Zawoja-Polica	05.09.2011	12.08.2017	
ALP	4078 Zawoja - Welcza	06.09.2011	18.08.2016	
ALP	4079 Zawoja	06.09.2011	19.08.2016	
ALP	4091 Barbarzyna	11.09.2011	18.08.2016	
ALP	4092 Głęboki Potok	11.09.2011	19.08.2016	
ALP	4094 Liszna	02.10.2011	16.08.2016	
ALP	4095 Polanki	03.10.2011	17.08.2016	
ALP	4096 Hulskie	03.10.2011	17.08.2016	
ALP	4114 Kalnica	04.10.2011	17.08.2016	
ALP	4115 Dołżyca	06.10.2011	16.08.2016	
ALP	4116 Kondratowa	18.09.2011	19.09.2016	
ALP	4117 Giewont	18.09.2011	17.09.2016	

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

1. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*), cała Polska, wprowadzenie

Region biogeograficzny	Stanowisko	Termin przeprowadzenia prac monitoringowych w latach		Uwagi
		2009-2011	2016-2018	
ALP	4120 Roztoka	19.09.2011	12.08.2016	
ALP	4122 Dol. 5 Stawów	19.09.2011	12.08.2016	
ALP	4123 Dolina Strążyska	20.09.2011	16.09.2016	
ALP	4124 Dol. Małej Łąki	20.09.2011	16.09.2016	
ALP	4125 Dol. Kościeliska	21.09.2011	21.09.2017	
CON	3545 Dolina Białej Przemszy	18.09.2011	13.09.2017	
CON	3681 Wąwóz Pełcznicy	17.05.2011	06.08.2016	
CON	3687 Wąwóz Siedmicy	-	17.08.2017	
CON	3689 Myślinów koło Myśliborza	25.05.2011	17.08.2017	
CON	3691 Wojcieszów	14.06.2011	16.08.2017	
CON	3697 Dolina Kamienicy koło Barcinka	15.06.2011	17.08.2017	
CON	3701 Walim	21.06.2011	-	
CON	3704 Wąwóz Kleśnicy 1	22.06.2011	06.08.2017	
CON	3711 Wąwóz Kleśnicy 2	22.06.2011	06.08.2017	
CON	3712 Kletno	22.06.2011	06.08.2017	
CON	3715 Potok Luta koło Łądką Zdrój	23.06.2011	-	
CON	3717 Gologóra koło Orłowca	23.06.2011	13.08.2017	
CON	3718 Dolina Kwisy	06.07.2011	-	
CON	3719 Źródlika Małej Kamienicy	06.07.2011	08.08.2016	
CON	3720 Źródlika pod Wysokim Grzbietem	06.07.2011	08.08.2016	
CON	3721 Kamionek koło Orla	06.07.2011	09.08.2016	
CON	3723 Świeradówka pod Stogiem Izerskim	07.07.2011	09.08.2016	
CON	3724 Góra Róg	12.07.2011	15.08.2017	
CON	3726 Pod Bukowcem	13.07.2011	07.08.2016	
CON	3728 Okrzeszyn	12.07.2011	15.08.2017	
CON	3732 Kowalowa	13.07.2011	07.08.2016	
CON	3734 Źródlika Pasterki	19.07.2011	29.08.2016	
CON	3757 Obiechów	14.09.2011	12.08.2017	
CON	3758 Dolina Pilicy koło Rączek	15.09.2011	06.10.2017	
CON	3759 Dolina Pilicy koło Kuźnicy Grodziska	14.09.2011	05.10.2017	
CON	3801 Dolina Pilicy koło Wólki	16.09.2011	05.10.2017	
CON	3840 Dolina Pasterki	19.07.2011	29.08.2016	
CON	3848 Pod Szczelińcem Wielkim	19.07.2011	29.08.2016	
CON	3856 Źródlika Koziego Potoku	19.07.2011	29.08.2016	
CON	3865 Źródlika pod Ptakiem koło Karłowa	19.07.2011	14.07.2017	
CON	3887 Wodospad Łomniczki	23.07.2011	20.08.2016	
CON	3888 Nad Łomniczką	23.07.2011	20.08.2016	
CON	3889 Zarośla czerwonych nad Łomniczką	23.07.2011	20.08.2016	

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

1. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*), cała Polska, wprowadzenie

Region biogeograficzny	Stanowisko	Termin przeprowadzenia prac monitoringowych w latach		Uwagi
		2009-2011	2016-2018	
CON	3890 Wilcza Poręba	28.07.2011	16.08.2017	
CON	3892 Schronisko nad Małą Łomniczką	28.07.2011	-	
CON	3897 Bystrzyk koło Karpacza	28.07.2011	16.08.2017	
CON	3974 Biały Jar	28.07.2011	25.08.2016	
CON	3975 Kocioł Małego Stawu	29.07.2011	25.08.2016	
CON	3976 Pod Orlicą	02.08.2011	14.08.2017	
CON	3990 Zieleniec	02.08.2011	12.08.2017	
CON	3991 Młynówka koło Zieleńca	02.08.2011	12.08.2017	
CON	3992 Bystrzyca Dusznicka	02.08.2011	12.08.2017	
CON	4013 Kozia Hala	02.08.2011	30.07.2017	
CON	4021 Mostowice	03.08.2011	13.08.2017	
CON	4033 Orlica	03.08.2011	14.08.2017	
CON	4036 Dzika Orlica	03.08.2011	14.08.2017	
CON	4037 Dolina Wilczki koło Międzygórza	03.08.2011	06.08.2017	
CON	4038 Polana Bronka Czecha	24.08.2011	25.08.2016	
CON	4039 Nad Wielkim Stawem	24.08.2011	27.08.2016	
CON	4040 Hala Szrenicka	26.08.2011	-	
CON	4042 Szrenicki Kocioł	26.08.2011	13.08.2016	
CON	4043 Pod Łabskim Szczytem	26.08.2011	13.08.2016	
CON	4044 Hala pod Śnieżnikiem	30.08.2011	30.08.2016	
CON	4045 Piekielna Dolina Koło Polanicy	01.09.2011	23.07.2017	
CON	4046 Biała Łądecka	22.06.2011	-	
CON	5788 Rawka Suliszew		03.09.2016	
CON	5795 Samica		23.09.2016	
CON	5799 Świder-Siwianka		07.09.2016	
CON	5807 Piwonin Starorzecze		30.09.2016	
CON	5808 Rokola		30.09.2016	
CON	5809 Bączki		30.09.2016	
CON	5812 Brok		02.10.2016	
CON	5813 Brańszczyk		-	
CON	5814 Liwiec Koszelanka		06.10.2016	
CON	5817 Rawka Budy Grabskie		03.09.2016	
CON	5818 Rawka Ziemiary Północne		03.09.2016	
CON	5819 Ilawka Mały Bór		27.09.2016	
CON	5820 Liwiec Purzec		07.09.2016	
CON	5821 Wirynka		26.09.2016	
CON	5822 Joanka		24.09.2016	
CON	5823 Bronno		24.09.2016	

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

1. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*), cała Polska, wprowadzenie

Region biogeograficzny	Stanowisko	Termin przeprowadzenia prac monitoringowych w latach		Uwagi
		2009-2011	2016-2018	
CON	5824 Opatówek		20.05.2017; 06.08.2017	
CON	5831 Ziołorośle koło Latyczowa		27.05.2017	
CON	5921 Brzezinki przełom Lubrzanki		12.08.2017	
CON	5937 Bąków		12.08.2017	
CON	5979 Nowe Miasto nad Pilicą		08.08.2017	
CON	5982 Wilga		21.08.2017	
CON	5983 Kuligów		23.08.2017	
CON	5984 Konstancin		5.09.2017	
CON	5985 Złotopolice 1		25.09.2017	
CON	5986 Złotopolice 2		27.09.2017	
CON	5987 Trębki		27.09.2017	
CON	6002 Łaski		28.06.2017	
CON	6003 Dolina Małej		10.07.2017	
CON	6004 Szylina		27.09.2017	
CON	6005 Dolina Małej II		30.06.2017	
CON	6006 Budy Stare		23.06.2017	

W cyklu obserwacji 2016-2018 monitoring siedliska 6430 (Ziołorośla górskie *Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne *Convolvuletalia sepium*) prowadzono w latach 2016-2017. W porównaniu z okresem 2009-2011, w roku 2016 przeprowadzono monitoring 58% stanowisk siedliska 6430 w regionie alpejskim i 38% - w regionie kontynentalnym. Pozostałe stanowiska zbadano w sezonie wegetacyjnym 2017. W sezonach wegetacyjnych 2016-2017 wyznaczono w sumie 32 dodatkowe stanowiska ziołorośli nadrzecznych (*Convolvuletalia sepium*). W obu okresach badań (2009-11 i 2016-17) obserwacje prowadzono w okresie od lipca do października. Wyniki analiz klimatycznych (np.: <https://climate.copernicus.eu>) wskazują na występowanie na obszarze Polski wyższych temperatur i większej wilgotności w sezonach wegetacyjnych latach 2016-2017 w porównaniu do notowanych w latach 2009-2011.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

1. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*), cała Polska, wprowadzenie

8. Liczba stanowisk przypadająca na poszczególne etapy (cykle np. 2009-2011), ile nowych, ile usuniętych oraz niemonitorowanych w danym etapie (w latach 2016-2019)

Tab. 1. Liczba stanowisk przypadająca na poszczególne etapy badań dla siedliska Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) 6430, monitoring skończony

Lata (cykl)	Dokładnie w latach	Liczba monitorowanych stanowisk w regionach			Liczba usuniętych	Liczba dodanych	Liczba niemonitorowanych i nieusuniętych	Uwagi
		ALP	CON	RAZEM				
2009-2011	2011	38	55	93		93		
2016-2018	2016, 2017	37	81	118	7	32		

W cyklu badań 2009-2011 zbadano 38 stanowisk 6430 w obszarze Alpejskim (ALP) i 55 w obszarze Kontynentalnym (CON) – w sumie 93 stanowiska.

W cyklu obserwacji 2016-2018 monitorowano 37 stanowisk w regionie ALP oraz 81 stanowisk w regionie CON (w sumie 118). Wytypowano do usunięcia 12 stanowisk (na podstawie oceny eksperckiej, której wyniki wykazały brak siedliska na stanowisku – zostaną one usunięte w następnym cyklu monitoringowym) oraz wyznaczono 32 nowe stanowiska ziołorośli nadrzecznych regionie CON.

Tab. 1A. Liczba obszarów Natura 2000 przypadająca na poszczególne etapy badań dla siedliska Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) 6430, monitoring skończony

Lata (cykl)	Dokładnie w latach	Liczba monitorowanych obszarów w regionach			Liczba usuniętych	Liczba dodanych	Liczba niemonitorowanych i nieusuniętych	Uwagi
		ALP	CON	RAZEM				
2009-2011	2011	6	15	21		21		
2016-2018	2016, 2017	6	15	21	1ALP 9CON	1ALP 9CON		

W latach 2016-2017 nowe stanowiska wyznaczono w 10 obszarach Natura 2000, których nie monitorowano w latach 2009-2011.

9. Informacja czy była zmieniana metodyka, w tym waloryzacja oraz kiedy i na czym polegała.

W latach 2016-17 monitoring siedliska 6430 prowadzono wg metodyki Mróz i in. opublikowanej w roku 2012, która różniła się od metodyki wykorzystanej w poprzednim cyklu badań (2009-2011). W związku ze zmianami wprowadzonymi do metodyki monitoringu siedliska 6430 (Mróz i in. 2012), w latach 2016-2017 nie oceniano następujących wskaźników parametru Specyficzna struktura i funkcje: Gatunki synantropijne, Gatunki dominujące oraz Barwa wody (które oceniano w latach 2009-2011). W porównaniu z poprzednim okresem badań, w latach 2016-2018 dodatkowo oceniano wskaźnik: Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych. Ponadto, dopiero w 2012 r. została sprecyzowana definicja gatunków charakterystycznych. W pierwszym cyklu monitoringu eksperci niejednokrotnie wymieniają gatunki spoza zakresu uwzględnionego w metodyce lub nie mieszczące się w charakterystycznej kombinacji gatunków syntaksonów będących fitosocjologicznymi identyfikatorami siedliska.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

1. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*), cała Polska, wprowadzenie

Ekspersi wykonujący monitoring w 2016 i 2017 roku niejednokrotnie zwracali uwagę na rozbieżność oceny z pierwszego cyklu monitoringu z obowiązującą obecnie metodyką i klasyfikacją fitytosocjologiczną zbiorowisk roślinnych. W związku z tym wiele zmian w ocenie wskaźnika Gatunki charakterystyczne nie wynikało ze zmiany składu gatunkowego badanych fitocenoz, lecz ze swobodnej interpretacji metodyki w pierwszym cyklu badań.

10. Informacja o ewentualnym wykorzystaniu wyników z innych projektów

Nie wykorzystywano wyników z innych projektów.

11. Reprezentatywność wyników pod względem lokalizacji, ocena właściwego rozmieszczenia stanowisk

W ocenie eksperckiej przeprowadzonej w sezonach wegetacyjnych 2016-2017, lokalizacja stanowisk w ramach siedliska 6430 jest w większości właściwa, a wyniki monitoringu są reprezentatywne dla badanych regionów.

12. Informacja o liczbie działek prywatnych

Stanowiska siedliska 6430 badane w latach 2016–2017 wyznaczono w większości na terenach zarządzanych przez parki narodowe, regionalne dyrekcje ochrony środowiska (obszary Natura 2000) lub zarządy gospodarki wodnej (RZGW). Na podstawie rozpoznania terenowego stwierdzono, że 17 spośród tych stanowisk znajdowało się na terenach prywatnych. Ich wykaz przedstawiono w poniższej tabeli.

L.p.	ID Stanowiska	Nazwa	Region
1.	4079	Zawoja	ALP
2.	3732	Kowalowa	CON
3.	5795	Samica	CON
4.	5807	Piwonin Starorzecze	CON
5.	5822	Joanka	CON
6.	5824	Opatówek	CON
7.	5831	Ziołorośle koło Latyczowa	CON
8.	3990	Zieleniec	CON
9.	3728	Okrzeszyn	CON

L.p.	ID Stanowiska	Nazwa	Region
10.	3691	Wojcieszów	CON
11.	3689	Myślinów koło Myśliborza	CON
12.	5982	Wilga	CON
13.	5985	Złotopolice 1	CON
14.	5986	Złotopolice 2	CON
15.	5987	Trębki	CON
16.	3759	Dolina Pilicy koło Kuźnicy Grodziska	CON
17.	6002	Laski	CON

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie alpejskim

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie alpejskim

II.A. PODSUMOWANIE WYNIKÓW NA POZIOMIE STANOWISKA

Tab. 2 Oceny: stanu ochrony, jego parametrów i wskaźników łącznie na stanowiskach w regionie biogeograficznym alpejskim w różnych okresach badawczych dla typu siedliska przyrodniczego Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) 6430, monitoring skończony

Nazwa parametru	Nazwa wskaźnika	Lata	Suma monitorowanych stanowisk				Razem
			FV	U1	U2	XX	
Powierzchnia siedliska		2009-2011	32	5	1		38
		2016-2018	31	5	1		37
	<u>Gatunki charakterystyczne</u>	2009-2011	29	8	1		38
		2016-2018	28	5	4		37
	Bogactwo gatunkowe	2009-2011	29	9			38
		2016-2018	26	10	1		37
	Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	2016-2018	31	4	2		37
	Gatunki synantropijne	2009-2011	29	9			38
	Naturalność koryta rzecznoego (brak regulacji)	2009-2011	29	4	3	2	38
		2016-2018	30	3	1	3	37
	Naturalny kompleks siedlisk	2009-2011	28	8	2		38
		2016-2018	22	14	1		37
	Obce gatunki inwazyjne	2009-2011	33	3	2		38
		2016-2018	35	1	1		37
	Gatunki dominujące	2009-2011	30	7	1		38
	Barwa wody	2009-2011	34	1		3	38
Specyficzna struktura i funkcje		2009-2011	27	10	1		38
		2016-2018	20	13	4		37
Perspektywy ochrony		2009-2011	31	6	1		38
		2016-2018	22	14	1		37
Ocena ogólna		2009-2011	26	10	2		38
		2016-2018	16	17	4		37

W związku ze zmianami wprowadzonymi do metodyki monitoringu siedliska 6430, w latach 2016-2017 nie oceniano następujących wskaźników parametru Specyficzna struktura i funkcje: Gatunki synantropijne, Gatunki dominujące oraz Barwa wody (które oceniano w latach 2009-2011). W porównaniu z poprzednim okresem badań, w latach 2016 dodatkowo oceniano wskaźnik: Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 w regionie alpejskim

W regionie ALP, w latach 2009-2011, parametr „Ocena ogólna” oceniono na FV w przypadku 68,4% badanych stanowisk, natomiast w cyklu 2016-2018 taką ocenę otrzymało 43,2% badanych stanowisk. W przypadku oceny FV, oprócz parametru „Powierzchnia siedliska” (w cyklu 2009-2011: 84,2%, a w 2016-2018: 83,8%), porównanie ocen pozostałych parametrów, tj.: „Perspektywy ochrony” oraz „Specyficzna struktura i funkcje” również wskazuje na różnice w ocenach stanowisk siedliska 6430 w latach badań; parametr „Perspektywy ochrony” - odpowiednio: 81,6% i 59,5% stanowisk badanych w cyklu 2009-2011 i 2016-2017, a „Specyficzna struktura i funkcje” – odpowiednio: 71,1% i 54,1% w cyklu 2009-2011 i 2016-2017.

Oceny U1 w cyklach badań przedstawiają się następująco: „Ocena ogólna” 26,3% stanowisk badanych w cyklu 2009-2011 i 45,9% w cyklu 2016-2018, „Specyficzna struktura i funkcje” odpowiednio: 26,3 % i 35,1% stanowisk oraz „Perspektywy ochrony” odpowiednio: 15,8% i 37,8%. Liczby stanowisk z oceną U1 dla parametru „Powierzchnia siedliska” nie różnią się w cyklach obserwacji: odpowiednio 13,2% i 13,5% badanych stanowisk w cyklu 2009-2011 i 2016-2018.

Tab. 2A1 Podsumowanie zmian ocen stanu ochrony i parametrów łącznie na tych stanowiskach, na których powtarzano badania w regionie biogeograficznym alpejskim w różnych okresach badawczych dla typu siedliska przyrodniczego Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) 6430, monitoring skończony

Nazwa parametru	Liczba stanowisk ze zmianą								Suma stanowisk
	poprawa			pogorszenie			inne zmiany (dotyczy tylko badań)	brak zmian	
	o 1 stopień	o 2 stopnie	RAZEM	o 1 stopień	o 2 stopnie	RAZEM			
Powierzchnia siedliska	2	1	3	2	1	3		31	37
Specyficzna struktura i funkcje	2		2	9	1	10		25	37
Perspektywy ochrony	2		2	8	1	9		26	37
Ocena ogólna	2		2	11	1	12		23	37

Powyższe zestawienie wskazuje, że zmiany w ocenach stanowisk siedliska 6430 dotyczą przede wszystkim pogorszenia stanu ochrony (w sumie odnotowane 34-krotnie; np.: „Ocena ogólna”: pogorszenie o 1 lub dwa stopnie – 32,4% badanych stanowisk). Podczas gdy ocena parametru „Powierzchnia siedliska” w zasadzie nie uległa zmianom, to np. w przypadku parametru „Specyficzna struktura i funkcje” ocena uległa pogorszeniu na prawie 1/3 (27%) stanowisk badanych w regionie ALP.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 w regionie alpejskim

Tab. 2A2 Podsumowanie zmian ocen wskaźników łącznie na tych stanowiskach, na których powtarzano badania w regionie biogeograficznym alpejskim w różnych okresach badawczych dla typu siedliska przyrodniczego Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) 6430, monitoring skończony

Nazwa wskaźnika	Liczba stanowisk ze zmianą								Suma stanowisk
	poprawa			pogorszenie			inne zmiany (dotyczy tylko badań)	brak zmian	
	o 1 stopień	o 2 stopnie	RAZEM	o 1 stopień	o 2 stopnie	RAZEM			
Gatunki charakterystyczne	3		3	4	1	5		29	37
Bogactwo gatunkowe	3		3	6		6		28	37
Naturalność koryta rzecznego (brak regulacji)	3	1	4	1		1	4	28	37
Naturalny kompleks siedlisk	2		2	7		7		28	37
Obce gatunki inwazyjne	1	2	3	1		1		33	37
Podsumowanie	10	3	12	13	1	13	4	37	37

W związku ze zmianami wprowadzonymi do metodyki monitoringu siedliska 6430 (Mróz i in. 2012), w latach 2016-2017 nie oceniano następujących wskaźników parametru Specyficzna struktura i funkcje: Gatunki synantropijne, Gatunki dominujące oraz Barwa wody (które oceniano w latach 2009-2011). W porównaniu z poprzednim okresem badań, w latach 2016-2018 dodatkowo oceniano wskaźnik: Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych. Pogorszenie ocen dotyczyło przede wszystkim wskaźników: Gatunki charakterystyczne, Bogactwo gatunkowe oraz Naturalny kompleks siedlisk.

PODSUMOWANIE WYNIKÓW NA POZIOMIE STANOWISK

Na podstawie powyższego zestawienia i porównania procentowej liczby stanowisk na których nastąpiła zmiana „Oceny ogólnej” (uwzględniającej oceny wszystkich badanych parametrów) w obu okresach badań, można stwierdzić, że w cyklu 2016–2018, stan ochrony badanych stanowisk siedliska 6430 w regionie ALP uległ pogorszeniu w porównaniu do cyklu 2009–2011. W cyklu 2016–2018 w stosunku do cyklu 2009–2011 ocena ogólna została obniżona na 12 stanowiskach (na 11 stanowiskach o 1 stopień, a na jednym stanowisku – o 2 stopnie), czyli na ok. 32% wszystkich badanych stanowisk. Poprawa oceny ogólnej (o jeden stopień) nastąpiła tylko na 2 stanowiskach (ok. 5,5% wszystkich badanych stanowisk). Na 23 stanowiskach (ok. 62%) badanych stanowisk ocena ogólna nie uległa zmianie.

Oceniając zmiany w siedliskach, jakie nastąpiły pomiędzy sezonami 2009–2011 i 2016-2017 należy pamiętać o tym, że do metodyki monitoringu siedliska 6430 została wprowadzona zmiana (Mróz i in. 2012). W latach 2016-2017 nie oceniano następujących wskaźników parametru Specyficzna struktura i funkcje: Gatunki synantropijne, Gatunki dominujące oraz Barwa wody (które oceniano w latach 2009-2011), oceniano natomiast wskaźnik: Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych, który nie był

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 w regionie alpejskim

brany pod uwagę podczas badań w sezonie 2009–2011. Wykazane zmiany w siedlisku, jakie zaszły pomiędzy obu sezonami badań mogą więc, przynajmniej częściowo, wynikać z zastosowania odmiennych zestawów wskaźników.

II.A.1 WSKAŹNIKI STANU OCHRONY, AKTUALNE ODDZIAŁYWANIA I PRZEWIDYWANE ZAGROŻENIA W REGIONIE BIOGEOGRAFICZNYM ALPEJSKIM NA STANOWISKACH**1. Stan i zmiany w czasie poszczególnych wskaźników Struktury i funkcji siedliska na stanowiskach**

W związku ze zmianami wprowadzonymi do metodyki monitoringu siedliska 6430 (Mróz i in. 2012), w latach 2016-2017 nie oceniano następujących wskaźników parametru Specyficzna struktura i funkcje: Gatunki synantropijne, Gatunki dominujące oraz Barwa wody (które oceniano w latach 2009-2011). W porównaniu z poprzednim okresem badań, w latach 2016-2018 dodatkowo oceniano wskaźnik: Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych. Zmiana metodyki badań ma wpływ na poniższe wyniki analiz porównawczych.

Gatunki charakterystyczne

W latach 2016–2017 z 37 monitorowanych w regionie ALP stanowisk ocenę FV otrzymało 75,7% stanowisk, ocenę U1 - 13,5% stanowisk, a ocenę U2 - 10,8% stanowisk. W porównaniu do okresu 2009-2011, na 5 stanowiskach zaobserwowano pogorszenie oceny, w tym na 4 stanowiskach o 1 stopień, a na 1 stanowisku o 2 stopnie. Na 3 stanowiskach odnotowano poprawę wartości wskaźnika o 1 stopień. Oznacza to nieznaczne pogorszenie stanu tego wskaźnika w porównaniu z sezonem 2009–2011. Definicja gatunków charakterystycznych została sprecyzowana w 2012 roku. W pierwszym cyklu monitoringu eksperci niejednokrotnie wymieniają gatunki nie mieszczące się w zakresie wyznaczonym w metodyce ani też nie mieszczące się w charakterystycznej kombinacji gatunków syntaksonów będących fitosocjologicznymi identyfikatorami siedliska. Eksperci wykonujący monitoring w 2016 i 2017 roku niejednokrotnie zwracali uwagę na rozbieżność oceny z pierwszego cyklu monitoringu z obowiązującą obecnie metodyką i klasyfikacją fitosocjologiczną zbiorowisk roślinnych. W związku z tym wiele zmian w ocenie wskaźnika nie wynikało ze zmiany składu gatunkowego badanych fitocenozy lecz ze swobodnej interpretacji metodyki w pierwszym cyklu badań. W konsekwencji, w cyklu monitoringu 2016-2017 - objętym niniejszym raportem, na części badanych stanowisk ocena uległa obniżeniu o 1 lub o 2 stopnie. Nie wynikało to z pogorszenia stanu siedliska, tylko stąd, że w okresie 2009–2011 gatunki roślin uznane za charakterystyczne stanowiły licznie większą grupę. W ocenach wskaźnika „Gatunki charakterystyczne” w latach 2016–2017 część gatunków uznawanych za takie w latach 2009-2011 nie zostało uwzględnione - zgodnie z nową metodyką opublikowaną w 2012 roku, tj. po cyklu obserwacji 2009-2011, mimo że wciąż występują na badanych stanowiskach. Innymi słowy ocena została obniżona, bo w sezonie 2016–2017, zgodnie z nowymi wytycznymi metodycznymi brano pod uwagę relatywnie mniej gatunków charakterystycznych w porównaniu do ocen prowadzonych w sezonie 2009–2011.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 w regionie alpejskimBogactwo gatunkowe

W latach 2016–2017 z 37 monitorowanych stanowisk ocenę FV otrzymało 70,3% stanowisk, ocenę U1 - 27% stanowisk a ocenę U2 - 2,7% stanowisk. Na 6 stanowiskach zaobserwowano pogorszenie oceny o 1 stopień, a na 3 stanowiskach odnotowano poprawę wartości wskaźnika o 1 stopień. Oznacza to nieznaczne pogorszenie stanu tego wskaźnika w porównaniu z sezonem 2009–2011. Obniżenie oceny wskaźnika wynikało ze zmniejszonej liczby gatunków obserwowanych na badanych stanowiskach.

Naturalność koryta rzecznego (brak regulacji)

W latach 2016–2017 z 37 monitorowanych stanowisk ocenę FV otrzymało 81,1% stanowisk, ocenę U1 - 8,1% stanowisk, a ocenę U2 - 2,7% stanowisk. Na 1 stanowisku zaobserwowano pogorszenie oceny o 1 stopień, a na 4 stanowiskach odnotowano poprawę wartości wskaźnika, w tym na 3 stanowiskach o 1 stopień, a na jednym – o 2 stopnie. Oznacza to nieznaczną poprawę stanu tego wskaźnika w porównaniu z sezonem 2009–2011. Poprawa oceny wskaźnika wynika stąd, że proces regulacji koryt niewielkich cieków, wzdłuż których głównie występują stanowiska siedliska 6430, został zahamowany.

Naturalny kompleks siedlisk

W latach 2016–2017 z 37 monitorowanych stanowisk ocenę FV otrzymało 59,5% stanowisk, ocenę U1 - 37,8% stanowisk, a ocenę U2 - 2,7% stanowisk. Na 7 stanowiskach zaobserwowano pogorszenie oceny o 1 stopień, a na 2 stanowiskach odnotowano poprawę wartości wskaźnika o 1 stopień. Oznacza to, że stan tego wskaźnika pozostał zasadniczo na tym samym poziomie, co w sezonie 2009–2011, a płaty siedliska na badanych stanowiskach zasadniczo utrzymują charakter naturalny.

Obce gatunki inwazyjne

W latach 2016–2017 roku z 37 monitorowanych stanowisk ocenę FV otrzymało 94,6% stanowisk, ocenę U1 eksperci wystawili dla 2,7% stanowisk, a ocenę U2 także dla 2,7% stanowisk. Na 1 stanowisku zaobserwowano pogorszenie oceny o 1 stopień, a na 3 stanowiskach odnotowano poprawę wartości wskaźnika, w tym na 2 stanowiskach o 2 stopnie, a na jednym – o 1 stopień. Oznacza to nieznaczną poprawę stanu tego wskaźnika w porównaniu z sezonem 2009–2011. Wynika to stąd, że na terenach górskich doliny cieków tylko w niewielkim stopniu są wykorzystywane jako szlaki inwazji gatunków obcych.

Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych

Ten wskaźnik, w związku ze zmianą metodyki, w sezonie 2016-2017 był badany po raz pierwszy, wobec czego nie istnieją dane z poprzednich okresów badań, z którymi można by porównać jego wartości i ocenić jego zmiany. W latach 2016–2017 roku z 37 stanowisk monitorowanych ocenę FV otrzymało 83,8% stanowisk, ocenę U1 - 10,8% stanowisk a ocenę U2 - 5,4% stanowisk.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 w regionie alpejskim**2. Stan i zmiany w czasie poszczególnych aktualnych oddziaływań dla siedliska na stanowiskach**Gospodarka rolna (A)

Wpływ gospodarki rolnej na ziołorośla górskie i nadrzeczne w regionie ALP jest minimalny, ponieważ zdecydowana większość stanowisk monitoringowych jest zlokalizowana w obszarach górskich i na terenach leśnych, poza obszarami wykorzystywanymi rolniczo. W latach 2009–2011 wpływ rolnictwa stwierdzono tylko na 3 stanowiskach, a w latach 2016–2017 – tylko na jednym.

Gospodarka leśna (B)

Gospodarka leśna jest jednym z najważniejszych oddziaływań mającym wpływ na siedlisko w regionie ALP. W latach 2009-2011 jej wpływ stwierdzono na 12 stanowiskach, a w latach 2016–2017 – na 8 stanowiskach i w zdecydowanej większości był to wpływ negatywny. Liczba stanowisk, na których zaobserwowano taki wpływ, co prawda się zmniejszyła, ale można przypuszczać, że w dalszym ciągu będzie to jeden z głównych czynników oddziałujących na siedlisko. Do najważniejszych działań gospodarki leśnej negatywnie wpływających na stan siedliska należą: wycinka lasu ((B02.02), przerzedzanie warstwy drzew (B02.06), odnawianie lasu po wycince (B02.01) oraz zalesianie terenów otwartych (B01.01). Najbardziej destrukcyjne dla siedliska jest mechaniczne niszczenie ziołorośli nadrzecznych podczas zrywki drzew i wywożenia ich z terenu zrębu.

Transport i sieci komunikacyjne (D)

Ta grupa oddziaływań jest obok gospodarki leśnej najważniejszym czynnikiem mającym wpływ na siedlisko 6430 w regionie ALP. W latach 2009-2011 wpływ szlaków transportowych stwierdzono na 13 stanowiskach, a w latach 2016–2017 – na 18 stanowiskach i w większości był to wpływ negatywny. Można więc stwierdzić, że rola tej grupy oddziaływań wzrasta. Do najważniejszych oddziaływań w zakresie szlaków komunikacyjnych negatywnie wpływających na stan siedliska należą: budowa i konserwacja dróg, ścieżek rowerowych i szlaków pieszych (D01). Przy okazji prowadzenia takich inwestycji często następuje mechaniczne niszczenie ziołorośli rosnących wzdłuż cieków płynących wzdłuż dróg lub w sąsiedztwie mostów.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 w regionie alpejskimOdpady (E.03)

Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych i obiektów rekreacyjnych jest oddziaływaniem o wpływie zdecydowanie negatywnym, ale o umiarkowanym znaczeniu. Oddziaływania takie w sezonie 2009-2011 stwierdzono na 6 stanowiskach, a w sezonie 2016–2017 na 7 stanowiskach. Ma to związek z niechlubną tradycją wyrzucania odpadów do koryt rzek i mniejszych cieków, co ma wpływ na występujące tam ziołorośla.

Sporty, turystyka i rekreacja (G01 i G02)

Oddziaływania związane z rekreacją w plenerze to czynnik o stosunkowo niewielkim wpływie (w większości negatywnym) na stan siedliska. W latach 2009–2011 oddziaływania takie stwierdzono na 5 stanowiskach, a w latach 2016–2017 – na 3 stanowiskach.

Obce i rodzime gatunki inwazyjne i ekspansywne (I01, I02)

Są to oddziaływania o umiarkowanym znaczeniu, ale zdecydowanie negatywnym. W latach 2009–2011 oddziaływania takie stwierdzono na 5 stanowiskach, a w latach 2016–2017 – także 5 stanowiskach. Można się jednak spodziewać, że rola oddziaływań tego typu będzie wzrastała, bowiem doliny cieków są ważnymi szlakami rozprzestrzeniania się gatunków inwazyjnych i ekspansywnych.

Inne oddziaływania

Spośród innych oddziaływań do najważniejszych należą: erozja (K01.01) – w latach 2009-2011 stwierdzona na 7 stanowiskach, a w latach 2016–2017 na 3 stanowiskach (wpływ w większości negatywny), salinizacja (K01.05) – w latach 2009-2011 stwierdzona na 7 stanowiskach, a w latach 2016–2017 na 5 stanowiskach (wpływ w większości negatywny) i ewolucja biocenotyczna, sukcesja (K02) – w latach 2009-2011 stwierdzona na 17 stanowiskach, a w latach 2016–2017 - na 2 stanowiskach (wpływ w większości neutralny).

3. Stan i zmiany w czasie w zakresie i intensywności poszczególnych przewidywanych zagrożeń dla siedliska na stanowiskach

Zagrożenia w rozumieniu metodyki monitoringu są oddziaływaniami potencjalnymi, które w momencie oceny nie istnieją. Ich wykaz zależy od wyobraźni eksperta. Najczęściej stwierdzane zagrożenia wynikają z obserwacji terenów przyległych do monitorowanych stanowisk siedliska. Do zagrożeń najczęściej wymienianych w raportach rocznych, zarówno w latach 2009–2011, jak i 2016–2017 należą:

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie alpejskim

- leśnictwo, w tym wycinka lasu, zalesianie terenów otwartych, użytkowanie lasów i plantacji oraz odnawianie lasów po wycince
- budowa szlaków komunikacyjnych, w tym dróg, szlaków turystycznych i ścieżek rowerowych
- pozbywanie się odpadów
- intensyfikacja ruchu turystycznego i rozbudowa infrastruktury turystycznej
- ekspansja rodzimych i obcych gatunków inwazyjnych
- naturalna sukcesja drzew i krzewów
- salinizacja

II.A.2. STAN OCHRONY I JEGO PARAMETRY W REGIONIE BIOGEOGRAFICZNYM ALPEJSKIM - NA STANOWISKACH

1. Stan i zmiany w czasie parametru Powierzchnia siedliska na stanowiskach

Powierzchnia siedliska nie jest parametrem zdefiniowanym w metodyce monitoringu, ani nie jest parametrem mierzalnym. Jej szacowanie jest niepowtarzalne i subiektywne, dlatego przedstawionych poniżej danych nie należy traktować jako wynik badania lecz jako intuicyjne pojmowany stan zachowania powierzchni. W latach 2016-2017 dla 83,8% powierzchni monitoringowych w regionie ALP wystawiono ocenę FV, dla 13,5% ocenę U1, dla 2,7% ocenę U2. Wartości te pozostały praktycznie niezmienione w stosunku do wyników badań z lat 2009–2011. Zmiany oceny wystąpiły łącznie na 6 stanowiskach, w tym poprawę zanotowano na **3** stanowiskach (na dwóch z U1 na FV, i w jednym z U2 na FV), a pogorszenie - na 3 stanowiskach (w tym jedno 1 stanowisko z FV na U2, a dwa z FV na U1). Obniżona ocena tego parametru (co miało miejsce na stosunkowo nielicznych stanowiskach) wynika z oceny ekspertów, że w obrębie badanych stanowisk siedlisko nie zostało odpowiednio zidentyfikowane.

2. Stan i zmiany w czasie parametru Struktura i funkcje siedliska na stanowiskach

W latach 2016-2017 dla 54% powierzchni monitoringowych w regionie ALP wystawiono ocenę FV, dla 35,1% ocenę U1, dla 10,8% ocenę U2. Oznacza to pogorszenie ocen parametru w stosunku do wyników badań z lat 2009–2011. Zmiany oceny wystąpiły w sumie na 12 stanowiskach, w tym poprawa z U1 na FV – na 2 stanowiskach, a pogorszenie na 10 stanowiskach, w tym na 1 stanowisku z FV na U2). Obniżenie oceny tego parametru było spowodowane przede wszystkim obniżeniem oceny wskaźnika „Gatunki charakterystyczne”. Jak uzasadniono powyżej, ocena nie wynikała z pogorszenia stanu siedliska, tylko stąd, że w okresie 2009–2011 za gatunki

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie alpejskim

charakterystyczne uznawano znacznie większą grupę gatunków, w tym takie, które po sprecyzowaniu metodyki w 2012 r. nie powinny być zaliczane do tej grupy. W rezultacie ocena zastała obniżona, bo gatunków charakterystycznych w sezonie 2016–2017 było mniej, ale tylko z tego powodu, że w sezonie 2009–2011 za charakterystyczne uważano znacznie większą grupę gatunków.

3. Stan i zmiany w czasie parametru Perspektywy ochrony na stanowiskach

W latach 2016-2017 dla 59,5% powierzchni monitoringowych w regionie ALP wystawiono ocenę FV, dla 37,8% ocenę U1, dla 14,8% ocenę U2. Oznacza to pewne pogorszenie ocen parametru w stosunku do wyników badań z lat 2009–2011. Zmiany oceny wystąpiły w sumie na 11 stanowiskach, w tym - poprawa(o 1 stopień) na 2 stanowiskach, a pogorszenie na 9 stanowiskach, w tym na 1 z FV na U2. Obniżenie ocen parametru na części stanowisk nastąpiło głównie z tego powodu, że eksperci uznali, że stanowiska te będą zagrożona w wyniku wzrastającej antropopresji, przede wszystkim budowy szlaków komunikacyjnych.

4. Stan ochrony siedliska i jego zmiany w czasie na stanowiskach

W latach 2016-2017 dla 43,2% powierzchni monitoringowych w regionie ALP ocenę ogólną stanu ochrony siedliska określono jako FV, 46% stanowisk otrzymało ocenę U1, a 10,8% ocenę U2. Oznacza to pogorszenie ocen parametru w stosunku do wyników badań z lat 2009–2011. Zmiany oceny wystąpiły łącznie na 14 stanowiskach: poprawa (o jeden stopień) na 2 stanowiskach, a pogorszenie na 12 stanowiskach (w tym na jednym z FV na U2). Nie zawsze pogorszenie stanu ochrony wynikało z ocen wskaźników i parametrów. Na przykład w pierwszym cyklu monitoringu, na stanowisku Barbarzyna wystawiono ocenę FV, mimo że powierzchnię siedliska oceniono na U1. W drugim cyklu monitoringu brano pod uwagę wszystkie parametry stosując zasadę „najgorszy decyduje”, a więc wystawiając ocenę stanu ochrony równą najniższej ocenie jednego z parametrów. Wynika stąd, że pogorszenie stanu ochrony nastąpiło na 11 powierzchniach monitoringowych. Obniżenie oceny ogólnej na części stanowisk było spowodowane obniżonymi ocenami parametrów „Struktura i funkcje siedliska” oraz „Perspektywy ochrony”.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 w regionie alpejskim

II.B. POZOSTAŁE TABELLE NA POZIOMIE STANOWISKA

Tab. 3 Oceny: stanu ochrony i jego parametrów na poszczególnych stanowiskach w regionie biogeograficznym alpejskim dla siedliska Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) 6430, monitoring skończony (P1 – Powierzchnia, P2 – Specyficzna struktura i funkcje, P3 – Perspektywy ochrony, P4 – Stan ochrony (ocena ogólna). UWAGA: Kolorem jasnozielonym zaznaczono poprawę oceny parametru o jeden stopień, kolorem ciemnozielonym – poprawę oceny parametru o dwa stopnie, kolorem pomarańczowym pogorszenie oceny parametru o jeden stopień, a brązowym – pogorszenie oceny parametru o 2 stopnie.

Lp.	Kod obszaru Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Województwo kraina geograficzna	Id stanowiska	Nazwa stanowiska	Lata	P1	P2	P3	P4
1.	PLC120001	Tatry	małopolskie Tatry Zachodnie	4116	Kondratowa	2009-2011 2016-2018	FV FV	FV FV	FV FV	FV FV
2.	PLC120001	Tatry	małopolskie Tatry Zachodnie	4117	Giewont	2009-2011 2016-2018	FV U1	FV U1	FV U1	FV U1
3.	PLC120001	Tatry	małopolskie Tatry Wysokie	4120	Roztoka	2009-2011 2016-2018	FV U1	FV U1	FV U1	FV U1
4.	PLC120001	Tatry	małopolskie Tatry Wysokie	4122	Dol. 5 Stawów	2009-2011 2016-2018	FV FV	FV FV	FV FV	FV FV
5.	PLC120001	Tatry	małopolskie Tatry Zachodnie	4123	Dolina Strążyska	2009-2011 2016-2018	FV FV	FV FV	FV FV	FV FV
6.	PLC120001	Tatry	małopolskie Tatry Zachodnie	4124	Dol. Małej Łąki	2009-2011 2016-2018	FV FV	FV FV	FV FV	FV FV
7.	PLC120001	Tatry	małopolskie Tatry Zachodnie	4125	Dol. Kościeliska	2009-2011 2016-2018	U1 U1	U1 U1	FV U1	U1 U1
8.	PLC120002	Pieniny	małopolskie Pieniny	4091	Barbarzyna	2009-2011 2016-2018	U1 FV	FV FV	FV U1	FV U1
9.	PLC120002	Pieniny	małopolskie Pieniny	4092	Głęboki Potok	2009-2011 2016-2018	FV FV	FV FV	FV FV	FV FV
10.	PLC180001	Bieszczady	podkarpackie Bieszczady Zachodnie	4094	Liszna	2009-2011 2016-2018	FV FV	FV FV	FV FV	FV FV
11.	PLC180001	Bieszczady	podkarpackie Bieszczady Zachodnie	4095	Polanki	2009-2011	FV	U1	U1	U1

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie alpejskim

Lp.	Kod obszaru Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Województwo kraina geograficzna	Id stanowiska	Nazwa stanowiska	Lata	P1	P2	P3	P4
						2016-2018	FV	U1	U1	U1
12.	PLC180001	Bieszczady	podkarpackie Bieszczady Zachodnie	4096	Hulskie	2009-2011	FV	U1	FV	U1
						2016-2018	FV	U2	U1	U2
13.	PLC180001	Bieszczady	podkarpackie Bieszczady Zachodnie	4114	Kalnica	2009-2011	FV	FV	FV	FV
						2016-2018	FV	U1	U1	U1
14.	PLC180001	Bieszczady	podkarpackie Bieszczady Zachodnie	4115	Dołżyca	2009-2011	FV	FV	FV	FV
						2016-2018	FV	U1	FV	U1
15.	PLH120001	Ostoja Babiogórska	małopolskie Beskid Żywiecki	3534	Dolina Rybnego Potoku	2009-2011	FV	FV	FV	FV
						2016-2018	FV	U2	FV	U2
16.	PLH120001	Ostoja Babiogórska	małopolskie Beskid Żywiecki	3535	Między Świstowymi Skalkami a Małą Babią Górą	2009-2011	FV	FV	FV	FV
						2016-2018	FV	U1	FV	U1
17.	PLH120001	Ostoja Babiogórska	małopolskie Beskid Żywiecki	3536	Pod przełęczą Brona	2009-2011	FV	U1	FV	U1
						2016-2018	U2	U2	U2	U2
18.	PLH120001	Ostoja Babiogórska	małopolskie Beskid Żywiecki	3538	Kamienna Dolinka	2009-2011	FV	FV	FV	FV
						2016-2018	FV	FV	FV	FV
19.	PLH120001	Ostoja Babiogórska	małopolskie Beskid Żywiecki	3554	Pod Diablakiem	2009-2011	FV	FV	FV	FV
						2016-2018	FV	FV	FV	FV
20.	PLH120001	Ostoja Babiogórska	małopolskie Beskid Żywiecki	3562	Między Kościółkami a przełęczą Brona	2009-2011	FV	FV	FV	FV
						2016-2018	FV	FV	FV	FV
21.	PLH120018	Ostoja Gorczańska	małopolskie Gorce	3541	Dolina Kamienicy 1	2009-2011	FV	FV	FV	FV
22.	PLH120018	Ostoja Gorczańska	małopolskie Gorce	3542	Dolina Kamienicy 3	2009-2011	FV	U1	FV	U1
						2016-2018	FV	FV	FV	FV
23.	PLH120018	Ostoja Gorczańska	małopolskie Gorce	3543	Dolina Kamienicy 2	2009-2011	FV	FV	FV	FV
						2016-2018	FV	FV	FV	FV
24.	PLH240005	Beskid Śląski	śląskie Beskid Śląski	3941	źródłiska potoku Malinowskiego	2009-2011	FV	U1	U1	U1
						2016-2018	FV	U1	FV	U1

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie alpejskim

Lp.	Kod obszaru Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Województwo kraina geograficzna	Id stanowiska	Nazwa stanowiska	Lata	P1	P2	P3	P4
25.	PLH240005	Beskid Śląski	śląskie Beskid Śląski	3969	górny odcinek lewej odnogi potoku Leśnianka	2009-2011 2016-2018	FV FV	FV U1	FV FV	FV U1
26.	PLH240005	Beskid Śląski	śląskie Beskid Śląski	3970	obszar źródliskowy Białej Wiselki pod Baranią Górą	2009-2011 2016-2018	FV FV	U1 U1	FV FV	U1 U1
27.	PLH240005	Beskid Śląski	śląskie Beskid Śląski	3972	źródłiska nad Białą Wiselką pod Halą Baranią	2009-2011 2016-2018	FV FV	FV U1	FV U1	FV U1
28.	PLH240006	Beskid Żywiecki	śląskie Beskid Żywiecki	4049	Bystra 1	2009-2011 2016-2018	FV FV	FV FV	FV FV	FV FV
29.	PLH240006	Beskid Żywiecki	śląskie Beskid Żywiecki	4050	Bystra 2	2009-2011 2016-2018	U1 U1	U1 U1	U1 U1	U1 U1
30.	PLH240006	Beskid Żywiecki	śląskie Beskid Żywiecki	4051	Hala Miziowa	2009-2011 2016-2018	FV FV	FV FV	U1 U1	U1 U1
31.	PLH240006	Beskid Żywiecki	śląskie Beskid Żywiecki	4052	Piłsko 1	2009-2011 2016-2018	FV FV	FV FV	FV FV	FV FV
32.	PLH240006	Beskid Żywiecki	śląskie Beskid Żywiecki	4053	Piłsko 2	2009-2011 2016-2018	FV FV	FV FV	FV FV	FV FV
33.	PLH240006	Beskid Żywiecki	śląskie Beskid Żywiecki	4055	Przegibek	2009-2011 2016-2018	U1 U1	U1 FV	U1 U1	U1 U1
34.	PLH240006	Beskid Żywiecki	śląskie Beskid Żywiecki	4056	Rysianka 1	2009-2011 2016-2018	FV FV	FV FV	FV FV	FV FV
35.	PLH240006	Beskid Żywiecki	śląskie Beskid Żywiecki	4058	Rysianka 2	2009-2011 2016-2018	FV FV	FV FV	FV FV	FV FV
36.			małopolskie Beskid Żywiecki	4076	Zawoja-Polica	2009-2011 2016-2018	U2 FV	U1 U1	U2 U1	U2 U1
37.			małopolskie Beskid Makowski	4078	Zawoja - Welcza	2009-2011 2016-2018	FV FV	FV FV	FV U1	FV U1

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 w regionie alpejskim

Lp.	Kod obszaru Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Województwo kraina geograficzna	Id stanowiska	Nazwa stanowiska	Lata	P1	P2	P3	P4
38.			małopolskie Beskid Makowski	4079	Zawoja	2009-2011	U1	U2	U1	U2
						2016-2018	FV	U2	U1	U2
					FV	2009-2011	32	27	31	26
						2016-2018	31	20	22	16
					U1	2009-2011	5	10	6	10
						2016-2018	5	13	14	17
					U2	2009-2011	1	1	1	2
						2016-2018	1	4	1	4
						2009-2011	38	38	38	38
						2016-2018	37	37	37	37

Monitoring siedliska 6430 w regionie ALP przeprowadzono latach 2009–2011 na 38 stanowiskach, a w latach 2016–2017 na 37 stanowiskach (na jednym stanowisku badania nie zostały powtórzone). Badane stanowiska były zlokalizowane w obrębie 7 obszarów Natura 2000 (tylko 3 stanowiska były zlokalizowane poza obszarami PLH w Beskidzie Żywieckim i Beskidzie Makowskim). Powyższe zestawienie przedstawia wyniki obserwacji w kontekście zmian ocen parametrów w cyklach obserwacji. Kolorem zielonym zaznaczono poprawę oceny parametru, kolorem pomarańczowym pogorszenie oceny parametru o jeden stopień, a czerwonym – pogorszenie o 2 stopnie. Powyższe zestawienie dotyczy 3 ocenianych parametrów: P1 – Powierzchnia siedliska, P2 – Specyficzna struktura i funkcje, P3 – Perspektywy ochrony, oraz P4 – Ocena ogólna. W przypadku parametru P1 zmiany oceny wystąpiły na w sumie 6 stanowiskach, z czego poprawę zanotowano na 3 stanowiskach (na dwóch z U1 na FV, i w jednym z U2 na FV), a pogorszenie - także na 3 stanowiskach (w tym jedno 1 stanowisko z FV na U2, a dwa z FV na U1). W przypadku parametru P2 zmiany oceny wystąpiły w sumie na 12 stanowiskach (poprawa z U1 na FV – 2 stanowiska, pogorszenie 10 stanowisk, w tym 1 stanowisko z FV na U2). W przypadku parametru P3 zmiany oceny wystąpiły na w sumie 11 stanowiskach, w tym poprawa (o 1 stopień) na 2 stanowiskach, a pogorszenie na 9 stanowiskach, w tym na jednym z FV na U2. W przypadku P4 zmiany oceny wystąpiły na w sumie 14 stanowiskach: poprawa (o jeden stopień) na 2 stanowiskach, a pogorszenie na 12 stanowiskach (w tym na jednym z FV na U2).

Porównanie ocen parametrów w obu cyklach obserwacji siedliska 6430 w regionie ALP wskazuje na generalny trend obniżania ocen wszystkich badanych parametrów z FV na U1. Najmniej zmian obserwuje się w ocenie parametru „Powierzchnia siedliska”. Konsekwencją obniżenia ocen parametrów jest obniżenie „Oceny ogólnej”.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 w regionie alpejskim

Tab. 4 Aktualne oddziaływania łącznie - dane ogólne - na stanowiskach w regionie biogeograficznym alpejskim w różnych okresach badawczych dla siedliska przyrodniczego Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) 6430, monitoring skończony

Kod	Aktualne oddziaływanie	Uszczegółowienie	Lata	Liczba stanowisk	Liczba stanowisk z danym wpływem i intensywnością oddziaływania															
					Wpływ pozytywny				Wpływ neutralny				Wpływ negatywny				Wpływ nieokreślony			
					+				0				-				X			
A	B	C	X	A	B	C	X	A	B	C	X	A	B	C	X					
A06	roczne i wieloletnie uprawy niedrzewne		2016-2018	1									1							
A11	Inne rodzaje praktyk rolniczych, nie wymienione powyżej		2009-2011	3									1	1	1					
B	leśnictwo		2009-2011	8					1	3			1	3						
			2016-2018	1						1										
B01	zalesianie terenów otwartych		2009-2011	1					1											
B01.01	zalesianie terenów otwartych (drzewa rodzime)		2016-2018	2									1	1						
B02	gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji		2016-2018	2											2					
B02.01	odnawianie lasu po wycince (nasadzenia)		2009-2011	1											1					
B02.01.01	odnawianie lasu po wycince (drzewa rodzime)		2016-2018	1											1					
B02.02	wycinka lasu		2009-2011	2									1	1						
B02.06	przerzedzenie warstwy drzew		2016-2018	1									1							
B07	Inne rodzaje praktyk leśnych, nie wymienione powyżej		2016-2018	1									1							
D	Transport i sieci komunikacyjne		2009-2011	1											1					
D01	drogi, ścieżki i drogi kolejowe		2016-2018	4	1								1	2						
D01.01	ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe		2009-2011	11					1	3	3		1	3						
			2016-2018	11						2		1	4	4						
D01.02	drogi, autostrady		2009-2011	1									1							
			2016-2018	2									2							
D02.01.01	napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne		2016-2018	1											1					
E01.03	zabudowa rozproszona		2009-2011	2						1				1						
E03.01	pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych		2009-2011	1									1							
			2016-2018	2									1	1						
E03.04	Inne odpady		2009-2011	5									1	1	3					
			2016-2018	5									1	1	3					

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie alpejskim

Kod	Aktualne oddziaływanie	Uszczegółowienie	Lata	Liczba stanowisk	Liczba stanowisk z danym wpływem i intensywnością oddziaływania															
					Wpływ pozytywny +				Wpływ neutralny 0				Wpływ negatywny -				Wpływ nieokreślony X			
					A	B	C	X	A	B	C	X	A	B	C	X	A	B	C	X
F03.01	Polowanie		2016-2018	1										1						
G01.02	turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych		2009-2011	2										1		1				
			2016-2018	2										1		1				
G01.03	pojazdy zmotoryzowane		2009-2011	1											1					
G01.04	turystyka górską, wspinaczka, speleologia		2009-2011	1							1									
G01.04.01	turystyka górską i wspinaczka		2016-2018	1													1			
G02	Infrastruktura sportowa i rekreacyjna		2009-2011	1													1			
G05	inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka		2009-2011	1											1					
G05.01	Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie		2009-2011	2													2			
H01	Zanieczyszczenie wód powierzchniowych (limnicznych, lądowych, morskich i słonawych)		2009-2011	1											1					
H05.01	odpadki i odpady stałe		2016-2018	1												1				
I01	nierodzące gatunki zabórce		2009-2011	5											1		4			
			2016-2018	4											1		3			
I02	problematyczne gatunki rodzime		2016-2018	1												1				
J02.03	Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych		2009-2011	1												1				
			2016-2018	1													1			
J02.04	Zalewanie - modyfikacje		2009-2011	5	2	1	1				1									
J02.04.01	zalewanie		2016-2018	1	1															
J02.05	Modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie		2009-2011	2									1	1						
K01.01	Erozja		2009-2011	7							3			4						
			2016-2018	3			1				2									
K01.04	Zatopienie		2009-2011	1	1															
K01.05	Salinizacja		2009-2011	7							3					4				
			2016-2018	5							1					4				
K02	Ewolucja biocenotyczna, sukcesja		2009-2011	17						2	9			5	1					
			2016-2018	1										1						

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 w regionie alpejskim

Kod	Aktualne oddziaływanie	Uszczegółowienie	Lata	Liczba stanowisk	Liczba stanowisk z danym wpływem i intensywnością oddziaływania															
					Wpływ pozytywny +				Wpływ neutralny 0				Wpływ negatywny -				Wpływ nieokreślony X			
					A	B	C	X	A	B	C	X	A	B	C	X	A	B	C	X
K02.01	zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		2016-2018	1														1		
K02.02	nagromadzenie materii organicznej		2016-2018	1							1									
K02.04	zakwaszenie (naturalne)		2009-2011	1														1		
L04	lawina		2009-2011	6		1					3	2								
			2016-2018	2		1		1												
L08	powódź (procesy naturalne)		2009-2011	3			1	1			1									
X	Brak zagrożeń i nacisków		2016-2018	5					1			1							3	
Razem			2009-2011	36		4	2	2		3	6	17		4	17	17				
			2016-2018	37		3		2		1		5	1	7	13	16			3	

Generalnie, oddziaływania mające wpływ na siedlisko 6430 można podzielić na dwie grupy. Grupa 1 obejmuje oddziaływania związane z prowadzeniem planowej gospodarki leśnej (zręb odnowienie, zabiegi pielęgnacyjne itd.). Oddziaływania z tej grupy występują cyklicznie (nawet w cyklu kilkudziesięcioletnim). Brak obserwacji oddziaływania z Grupy 1 w danym roku nie znaczy, że oddziaływania nie ma. Niemniej jednak, badane siedlisko istnieje, więc można wnioskować, że występujące cyklicznie oddziaływania z Grupy 1, nie mają istotnego wpływu na stan ochrony siedliska 6430 w dłuższej perspektywie czasowej. Grupa 2 obejmuje rosnące zagrożenia antropogeniczne (przede wszystkim: nadmierna penetracja), którym - w odróżnieniu do oddziaływań związanych z gospodarką leśną - powinno się aktywnie przeciwdziałać.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 w regionie alpejskim

Tab. 4A Zmiany aktualnych oddziaływań łącznie na stanowiskach, na których powtarzano badania w regionie biogeograficznym alpejskim pomiędzy różnymi okresami badawczymi dla siedliska przyrodniczego Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) 6430, monitoring skończony

Kod	Aktualne oddziaływanie	Uszczegółowienie	Liczba stanowisk z oddziaływaniem w latach 2016-2017	Liczba stanowisk, na których nie nastąpiły zmiany	Liczba stanowisk, na których nastąpiła poprawa, w tym w intensywności	Liczba stanowisk, na których nastąpiło pogorszenie, w tym w intensywności
A06	roczne i wieloletnie uprawy niedrzewne		1			1
A11	Inne rodzaje praktyk rolniczych, nie wymienione powyżej				3	
B	leśnictwo		1	4	4	
B01	zalesianie terenów otwartych			1		
B01.01	zalesianie terenów otwartych (drzewa rodzime)		2			2
B02	gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji		2			2
B02.01	odnawianie lasu po wycince (nasadzenia)				1	
B02.01.01	odnawianie lasu po wycince (drzewa rodzime)		1			1
B02.02	wycinka lasu				2	
B02.06	przerzedzenie warstwy drzew		1			1
B07	Inne rodzaje praktyk leśnych, nie wymienione powyżej		1			1
D	Transport i sieci komunikacyjne				1	
D01	drogi, ścieżki i drogi kolejowe		4		1	3
D01.01	ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe		11	6		6
D01.02	drogi, autostrady		2	1		1
D02.01.01	napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne		1			1

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie alpejskim

Kod	Aktualne oddziaływanie	Uszczegółowienie	Liczba stanowisk z oddziaływaniem w latach 2016-2017	Liczba stanowisk, na których nie nastąpiły zmiany	Liczba stanowisk, na których nastąpiła poprawa, w tym w intensywności	Liczba stanowisk, na których nastąpiło pogorszenie, w tym w intensywności
E01.03	zabudowa rozproszona			1	1	
E03.01	pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych		2		1	2
E03.04	Inne odpady		5	1	4	3
F03.01	Polowanie		1			1
G01.02	turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych		2	1	1	1
G01.03	pojazdy zmotoryzowane				1	
G01.04	turystyka górską, wspinaczka, speleologia			1		
G01.04.01	turystyka górską i wspinaczka		1			1
G02	Infrastruktura sportowa i rekreacyjna				1	
G05	inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka				1	
G05.01	Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie				2	
H01	Zanieczyszczenie wód powierzchniowych (limnicznych, lądowych, morskich i słonawych)				1	
H05.01	odpadki i odpady stałe		1			1
I01	nierodzące gatunki zaborcze		4	2	2	1
I02	problematyczne gatunki rodzime		1			1

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie alpejskim

Kod	Aktualne oddziaływanie	Uszczegółowienie	Liczba stanowisk z oddziaływaniem w latach 2016-2017	Liczba stanowisk, na których nie nastąpiły zmiany	Liczba stanowisk, na których nastąpiła poprawa, w tym w intensywności	Liczba stanowisk, na których nastąpiło pogorszenie, w tym w intensywności
J02.03	Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych		1	1		
J02.04	Zalewanie - modyfikacje			1		4
J02.04.01	zalewanie		1		1	
J02.05	Modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie				2	
K01.01	Erozja		3	3	4	
K01.04	Zatopienie					1
K01.05	Salinizacja		5	7		
K02	Ewolucja biocenotyczna, sukcesja		1	12	5	
K02.01	zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		1			1
K02.02	nagromadzenie materii organicznej		1	1		
K02.04	zakwaszenie (naturalne)				1	
L04	lawina		2	5	1	
L08	powódź (procesy naturalne)			1		2
X	Brak zagrożeń i nacisków		5	5		
Razem			37	30	23	23

UWAGI:

Brak zmian w ocenach stwierdzano w przypadkach:

- równych wartości wpływu i intensywności oddziaływania, poprzednio i teraz,
- wpływu neutralnego, poprzednio i teraz,
- wpływu neutralnego, poprzednio lub teraz, jeżeli oddziaływanie stwierdzono tylko w jednym cyklu badań.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie alpejskim

---

Poprawę stwierdzano w przypadkach:

- poprawy wpływu,
- poprawy w intensywności, w przypadku równych wpływów (przy wpływie pozytywnym wzrost intensywności, a przy wpływie negatywnym jej spadek),
- wpływu negatywnego w poprzednich badaniach, jeżeli obecnie nie stwierdzono oddziaływania,
- wpływu pozytywnego w obecnych badaniach, jeżeli poprzednio nie stwierdzono oddziaływania.

Pogorszenie stwierdzano w przypadkach:

- pogorszenia wpływu,
- pogorszenia w intensywności, w przypadku równych wpływów (przy wpływie pozytywnym spadek intensywności, a przy wpływie negatywnym jej wzrost),
- wpływu negatywnego w obecnych badaniach, jeżeli poprzednio nie stwierdzono oddziaływania.
- wpływu pozytywnego w poprzednich badaniach, jeżeli obecnie nie stwierdzono oddziaływania.

Ziolorośla górskie należą do siedlisk stabilnych i stosunkowo łatwo odnawialnych. Lokalnie mogą podlegać procesom naturalnym typu sukcesja w kierunku np. tworzenia się zarośli subalpejskich. Zaobserwowane zagrożenia antropogeniczne, to głównie: niewłaściwe użytkowanie szlaków turystycznych, nartostrad i poprowadzenie szlaków zrywkowych w górskich lasach oraz inwestycje rekreacyjno-sportowe lub prace hydrologiczne w potokach.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 w regionie alpejskim

Tab. 5 Przewidywane zagrożenia - dane ogólne - łącznie na stanowiskach w regionie biogeograficznym alpejskim w różnych okresach badawczych dla siedliska przyrodniczego Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) 6430, monitoring skończony

Kod	Zagrożenie	Uszczegółowienie	Lata	Liczba stanowisk	Liczba stanowisk z intensywnością zagrożenia			
					A	B	C	X
A06	roczne i wieloletnie uprawy niedrzewne		2016-2018	1	1			
A11	Inne rodzaje praktyk rolniczych, nie wymienione powyżej		2009-2011	3	1	1	1	
B	leśnictwo		2009-2011	4		1	3	
B01.01	zalesianie terenów otwartych (drzewa rodzime)		2016-2018	2		1	1	
B02	gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji		2016-2018	2			2	
B02.01	odnawianie lasu po wycince (nasadzenia)		2009-2011	1			1	
B02.01.01	odnawianie lasu po wycince (drzewa rodzime)		2016-2018	1		1		
B02.02	wycinka lasu		2009-2011	2	1	1		
B02.06	przerzedzenie warstwy drzew		2016-2018	1	1			
B07	Inne rodzaje praktyk leśnych, nie wymienione powyżej		2016-2018	1	1			
D	Transport i sieci komunikacyjne		2009-2011	1			1	
D01	drogi, ścieżki i drogi kolejowe		2016-2018	3		1	2	
D01.01	ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe		2009-2011	4		1	3	
			2016-2018	9	1	4	4	
D01.02	drogi, autostrady		2009-2011	1		1		
			2016-2018	2		2		
D02.01.01	napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne		2016-2018	1			1	
E01.03	zabudowa rozproszona		2009-2011	1			1	
E03.01	pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych		2009-2011	1		1		
			2016-2018	2		1	1	
E03.04	Inne odpady		2009-2011	5	1	1	3	
			2016-2018	5	1	1	3	
F03.01	Polowanie		2016-2018	1	1			
G01.02	turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych		2009-2011	2	1		1	
			2016-2018	2	1		1	
G01.03	pojazdy zmotoryzowane		2009-2011	1		1		
G01.04.01	turystyka górską i wspinaczką		2016-2018	1			1	
G02	Infrastruktura sportowa i rekreacyjna		2009-2011	1			1	
G05	inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka		2009-2011	1		1		
G05.01	Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie		2009-2011	2			2	
H01	Zanieczyszczenie wód powierzchniowych (limnicznych, lądowych, morskich i słonawych)		2009-2011	1		1		
H05.01	odpadki i odpady stałe		2016-2018	1		1		

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie alpejskim

Kod	Zagrożenie	Uszczegółowienie	Lata	Liczba stanowisk	Liczba stanowisk z intensywnością zagrożenia			
					A	B	C	X
I01	nierodzące gatunki zaborcze		2009-2011 2016-2018	5 4	 1	1	4 3	
I02	problematiczne gatunki rodzime		2016-2018	1		1		
J02.03	Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych		2009-2011 2016-2018	1 1		1 1		
J02.05	Modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie		2009-2011	2	1	1		
K01.01	Erozja		2009-2011	4		4		
K01.05	Salinizacja		2009-2011 2016-2018	4 4			4 4	
K02	Ewolucja biocenotyczna, sukcesja		2009-2011 2016-2018	6 1		5 1	1	
K02.01	zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		2016-2018	1		1		
K02.04	zakwaszenie (naturalne)		2009-2011	1			1	
Razem			2009-2011 2016-2018	24 27	4 7	17 13	17 16	

Ilościowe zestawienie przewidywanych zagrożeń pokazuje, że najczęstszym zagrożeniem pozostaje nadal (podobnie jak w pierwszym cyklu monitoringu) zalesianie terenów otwartych. Drugim pod względem częstości występowania zagrożeniem jest rosnąca presja turystyczna (D01.01 ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe), bardziej zaznaczona w cyklu obserwacji 2016-2018. Istotne jest również zagrożenie związane z pozbywaniem się odpadów, zaznaczone również w cyklu 2009-2011.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 w regionie alpejskim

Tab. 5A Zmiany przewidywanych zagrożeń łącznie na tych samych stanowiskach w regionie biogeograficznym alpejskim pomiędzy różnymi okresami badawczymi dla siedliska przyrodniczego Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) 6430, monitoring skończony

Kod	Przewidywane zagrożenie	Uszczegółowienie	Liczba stanowisk razem	Liczba stanowisk, na których nie nastąpiły zmiany	Liczba stanowisk, na których nastąpiła poprawa w intensywności	Liczba stanowisk, na których nastąpiło pogorszenie w intensywności
A06	roczne i wieloletnie uprawy niedrzewne		1			1
A11	Inne rodzaje praktyk rolniczych, nie wymienione powyżej		3		3	
B	leśnictwo		4		4	
B01.01	zalesianie terenów otwartych (drzewa rodzime)		2			2
B02	gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji		2			2
B02.01	odnawianie lasu po wycince (nasadzenia)		1		1	
B02.01.01	odnawianie lasu po wycince (drzewa rodzime)		1			1
B02.02	wycinka lasu		2		2	
B02.06	przerzedzenie warstwy drzew		1			1
B07	Inne rodzaje praktyk leśnych, nie wymienione powyżej		1			1
D	Transport i sieci komunikacyjne		1		1	
D01	drogi, ścieżki i drogi kolejowe		3			3
D01.01	ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe		9	3		6
D01.02	drogi, autostrady		2	1		1
D02.01.01	napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne		1			1
E01.03	zabudowa rozproszona		1		1	

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie alpejskim

Kod	Przewidywane zagrożenie	Uszczegółowienie	Liczba stanowisk razem	Liczba stanowisk, na których nie nastąpiły zmiany	Liczba stanowisk, na których nastąpiła poprawa w intensywności	Liczba stanowisk, na których nastąpiło pogorszenie w intensywności
E03.01	pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych		3		1	2
E03.04	Inne odpady		8	1	4	3
F03.01	Polowanie		1			1
G01.02	turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych		3	1	1	1
G01.03	pojazdy zmotoryzowane		1		1	
G01.04.01	turystyka górską i wspinaczka		1			1
G02	Infrastruktura sportowa i rekreacyjna		1		1	
G05	inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka		1		1	
G05.01	Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie		2		2	
H01	Zanieczyszczenie wód powierzchniowych (limnicznych, lądowych, morskich i słonawych)		1		1	
H05.01	odpadki i odpady stałe		1			1
I01	nierodzące gatunki zaborcze		5	2	2	1
I02	problematiczne gatunki rodzime		1			1
J02.03	Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych		1	1		

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie alpejskim

Kod	Przewidywane zagrożenie	Uszczegółowienie	Liczba stanowisk razem	Liczba stanowisk, na których nie nastąpiły zmiany	Liczba stanowisk, na których nastąpiła poprawa w intensywności	Liczba stanowisk, na których nastąpiło pogorszenie w intensywności
J02.05	Modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie		2		2	
K01.01	Erozja		4		4	
K01.05	Salinizacja		4	4		
K02	Ewolucja biocenotyczna, sukcesja		6	1	5	
K02.01	zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		1			1
K02.04	zakwaszenie (naturalne)		1		1	
Razem			31	8	23	23

Zmiany w ocenach wystąpiły na stosunkowo niewielkiej liczbie obserwowanych stanowisk. Zarówno poprawa, jak i pogorszenie oceny intensywności zagrożeń były zanotowane na 23 stanowiskach.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 w regionie alpejskim

III.A. PODSUMOWANIE WYNIKÓW NA POZIOMIE OBSZARÓW NATURA 2000

Tab. 6 Ocenę: stanu ochrony, jego parametrów i wskaźników łącznie na obszarach Natura 2000 w regionie biogeograficznym alpejskim w różnych okresach badawczych dla siedliska przyrodniczego Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) 6430, monitoring skończony

Nazwa parametru	Nazwa wskaźnika	Lata	Liczba obszarów Natura 2000 z oceną				Liczba obszarów Natura 2000
			FV	U1	U2	XX	
Powierzchnia siedliska		2009-2011	6				6
		2016-2018	6				6
	<u>Gatunki charakterystyczne</u>	2009-2011	6				6
		2016-2018	4	2			6
	Bogactwo gatunkowe	2009-2011	6				6
		2016-2018	3	3			6
	Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	2016-2018	5	1			6
	Gatunki synantropijne	2009-2011	6				6
	Naturalność koryta rzecznej (brak regulacji)	2009-2011	4	2			6
		2016-2018	5	1			6
	Naturalny kompleks siedlisk	2009-2011	5	1			6
		2016-2018	2	4			6
	Obce gatunki inwazyjne	2009-2011	5	1			6
		2016-2018	5		1		6
Specyficzna struktura i funkcje	Gatunki dominujące	2009-2011	5	1			6
	Barwa wody	2009-2011	6				6
Perspektywy ochrony		2009-2011	4	2			6
		2016-2018	2	4			6
Ocena ogólna		2009-2011	5	1			6
		2016-2018	3	3			6
Ocena ogólna		2009-2011	4	2			6
		2016-2018	2	3	1		6

Porównanie ocen parametrów i wskaźników opisujących badane w obu cyklach monitoringu siedlisko 6430 w obszarach Natura 2000 wyznaczonych w regionie ALP wskazuje na pogorszenia stanu siedliska. W porównaniu do cyklu 2009-2011, w latach 2016-2018 zmniejszyła się liczba obszarów z „Oceną ogólną” FV, co wynika z pogorszenia się ocen badanych wskaźników i parametrów.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 w regionie alpejskim

Tab. 6A Podsumowanie zmian ocen stanu ochrony i parametrów na obszarach Natura 2000, na których powtarzano badania, w regionie biogeograficznym alpejskim w różnych okresach badawczych dla siedliska przyrodniczego Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) 6430, monitoring skończony

Nazwa parametru	Liczba obszarów ze zmianą						inne zmiany (dotyczy tylko badań)	brak zmian	Suma obszarów
	poprawa			pogorszenie					
	o 1 stopień	o 2 stopnie	RAZEM	o 1 stopień	o 2 stopnie	RAZEM			
Powierzchnia siedliska								5	5
Specyficzna struktura i funkcje				1		1		4	5
Perspektywy ochrony				2		2		3	5
Ocena ogólna				2		2		3	5

PODSUMOWANIE WYNIKÓW NA POZIOMIE OBSZARÓW NATURA 2000

III.A.1. WSKAŹNIKI STANU OCHRONY, AKTUALNE ODDZIAŁYWANIA I PRZEWIDYWANE ZAGROŻENIA W REGIONIE BIOGEOGRAFICZNYM ALPEJSKIM NA OBSZARACH NATURA 2000

W latach 2016-2017 oceniono 6 obszarów Natura 2000: PLC120001 Tatry, PLC120002 Pieniny, PLC180001 Bieszczady, PLH120001 Ostroja Babiogórska, PLH240005 Beskid Śląski i PLH240006 Beskid Żywiecki. W ich obrębie znalazła się zdecydowana większość wszystkich stanowisk siedliska badanych w regionie ALP.

1. Stan i zmiany w czasie poszczególnych wskaźników Struktury i funkcji siedliska na obszarach Natura 2000

Bogactwo gatunkowe

W latach 2016-2017 ocena właściwa FV została wystawiona dla 3 obszarów. Dla 3 obszarów wystawiono ocenę niezadowalającą. Żaden z ocenianych obiektów nie otrzymał oceny złej (U2). Oznacza to pogorszenie w stosunku do cyklu obserwacji 2009–2011, gdzie na wszystkich 6 obszarach wskaźnik oceniono na FV. Przyczyną obniżonej oceny w cyklu 2016-2017 było stwierdzenie mniejszej liczby gatunków na niektórych stanowiskach.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 w regionie alpejskim

---

Gatunki charakterystyczne

W latach 2016-2017 ocena właściwa FV została wystawiona dla 4 obszarów. Dla 2 obszarów wystawiono ocenę niezadowalającą. Żaden z ocenianych obiektów nie otrzymał oceny złej. Oznacza to pogorszenie w stosunku do sezonu 2009–2011, gdzie na wszystkich 6 obszarach wskaźnik oceniono na FV. Obniżenie oceny tego wskaźnika, jak uzasadniono powyżej, nie wynikało z pogorszenia stanu siedliska, tylko stąd, że w okresie 2009–2011 za gatunki charakterystyczne uznawano znacznie większą grupę gatunków, w tym takie, które po sprecyzowaniu metodyki w 2012 r. nie powinny być zaliczane do tej grupy. Ocena została obniżona, bo było mniej zanotowanych w sezonie 2016–2017 gatunków charakterystycznych, a działo się tak tylko z tego powodu, że w sezonie 2009–2011 za charakterystyczne uważano znacznie większą grupę gatunków, a nie dlatego, że konkretne gatunki roślin przestały występować na stanowiskach siedlisk 6430.

Naturalność koryta rzecznego

W latach 2016-2017 ocena właściwa FV została wystawiona dla 5 obszarów. Dla 1 obszaru wystawiono ocenę niezadowalającą. Żaden z ocenianych obiektów nie otrzymał oceny złej. Oznacza to niewielką poprawę w stosunku do sezonu 2009–2011, kiedy na 4 obszarach wskaźnik oceniono na FV, a na 2 – na U1. Ocena U1 w cyklu 2016-2017 wynikała z prowadzonych nie niewielką skalę prac regulacyjnych w korytach cieków w sąsiedztwie badanych stanowisk.

Naturalny kompleks siedlisk

W latach 2016-2017 ocena właściwa FV została wystawiona dla 2 obszarów. Dla 4 obszarów wystawiono ocenę niezadowalającą. Żaden z ocenianych obszarów nie otrzymał oceny złej. Oznacza to znaczne pogorszenie w stosunku do sezonu 2009–2011, gdzie na 5 obszarach wskaźnik oceniono na FV, a na 1 – na U1.

Obce gatunki inwazyjne

W latach 2016-2017 ocena właściwa FV została wystawiona dla 5 obszarów. Żaden obszar nie otrzymał oceny niezadowalającej. Jeden z ocenianych obszarów otrzymał ocenę złą. Oznacza to nieznaczne pogorszenie w stosunku do sezonu 2009–2011, gdzie na 5 obszarach wskaźnik oceniono na FV, a na 1 – na U1. Obniżona ocena tego wskaźnika na jednym obszarze wynika z liczby gatunków obcych stwierdzonych na stanowiskach w tym obszarze.

Rodzime gatunki ekspansywne

W latach 2016-2017 ocena właściwa FV została wystawiona dla 5 obszarów. Dla 1 obszaru wystawiono ocenę niezadowalającą. Żaden z ocenianych obszarów nie otrzymał oceny złej. Wskaźnik ten w sezonie 2016–2017 był badany po raz pierwszy.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 w regionie alpejskim**2. Stan i zmiany w czasie w zakresie poszczególnych aktualnych oddziaływań dla siedliska na obszarach Natura 2000**Gospodarka rolna (A)

Wpływ gospodarki rolnej na ziołorośla górskie i nadrzeczne na Obszarach Natura 2000 w regionie ALP jest minimalny, ponieważ zdecydowana większość stanowisk monitoringowych jest zlokalizowana w obszarach górskich i na terenach leśnych, poza obszarami wykorzystywanymi rolniczo. W latach 2009–2011 wpływ rolnictwa stwierdzono tylko na jednym obszarze Natura 2000, a w latach 2016–2017 wpływu rolnictwa nie stwierdzono na żadnym z obszarów Natura 2000 w regionie alpejskim. Oznacza to, że wpływ tych oddziaływań się zmniejszył.

Gospodarka leśna (B)

Gospodarka leśna jest jednym z najważniejszych oddziaływań mającym wpływ na siedlisko na obszarach Natura 2000 w regionie ALP. W latach 2009-2011 jej wpływ stwierdzono na trzech obszarach Natura 2000, a w latach 2016–2017 – na jednym obszarze Natura 2000 i w zdecydowanej większości był to wpływ negatywny. Liczba stanowisk oraz obszarów Natura 2000, na których zaobserwowano taki wpływ, co prawda się zmniejszyła, ale można przypuszczać, że w dalszym ciągu będzie to jeden z głównych czynników oddziałujących na siedlisko. Do najważniejszych działań gospodarki leśnej negatywnie wpływających na stan siedliska należą: wycinka lasu (B02.02), przerzedzanie warstwy drzew (B02.06), odnawianie lasu po wycince (B02.01) oraz zalesianie terenów otwartych (B01.01). Najbardziej destrukcyjne dla siedliska jest mechaniczne niszczenie ziołorośli nadrzecznych podczas zrywki drzew i wywożenia ich z terenu zrębu.

Transport i sieci komunikacyjne (D)

Ta grupa oddziaływań jest obok gospodarki leśnej najważniejszym czynnikiem mającym wpływ na siedlisko 6430 na obszarach Natura 2000 w regionie ALP. W latach 2009-2011 wpływ szlaków transportowych stwierdzono na 5 obszarach Natura 2000, a w latach 2016–2017 – na 2 obszarach i w większości był to wpływ negatywny. Liczba obszarów Natura 2000, na których zaobserwowano to oddziaływanie, co prawda zmniejszyła się, ale, liczba stanowisk, na których stwierdzono to oddziaływanie wzrosła. Można więc stwierdzić, że rola tej grupy oddziaływań jest ciągle bardzo duża. Do najważniejszych oddziaływań w zakresie szlaków komunikacyjnych negatywnie wpływających na stan siedliska należą: budowa i konserwacja dróg, ścieżek rowerowych i szlaków pieszych (D01). Przy okazji prowadzenia takich inwestycji często następuje mechaniczne niszczenie ziołorośli rosnących wzdłuż cieków płynących wzdłuż dróg lub w sąsiedztwie mostów.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie alpejskim

---

Odpady (E.03)

Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych i z obiektów rekreacyjnych jest oddziaływaniem o wpływie zdecydowanie negatywnym, Ma to związek z niechlubną tradycją wyrzucania odpadów do koryt rzek i mniejszych cieków, co ma wpływ na występujące tam ziołorośla. Na obszarach Natura 2000 w regionie ALP czynnik ten ma jednak stosunkowo niewielkie znaczenie. Oddziaływania takie w sezonie 2009-2011 stwierdzono na jednym obszarze Natura 2000, a w latach 2016–2017 – na żadnym z badanych obszarów.

Sporty, turystyka i rekreacja (G01 i G02)

Oddziaływania związane z rekreacją w plenerze to czynnik o stosunkowo niewielkim wpływie (w większości negatywnym) na stan siedliska na obszarach Natura 2000 w regionie ALP. Zarówno w latach 2009–2011, jak i w latach 2016–2017 oddziaływania takie stwierdzono na jednym obszarze Natura 2000.

Obce i rodzime gatunki inwazyjne i ekspansywne (I01, I02)

Są to oddziaływania o umiarkowanym znaczeniu, ale zdecydowanie negatywnym. Zarówno w latach 2009–2011, jak i w latach 2016–2017 oddziaływania takie stwierdzono na jednym obszarze Natura 2000. Można się jednak spodziewać, że rola takich oddziaływań będzie wzrastała, bowiem doliny cieków są ważnymi szlakami rozprzestrzeniania się gatunków inwazyjnych i ekspansywnych.

Inne oddziaływania

Spośród innych oddziaływań mających wpływ na stan siedliska na terenie obszarów Natura 2000 w regionie ALP do najważniejszych należą: erozja (K01.01) – w latach 2009-2011 stwierdzona na 2 obszarach Natura 2000, a w latach 2016–2017 na 1 obszarze (wpływ negatywny), salinizacja (K01.05) – zarówno w latach 2009-2011, jak i w latach 2016–2017 stwierdzona na jednym obszarze (wpływ negatywny) i ewolucja biocenotyczna, sukcesja (K02) – w latach 2009-2011 stwierdzona na 4 obszarach, a w latach 2016–2017 na 1 obszarze (wpływ w większości neutralny).

3. Stan i zmiany w czasie w zakresie i intensywności poszczególnych przewidywanych zagrożeń dla siedliska na obszarach Natura 2000

Do zagrożeń najczęściej wymienianych w raportach rocznych na obszarach Natura 2000 w regionie ALP, zarówno w latach 2009–2011, jak i 2016–2017 należą:

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie alpejskim

Leśnictwo (B), w tym wycinka lasu, zalesianie terenów otwartych, oraz odnawianie lasów po wycince. Zagrożenia z tej grupy stwierdzono w latach 2019–2011 na dwóch obszarach Natura 2000, a w latach 2016–2017 – na jednym.

Budowa szlaków komunikacyjnych (D01), w tym dróg, szlaków turystycznych i ścieżek rowerowych. Zagrożenia z tej grupy stwierdzono w latach 2019–2011 na czterech obszarach Natura 2000, a w latach 2016–2017 – na dwóch.

Turystyka (G01, G02), w tym intensyfikacja ruchu turystycznego i rozbudowa infrastruktury turystycznej. Zagrożenia z tej grupy zarówno w latach 2019–2011 jak i w latach 2016–2017 stwierdzono na jednym obszarze Natura 2000.

Ekspansja nierodzimych gatunków zaborczych (I01). Zagrożenia z tej grupy zarówno w latach 2019–2011 jak i w latach 2016–2017 stwierdzono na jednym obszarze Natura 2000.

Regulowanie koryt rzecznych (J02.03). Zagrożenia z tej grupy zarówno w latach 2019–2011 jak i w latach 2016–2017 stwierdzono na jednym obszarze Natura 2000.

Salinizacja (K01.05). Zagrożenia z tej grupy zarówno w latach 2019–2011 jak i w latach 2016–2017 stwierdzono na jednym obszarze Natura 2000.

III.A.2. STAN OCHRONY I JEGO PARAMETRY W REGIONIE BIOGEOGRAFICZNYM ALPEJSKIM NA OBSZARACH NATURA 2000

1. Stan i zmiany w czasie parametru Powierzchnia siedliska na obszarach Natura 2000

Spośród 6 obszarów Natura 2000 monitorowanych w latach 2016-2017 parametr Powierzchnia siedliska we wszystkich obszarach został oceniony jako właściwy (FV). Nie stwierdzono różnic w ocenie parametru pomiędzy cyklami monitoringu, bowiem w latach 2009-2011 także wszystkie 6 obszarów otrzymało taką ocenę.

2. Stan i zmiany w czasie parametru Struktura i funkcje siedliska na obszarach Natura 2000

Spośród 6 obszarów Natura 2000 monitorowanych w latach 2016-2017 parametr Struktura i funkcje siedliska na 2 obszarach został oceniony jako właściwy (FV), a na 4 – jako niezadawalający (U1). Oznacza to pogorszenie w stosunku do sezonu 2009–2011, kiedy to parametr na 4 obszarach został oceniony jako właściwy (FV), a na dwóch – jako niezadawalający (U1). Przyczyną obniżenia oceny parametru było obniżenie oceny wskaźnika Gatunki charakterystyczne, co nie wynika ze zmniejszenia ich liczby,

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie alpejskim

---

tylko stąd, że w sezonie 2009–2011 za charakterystyczne uznawano znacznie większą grupę gatunków, która została zmniejszona w wyniku sprecyzowania metodyki w 2012 r.

3. Stan i zmiany w czasie parametru Perspektywy ochrony na obszarach Natura 2000

Spośród 6 obszarów Natura 2000 monitorowanych w latach 2016-2017 parametr Perspektywy ochrony na 3 obszarach został oceniony jako właściwy (FV) i również na 3 – jako niezadawalający (U1). Oznacza to pogorszenie w stosunku do sezonu 2009–2011, kiedy to parametr na 5 obszarach został oceniony jako właściwy (FV), a tylko na jednym – jako niezadawalający (U1). Główną przyczyną obniżenia ocen był spodziewany wzrost antropopresji.

4. Stan ochrony siedliska i jego zmiany w czasie na obszarach Natura 2000

Spośród 6 obszarów Natura 2000 monitorowanych w latach 2016-2017 Ocena ogólna na 1 obszarze została oceniona jako właściwa (FV), a na 5 obszarach – jako niezadawalająca (U1). Oznacza to znaczne pogorszenie oceny w stosunku do sezonu 2009–2011, kiedy to na 4 obszarach została oceniona jako właściwa (FV), a na 2 – jako niezadawalająca (U1). Główną przyczyną obniżenia Oceny ogólnej było obniżenie oceny parametru Struktura i funkcje (z przyczyn podanych powyżej) oraz spodziewany wzrost antropopresji.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 w regionie alpejskim

III.B. POZOSTAŁE TABELY DOTYCZY OBSZARÓW NATURA 2000

Tab. 7 Oceny: stanu ochrony i jego parametrów na poszczególnych obszarach Natura 2000 w regionie biogeograficznym alpejskim dla siedliska Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) 6430, monitoring skończony (P1 – Powierzchnia, P2 – Specyficzna struktura i funkcje, P3 – Perspektywy ochrony, P4 – Stan ochrony (ocena ogólna)). UWAGA: Kolorem pomarańczowym zaznaczono pogorszenie oceny parametru o jeden stopień.

Lp.	Kod obszaru Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Województwo	Lata	P1	P2	P3	P4
1.	PLC120001	Tatry	małopolskie	2009-2011 2016-2018	FV FV	FV FV	FV FV	FV FV
2.	PLC120002	Pieniny	małopolskie	2009-2011 2016-2018	FV FV	FV FV	FV U1	FV U1
3.	PLC180001	Bieszczady	podkarpackie	2009-2011 2016-2018	FV FV	U1 U1	FV U1	U1 U1
4.	PLH120001	Ostoja Babiogórska	małopolskie	2009-2011 2016-2018	FV FV	FV U1	FV FV	FV U1
5.	PLH120018	Ostoja Gorczańska	małopolskie	2009-2011	FV	FV	FV	FV
6.	PLH240005	Beskid Śląski	śląskie	2016-2018	FV	U1	FV	U1
7.	PLH240006	Beskid Żywiecki	śląskie	2009-2011 2016-2018	FV FV	U1 U1	U1 U1	U1 U1
Liczba obszarów z oceną			FV	2009-2011 2016-2018	6 6	4 2	5 3	4 1
			U1	2009-2011 2016-2018		2 4	1 3	2 5
				2009-2011 2016-2018	6 6	6 6	6 6	6 6
Razem				2009-2011 2016-2018	6 6	6 6	6 6	6 6

Na badanych w regionie ALP obszarach Natura 2000, zmiany ocen w cyklu 2016-2018 nie dotyczyły parametru „Powierzchnia siedliska”. Wśród 6 badanych obszarów Natura 2000 tylko w jednym obszarze zaobserwowano pogorszenie się oceny (z FV na U1) parametru „Specyficzna struktura i funkcje”. Ocena parametru Perspektywy ochrony i Ocena ogólna zostały obniżone na dwóch obszarach (z FV na U1).

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie alpejskim

Tab. 8 Aktualne oddziaływania - dane ogólne - łącznie na badanych obszarach Natura 2000 w regionie biogeograficznym alpejskim w różnych okresach badawczych dla siedliska przyrodniczego Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) 6430, monitoring skończony

Kod	Aktualne oddziaływanie	Uszczegółowienie	Lata	Liczba obszarów	Liczba obszarów z danym wpływem i intensywnością oddziaływania															
					Wpływ pozytywny +				Wpływ neutralny 0				Wpływ negatywny -				Wpływ nieokreślony X			
					A	B	C	X	A	B	C	X	A	B	C	X	A	B	C	X
A11	Inne rodzaje praktyk rolniczych, nie wymienione powyżej		2009-2011	1										1						
B	leśnictwo		2009-2011	2					1					1						
B01	zalesianie terenów otwartych		2009-2011	1													1			
B02.01.01	odnawianie lasu po wycince (drzewa rodzime)		2016-2018	1													1			
C01.01	Wydobywanie piasku i żwiru		2009-2011	1													1			
D01.01	ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe		2009-2011	4					1								3			
			2016-2018	1													1			
D01.02	drogi, autostrady		2009-2011	1										1						
			2016-2018	1										1						
E01.03	zabudowa rozproszona		2009-2011	1													1			
E03.04	Inne odpady		2009-2011	1													1			
G01.02	turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych		2016-2018	1													1			
G02	Infrastruktura sportowa i rekreacyjna		2009-2011	1													1			
G05	inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka		2009-2011	1													1			
G05.01	Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie		2009-2011	1													1			
H05.01	odpadki i odpady stałe		2016-2018	1													1			
I01	nierodzące gatunki zaborcze		2009-2011	1													1			
			2016-2018	1													1			
J02.03	Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych		2009-2011	1										1						
			2016-2018	1										1						
J02.04	Zalewanie - modyfikacje		2009-2011	1		1														
J02.05	Modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie		2009-2011	1													1			
K01.01	Erozja		2009-2011	2						1				1						
			2016-2018	1						1										
K01.05	Salinizacja		2009-2011	1													1			
			2016-2018	1													1			
K02	Ewolucja biocenotyczna, sukcesja		2009-2011	4						3							1			
K02.02	nagromadzenie materii organicznej		2016-2018	1						1										

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie alpejskim

Kod	Aktualne oddziaływanie	Uszczegółowienie	Lata	Liczba obszarów	Liczba obszarów z danym wpływem i intensywnością oddziaływania															
					Wpływ pozytywny +				Wpływ neutralny 0				Wpływ negatywny -				Wpływ nieokreślony X			
					A	B	C	X	A	B	C	X	A	B	C	X	A	B	C	X
L08	powódź (procesy naturalne)		2009-2011	2	2															
X	Brak zagrożeń i nacisków		2016-2018	1	1															
Razem			2009-2011	6	2	1			4	1	4	5								
			2016-2018	1					1	1	1	1								

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 w regionie alpejskim

Tab. 8A Zmiany aktualnych oddziaływań łącznie na obszarach Natura 2000, na których powtarzano badania w regionie biogeograficznym alpejskim pomiędzy różnymi okresami badawczymi dla siedliska przyrodniczego Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) 6430, monitoring skończony

Kod	Aktualne oddziaływanie	Uszczegółowienie	Liczba obszarów z oddziaływaniem w latach 2016-2017	Liczba obszarów, na których nie nastąpiły zmiany	Liczba obszarów, na których nastąpiła poprawa, w tym w intensywności	Liczba obszarów, na których nastąpiło pogorszenie, w tym w intensywności
A11	Inne rodzaje praktyk rolniczych, nie wymienione powyżej				1	
B	leśnictwo			1	1	
B01	zalesianie terenów otwartych				1	
B02.01.01	odnawianie lasu po wycince (drzewa rodzime)		1			1
C01.01	Wydobywanie piasku i żwiru				1	
D01.01	ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe		1	1	2	
D01.02	drogi, autostrady		1	1		
E01.03	zabudowa rozproszona				1	
E03.04	Inne odpady				1	
G01.02	turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych		1			1
G02	Infrastruktura sportowa i rekreacyjna				1	
G05	inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka				1	
G05.01	Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie				1	
H05.01	odpadki i odpady stałe		1			1
I01	nierodzące gatunki zaborcze		1	1		

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie alpejskim

Kod	Aktualne oddziaływanie	Uszczegółowienie	Liczba obszarów z oddziaływaniem w latach 2016-2017	Liczba obszarów, na których nie nastąpiły zmiany	Liczba obszarów, na których nastąpiła poprawa, w tym w intensywności	Liczba obszarów, na których nastąpiło pogorszenie, w tym w intensywności
J02.03	Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych		1	1		
J02.04	Zalewanie - modyfikacje					1
K01.01	Erozja		1	1	1	
K01.05	Salinizacja		1	1		
K02	Ewolucja biocenotyczna, sukcesja			3	1	
K02.02	nagromadzenie materii organicznej		1	1		
L08	powódź (procesy naturalne)					2
X	Brak zagrożeń i nacisków		1			1
Razem			5	3	5	4

UWAGI:

Brak zmian w ocenach, ich poprawę lub pogorszenie stwierdzano tak jak w przypadku analizy zmian ocen oddziaływań dla stanowisk (tab. 4A)

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 w regionie alpejskim

Tab. 9 Przewidywane zagrożenia - dane ogólne - łącznie na obszarach Natura 2000 w regionie biogeograficznym alpejskim w różnych okresach badawczych dla siedliska przyrodniczego Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) 6430, monitoring skończony

Kod	Zagrożenie	Uszczegółowienie	Lata	Liczba obszarów	Liczba obszarów z intensywnością zagrożenia			
					A	B	C	X
A11	Inne rodzaje praktyk rolniczych, nie wymienione powyżej		2009-2011	1		1		
B	leśnictwo		2009-2011	1		1		
B01	zalesianie terenów otwartych		2009-2011	1			1	
B02.01.01	odnawianie lasu po wycince (drzewa rodzime)		2016-2018	1			1	
C01.01	Wydobywanie piasku i żwiru		2009-2011	1			1	
D01.01	ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe		2009-2011	3			3	
			2016-2018	1			1	
D01.02	drogi, autostrady		2009-2011	1		1		
			2016-2018	1		1		
E01.03	zabudowa rozproszona		2009-2011	1			1	
E03.04	Inne odpady		2009-2011	1			1	
G01.02	turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych		2016-2018	1			1	
G02	Infrastruktura sportowa i rekreacyjna		2009-2011	1			1	
G05	inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka		2009-2011	1			1	
G05.01	Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie		2009-2011	1			1	
H05.01	odpadki i odpady stałe		2016-2018	1			1	
I01	nierodzące gatunki zaborcze		2009-2011	1			1	
			2016-2018	1			1	
J02.03	Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych		2009-2011	1	1			
			2016-2018	1	1			
J02.05	Modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie		2009-2011	1		1		
K01.01	Erozja		2009-2011	1		1		
K01.05	Salinizacja		2009-2011	1			1	
			2016-2018	1			1	
K02	Ewolucja biocenotyczna, sukcesja		2009-2011	1			1	
X	Brak zagrożeń i nacisków		2016-2018	1	1			
Razem			2009-2011	6	1	4	5	
			2016-2018	1	1	1	1	

UWAGI:

Brak zmian w ocenach, ich poprawę lub pogorszenie stwierdzano tak jak w przypadku analizy zmian ocen oddziaływań dla stanowisk (tab. 4A)

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 w regionie alpejskim

Tab. 9A Zmiany zagrożeń łącznie na tych samych obszarach Natura 2000 w regionie biogeograficznym alpejskim pomiędzy różnymi okresami badawczymi dla siedliska przyrodniczego Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) 6430, monitoring skończony

Kod	Przewidywane zagrożenie	Uszczegółowienie	Liczba obszarów razem	Liczba obszarów, na których nie nastąpiły zmiany	Liczba obszarów, na których nastąpiła poprawa w intensywności	Liczba obszarów, na których nastąpiło pogorszenie w intensywności
A11	Inne rodzaje praktyk rolniczych, nie wymienione powyżej		1		1	
B	leśnictwo		1		1	
B01	zalesianie terenów otwartych		1		1	
B02.01.01	odnawianie lasu po wycince (drzewa rodzime)		1			1
C01.01	Wydobywanie piasku i żwiru		1		1	
D01.01	ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe		3	1	2	
D01.02	drogi, autostrady		1	1		
E01.03	zabudowa rozproszona		1		1	
E03.04	Inne odpady		1		1	
G01.02	turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych		1			1
G02	Infrastruktura sportowa i rekreacyjna		1		1	
G05	inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka		1		1	
G05.01	Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie		1		1	
H05.01	odpadki i odpady stałe		1			1
I01	nierodzące gatunki zaborcze		1	1		

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie alpejskim

Kod	Przewidywane zagrożenie	Uszczegółowienie	Liczba obszarów razem	Liczba obszarów, na których nie nastąpiły zmiany	Liczba obszarów, na których nastąpiła poprawa w intensywności	Liczba obszarów, na których nastąpiło pogorszenie w intensywności
J02.03	Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych		1	1		
K01.01	Erozja		1		1	
K01.05	Salinizacja		1	1		
K02	Ewolucja biocenotyczna, sukcesja		1		1	
X	Brak zagrożeń i nacisków		1			1
Razem			5	1	5	1

UWAGI:

Brak zmian w ocenach, ich poprawę lub pogorszenie stwierdzano tak jak w przypadku analizy zmian ocen oddziaływań dla stanowisk (tab. 4A)

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie kontynentalnym

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie kontynentalnym

II.A. PODSUMOWANIE WYNIKÓW NA POZIOMIE STANOWISKA

Tab. 2 Oceny: stanu ochrony, jego parametrów i wskaźników łącznie na stanowiskach w regionie biogeograficznym kontynentalnym w różnych okresach badawczych dla typu siedliska przyrodniczego Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) 6430, monitoring skończony

Nazwa parametru	Nazwa wskaźnika	Lata	Suma monitorowanych stanowisk				Razem
			FV	U1	U2	XX	
Powierzchnia siedliska		2009-2011	47	7	1		55
		2016-2018	59	12	10		81
	<u>Gatunki charakterystyczne</u>	2009-2011	49	5	1		55
		2016-2018	18	39	24		81
	Bogactwo gatunkowe	2009-2011	42	12	1		55
		2016-2018	34	45	2		81
	Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	2016-2018	40	31	10		81
	Gatunki synantropijne	2009-2011	35	13	5	1	54
	Naturalność koryta rzecznoego (brak regulacji)	2009-2011	39	8		8	55
		2016-2018	60	13	5	3	81
	Naturalny kompleks siedlisk	2009-2011	28	25	2		55
		2016-2018	21	53	7		81
	Obce gatunki inwazyjne	2009-2011	43	10	2		55
		2016-2018	36	26	19		81
	Gatunki dominujące	2009-2011	49	3	2		54
	Barwa wody	2009-2011	31	7	2	14	54
Specyficzna struktura i funkcje		2009-2011	31	20	4		55
		2016-2018	7	45	29		81
Perspektywy ochrony		2009-2011	41	8	5	1	55
		2016-2018	46	23	12		81
Ocena ogólna		2009-2011	29	20	6		55
		2016-2018	6	43	32		81

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 w regionie kontynentalnym

Tab. 2A1 Podsumowanie zmian ocen stanu ochrony i parametrów łącznie na tych stanowiskach, na których powtarzano badania w regionie biogeograficznym kontynentalnym w różnych okresach badawczych dla typu siedliska przyrodniczego Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) 6430, monitoring skończony

Nazwa parametru	Liczba stanowisk ze zmianą							inne zmiany (dotyczy tylko badań)	brak zmian	Suma stanowisk
	poprawa			pogorszenie						
	o 1 stopień	o 2 stopnie	RAZEM	o 1 stopień	o 2 stopnie	RAZEM				
Powierzchnia siedliska	4		4	6	10	16		29	49	
Specyficzna struktura i funkcje				19	15	34		15	49	
Perspektywy ochrony	2		2	15	7	22	1	24	49	
Ocena ogólna				15	17	32		17	49	

Tab. 2A2 Podsumowanie zmian ocen wskaźników łącznie na tych stanowiskach, na których powtarzano badania w regionie biogeograficznym kontynentalnym w różnych okresach badawczych dla typu siedliska przyrodniczego Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) 6430, monitoring skończony

Nazwa wskaźnika	Liczba stanowisk ze zmianą							Suma stanowisk	
	poprawa			pogorszenie			inne zmiany (dotyczy tylko badań)		
	o 1 stopień	o 2 stopnie	RAZEM	o 1 stopień	o 2 stopnie	RAZEM			
Gatunki charakterystyczne				23	21	44		5	49
Bogactwo gatunkowe				13		13		36	49
Naturalność koryta rzecznego (brak regulacji)	2		2	2	2	4	7	36	49
Naturalny kompleks siedlisk	1		1	17	1	18		30	49
Obce gatunki inwazyjne	1		1	11	1	12		36	49
Podsumowanie	4		4	41	23	47	7	48	49

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie kontynentalnym

PODSUMOWANIE WYNIKÓW NA POZIOMIE STANOWISK

II.A.1 WSKAŹNIKI STANU OCHRONY, AKTUALNE ODDZIAŁYWANIA I PRZEWIDYWANE ZAGROŻENIA W REGIONIE BIOGEOGRAFICZNYM KONTYNTENTALNYM NA STANOWISKACH

1. Stan i zmiany w czasie poszczególnych wskaźników Struktury i funkcji siedliska na stanowiskach

Gatunki charakterystyczne

W sezonie 2016–2017 z 81 monitorowanych stanowisk ocenę FV otrzymało 22,2% stanowisk, ocenę U1 eksperci wystawili dla 48,1% stanowisk a ocenę U2 dla 29,6% stanowisk. Spośród 49 stanowisk, na których badania były powtarzane w obu sezonach pogorszenie oceny zaobserwowano aż na 44 stanowiskach, w tym na 23 stanowiskach o 1 stopień, a na 21 stanowiskach o 2 stopnie. Oznacza to bardzo znaczne pogorszenie stanu tego wskaźnika w porównaniu z sezonem 2009–2011. Należy jednak wziąć pod uwagę, że definicja gatunków charakterystycznych została sprecyzowana w 2012 roku. W pierwszym cyklu monitoringu eksperci niejednokrotnie wymieniają gatunki nie mieszczące się w zakresie wyznaczonym w metodyce ani też nie mieszczące się w charakterystycznej kombinacji gatunków syntaksonów będących fitosocjologicznymi identyfikatorami siedliska. Eksperci wykonujący monitoring w 2016 i 2017 roku niejednokrotnie zwracali uwagę na rozbieżność oceny z pierwszego cyklu monitoringu z obowiązującą obecnie metodyką i klasyfikacją fitosocjologiczną zbiorowisk roślinnych. W związku z tym wiele zmian w ocenie wskaźnika nie wynikało ze zmiany składu gatunkowego badanych fitocenozy lecz ze swobodnej interpretacji metodyki w pierwszym cyklu badań. Podobnie jak w ocenach prowadzonych w regionie alpejskim, obniżenie oceny wskaźnika Gatunki charakterystyczne (o czym była już mowa wyżej), nie wynika ze zmniejszenia ich liczby, tylko stąd, że w sezonie 2009–2011 za charakterystyczne uznawano znacznie większą grupę gatunków, która została zmniejszona w wyniku sprecyzowania metodyki w 2012 r.

Bogactwo gatunkowe

W latach 2016–2017 z 81 monitorowanych stanowisk ocenę FV otrzymało 42% stanowisk, ocenę U1 eksperci wystawili dla 55,6% stanowisk a ocenę U2 dla 2,5% stanowisk. Spośród 49 stanowisk, na których badania były powtarzane w obu sezonach, pogorszenie oceny zaobserwowano na 13 stanowiskach – na wszystkich o 1 stopień. Oznacza to znaczne pogorszenie stanu tego wskaźnika w porównaniu z sezonem 2009–2011. Przyczyną obniżenia ocen była zbyt mała liczba gatunków odnotowana w zdjęciach fitosocjologicznych.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 w regionie kontynentalnymRodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych

Ten wskaźnik, w związku ze zmianą metodyki, w sezonie 2016-2017 był badany po raz pierwszy, wobec czego nie istnieją dane z poprzednich okresów badań, z którymi można by porównać jego wartości i ocenić jego zmiany. W latach 2016–2017 roku z 81 stanowisk monitorowanych ocenę FV otrzymało 49,3% stanowisk, ocenę U1 eksperci wystawili dla 38,3% stanowisk a ocenę U2 dla 12,3% stanowisk. Przyczyną wystawienia obniżonych ocen przez ekspertów była zwiększona obecność rodzimych ekspansywnych gatunków roślin zielnych.

Naturalność koryta rzecznego (brak regulacji)

W latach 2016–2017 z 81 monitorowanych stanowisk ocenę FV otrzymało 74,1% stanowisk, ocenę U1 eksperci wystawili dla 16% stanowisk, ocenę U2 dla 6,2%, a ocenę XX – dla 3,7% stanowisk. Spośród 49 stanowisk, na których badania były powtarzane w obu sezonach, na 4 stanowiskach zaobserwowano pogorszenie oceny (na dwóch – o 2 stopnie i na dwóch o 1 stopień), a na 2 stanowiskach odnotowano poprawę wartości wskaźnika (o 1 stopień). Oznacza to, że ocena tego wskaźnika stanu pozostała zasadniczo na tym samym poziomie, co w sezonie 2009–2011. Obniżenie ocen tego wskaźnika na części stanowisk wynikało stąd, że koryto rzeczne w obrębie tych stanowisk było w mniejszym, lub większym stopniu uregulowane (wyprostowane).

Naturalny kompleks siedlisk

W latach 2016–2017 z 81 monitorowanych stanowisk ocenę FV otrzymało 25,9% stanowisk, ocenę U1 eksperci wystawili dla 65,4% stanowisk, a ocenę U2 dla 8,6% stanowisk. Spośród 49 stanowisk, na których badania były powtarzane w obu sezonach, na 18 stanowiskach zaobserwowano pogorszenie oceny (na jednym – o 2 stopnie i na pozostałych – o 1 stopień), a na jednym stanowisku odnotowano poprawę wartości wskaźnika (o 1 stopień). Oznacza to pogorszenie stanu tego wskaźnika w porównaniu z sezonem 2009–2011. Jeżeli przyjmiemy, że zmiany ocen nie wynikają z różnicy interpretacji ekspertów to prawdziwe będzie stwierdzenie, że otoczenie siedliska się zmieniło od czasu pierwszego cyklu monitoringu. Ocena tego wskaźnika jest uzależniona od subiektywnej oceny ekspertów, którzy każdorazowo oceniają stopień naturalność siedlisk w otoczeniu stanowiska.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 w regionie kontynentalnymObce gatunki inwazyjne

W latach 2016–2017 z 81 monitorowanych stanowisk ocenę FV otrzymało 44,4% stanowisk, ocenę U1 eksperci wystawili dla 32,1% stanowisk, a ocenę U2 dla 23,5% stanowisk. Spośród 49 stanowisk, na których badania były powtarzane w obu sezonach, na 12 stanowiskach zaobserwowano pogorszenie oceny (na jednym – o 2 stopnie i na pozostałych – o 1 stopień), a na jednym stanowisku odnotowano poprawę wartości wskaźnika (o 1 stopień). Oznacza to pogorszenie stanu tego wskaźnika w porównaniu z sezonem 2009–2011. Pogorszenie ocen tego wskaźnika na części stanowisk wynika ze stwierdzenia zwiększonej liczby obcych gatunków inwazyjnych.

2. Stan i zmiany w czasie poszczególnych aktualnych oddziaływań dla siedliska na stanowiskach Gospodarka rolna (A)

Gospodarka rolna jest jednym z najważniejszych czynników oddziałujących na ziołorośla górskie i nadrzeczne w regionie kontynentalnym, ponieważ większość stanowisk monitoringowych jest zlokalizowana na terenach użytkowanych rolniczo. W latach 2009–2011 wpływ rolnictwa stwierdzono tylko na 10 stanowiskach, a w latach 2016–2017 – na 19. Spośród oddziaływań związanych z rolnictwem największą rolę (w większości wpływ negatywny) odgrywa koszenie trawy, w tym wykaszanie ziołorośli, aż do lustra wody w cieku. Generalnie, znaczenie tego oddziaływania wzrasta.

Gospodarka leśna (B)

Na terenach nizinnych gospodarka leśna ma mniejszy wpływ na siedlisko 6430, niż w regionie ALP, choć należy pamiętać, że w granicach regionu kontynentalnego znalazły się też obszary górskie w Sudetach. Co prawda, w latach 2009–2011 jej wpływ stwierdzono aż na 21 stanowiskach, ale aż w 13 przypadkach z nich dotyczyło to sztucznych plantacji drzew, których wpływ uznano za neutralny. W latach 2016–2017 wpływ gospodarki leśnej stwierdzono tylko na 8 stanowiskach (w tym tylko na jednym dotyczyło to plantacji drzew). Najważniejszym z oddziaływań, stwierdzonym w tym sezonie na 4 stanowiskach, była wycinka drzew nad ciekami, co powodowało mechaniczne niszczenie ziołorośli. Generalnie, znaczenie tego oddziaływania maleje.

Transport i sieci komunikacyjne (D)

Ta grupa oddziaływań jest najważniejszym czynnikiem mającym wpływ na siedlisko 6430 w regionie CON. W latach 2009–2011 wpływ szlaków transportowych (w większości negatywny) stwierdzono na 35 stanowiskach, a w latach 2016–2017 – na 44 stanowiskach, czyli obu przypadkach na ponad połowie wszystkich badanych

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 w regionie kontynentalnym

stanowisk. Można więc stwierdzić, że istotna rola tej grupy oddziaływań stale się utrzymuje. Do najważniejszych oddziaływań w zakresie szlaków komunikacyjnych negatywnie wpływających na stan siedliska należą: budowa i konserwacja dróg i autostrad, a także obecność ścieżek (wykorzystywanych m.in. przez wędkarzy) biegnących wzdłuż brzegów cieków, co powoduje mechaniczne wydeptywanie siedliska.

Odpady (E.03)

Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych i z obiektów rekreacyjnych jest oddziaływaniem o wpływie zdecydowanie negatywnym, ale o umiarkowanym znaczeniu. Oddziaływania takie w sezonie 2009-2011 stwierdzono tylko na 4 stanowiskach, a w latach 2016–2017 już na 15 stanowiskach. Znaczenie tego oddziaływania więc rośnie i ma to związek z niechlubną tradycją wyrzucania odpadów do koryt rzek i mniejszych cieków, co ma wpływ na występujące tam ziołorośla.

Sporty, turystyka i rekreacja (G01 i G02)

Oddziaływania związane z turystyką i rekreacją w plenerze to czynnik o znacznym wpływie na stan siedliska w regionie CON. W latach 2009–2011 oddziaływania takie stwierdzono na 13 stanowiskach, a w latach 2016–2017 – na 14 stanowiskach, przy czym jedynie w około połowie stanowisk wpływ ten uznano za negatywny. Do najważniejszych oddziaływań w terenach górskich należą górską turystyką pieszą i narciarstwo, zaś na terenach nizinnych – wędkarstwo i bierna rekreacja nad wodą.

Obce i rodzime gatunki inwazyjne i ekspansywne (I01, I02)

Są to oddziaływania o dużym znaczeniu, o wpływie zdecydowanie negatywnym. W latach 2009–2011 oddziaływania takie stwierdzono na 13 stanowiskach, a w latach 2016–2017 – już na 25 stanowiskach, co świadczy o rosnącym znaczeniu tego typu oddziaływań. Ma to związek z tym, że doliny cieków, które są głównym miejscem występowania siedliska 6430, są również ważnymi szlakami rozprzestrzeniania się gatunków inwazyjnych i ekspansywnych.

Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych

Są to oddziaływania o dużym znaczeniu, o wpływie zdecydowanie negatywnym. W latach 2009–2011 oddziaływania takie stwierdzono na 9 stanowiskach, a w latach 2016–2017 – już na 16 stanowiskach, co świadczy o rosnącym znaczeniu tego typu oddziaływań. Do najważniejszych oddziaływań tego typu należą melioracje i regulacja koryt rzecznych.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie kontynentalnym

Inne oddziaływania

Spośród innych oddziaływań do najważniejszych należą: zabudowa (E01) – w latach 2009-2011 stwierdzona na 13 stanowiskach, a w latach 2016–2017 na 10 stanowiskach (wpływ jednoznacznie negatywny), wydeptywanie (G05.04) – w latach 2009-2011 stwierdzone tylko na jednym stanowisku, a w latach 2016–2017 już na 8 stanowiskach (wpływ jednoznacznie negatywny) i ewolucja biocenotyczna, sukcesja (K02) – w latach 2009-2011 stwierdzona na 15 stanowiskach, a w latach 2016–2017 na 12 stanowiskach (wpływ negatywny).

3. Stan i zmiany w czasie w zakresie i intensywności poszczególnych przewidywanych zagrożeń dla siedliska na stanowiskach

Zagrożenia w rozumieniu metodyki monitoringu są oddziaływaniami potencjalnymi, które w momencie oceny nie istnieją. Ich wykaz zależy od wyobraźni eksperta. Najczęściej stwierdzane zagrożenia wynikają z obserwacji terenów przyległych do monitorowanych stanowisk siedliska. Do zagrożeń najczęściej wymienianych w raportach rocznych, zarówno w latach 2009–2011, jak i 2016–2017 należą:

- gospodarka rolna, w tym przede wszystkim koszenie
- gospodarka leśna, w tym głównie wycinanie drzew w dolinach cieków i w sąsiedztwie ich koryt
- budowa szlaków komunikacyjnych, w tym dróg i autostrad
- intensyfikacja ruchu turystycznego i rozbudowa infrastruktury turystycznej
- ekspansja rodzimych i obcych gatunków inwazyjnych
- Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych, w tym przede wszystkim melioracje i regulacja cieków

II.A.2. STAN OCHRONY I JEGO PARAMETRY W REGIONIE BIOGEOGRAFICZNYM KONTYNENTALNYM - NA STANOWISKACH**1. Stan i zmiany w czasie parametru Powierzchnia siedliska na stanowiskach**

Powierzchnia siedliska w metodyce GIOŚ nie jest parametrem zdefiniowanym ani nie jest parametrem mierzalnym. Jej szacowanie jest niepowtarzalne i subiektywne, dlatego przedstawionych poniżej danych nie należy traktować jako wynik badania lecz jako intuicyjne pojmowany stan zachowania powierzchni. W latach 2016-2017 z 81

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie kontynentalnym

monitorowanych stanowisk w regionie CON dla parametru Powierzchnia siedliska na 72,8% powierzchni monitoringowych wystawiono ocenę FV, na 14,8% ocenę U1, a na 12,3% ocenę U2. Wartości te są w stosunkowo niewielkim stopniu pogorszone w stosunku do wyników badań z lat 2009–2011. Spośród 49 stanowisk, na których badania były prowadzone obu sezonach pogorszenie zanotowano łącznie na 16 stanowiskach, w tym na 10 o 2 stopnie, a na 6 – o jeden stopień. Poprawę zanotowano natomiast na 4 stanowiskach (o 1 stopień).

2. Stan i zmiany w czasie parametru Struktura i funkcje siedliska na stanowiskach

W latach 2016-2017 z 81 monitorowanych stanowisk w regionie CON dla parametru Struktura i funkcje siedliska na 8,6% powierzchni monitoringowych wystawiono ocenę FV, na 55,5% ocenę U1, a na 35,8% ocenę U2. Spośród 49 stanowisk, na których badania były prowadzone obu sezonach pogorszenie zanotowano łącznie aż na 34 stanowiskach, w tym na 15 o 2 stopnie, a na 19 – o jeden stopień. Poprawy nie zanotowano na żadnym ze stanowisk. Oznacza to bardzo znaczne pogorszenie stanu parametru w stosunku do sezonu 2009–2011. Jedną z głównych przyczyn obniżenia oceny tego parametru było obniżenie oceny wskaźnika Gatunki charakterystyczne (o czym była już mowa powyżej). Nie wynikało to jednak ze zmniejszenia liczby gatunków charakterystycznych, tylko stąd, że w sezonie 2009–2011 za charakterystyczne uznawano znacznie większą grupę gatunków, która została zmniejszona w wyniku sprecyzowania metodyki w 2012 r.

3. Stan i zmiany w czasie parametru Perspektywy ochrony na stanowiskach

W latach 2016-2017 z 81 monitorowanych stanowisk w regionie CON dla parametru Perspektywy ochrony na 56,8% powierzchni monitoringowych wystawiono ocenę FV, na 28,4% ocenę U1, a na 14,8% ocenę U2. Spośród 49 stanowisk, na których badania były prowadzone obu sezonach pogorszenie zanotowano łącznie na 22 stanowiskach, w tym na 7 o 2 stopnie, a na 15 – o jeden stopień. Poprawę (o jeden stopień) zanotowano na 2 stanowiskach. Oznacza to pogorszenie stanu parametru w stosunku do sezonu 2009–2011. Parametr perspektywy ochrony jest oceniany przez ekspertów na podstawie ich fachowej wiedzy. Na każdym ze stanowisk oceniają oni szanse zachowania siedliska. Główna przyczyna obniżenia oceny tego parametru, to przewidywany przez ekspertów wzrost antropopresji, w tym zabudowy terenu zajmowanego przez siedlisko oraz melioracji i zmiany sposobu użytkowania rolniczego.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie kontynentalnym

---

4. Stan ochrony siedliska i jego zmiany w czasie na stanowiskach

W latach 2016-2017 z 81 monitorowanych stanowisk w regionie CON dla parametru Ocena ogólna na 8,6% powierzchni monitoringowych wystawiono ocenę FV, na 53,1% ocenę U1, a na 39,5% ocenę U2. Spośród 49 stanowisk, na których badania były prowadzone obu sezonach pogorszenie zanotowano łącznie na 32 stanowiskach, w tym na 17 o 2 stopnie, a na 15 – o jeden stopień. Poprawy nie zanotowano na żadnym stanowisku. Oznacza to bardzo znaczne pogorszenie stanu parametru w stosunku do sezonu 2009–2011. Główną przyczyną pogorszenia oceny ogólnej na stanowiskach są obniżone oceny parametrów Struktura i funkcje oraz Perspektywy ochrony (z powodów podanych powyżej).

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 w regionie kontynentalnym

II.B. POZOSTAŁE TABELLE NA POZIOMIE STANOWISKA

Tab. 3 Oceny: stanu ochrony i jego parametrów na poszczególnych stanowiskach w regionie biogeograficznym kontynentalnym dla siedliska Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) 6430, monitoring skończony (P1 – Powierzchnia, P2 – Specyficzna struktura i funkcje, P3 – Perspektywy ochrony, P4 – Stan ochrony (ocena ogólna). UWAGA: Kolorem jasnozielonym zaznaczono poprawę oceny parametru o jeden stopień, kolorem pomarańczowym pogorszenie oceny parametru o jeden stopień, a brązowym – pogorszenie oceny parametru o 2 stopnie.

Lp.	Kod obszaru Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Województwo krajna geograficzna	Id stanowiska	Nazwa stanowiska	Lata	P1	P2	P3	P4
1.	PLH020004	Góry Stołowe	dolnośląskie Góry Stołowe	3734	Źródłiska Pasterki	2009-2011 2016-2018	FV FV	FV U1	U1 U1	U1 U1
2.	PLH020004	Góry Stołowe	dolnośląskie Góry Stołowe	3840	Dolina Pasterki	2009-2011 2016-2018	FV FV	FV U1	FV U1	FV U1
3.	PLH020004	Góry Stołowe	dolnośląskie Góry Stołowe	3848	Pod Szczelińcem Wielkim	2009-2011 2016-2018	FV FV	FV U1	FV U1	FV U1
4.	PLH020004	Góry Stołowe	dolnośląskie Góry Stołowe	3856	Źródłiska Koziego Potoku	2009-2011 2016-2018	FV FV	FV U1	FV FV	FV U1
5.	PLH020004	Góry Stołowe	dolnośląskie Góry Stołowe	3865	Źródłiska pod Ptakiem koło Karłowa	2009-2011 2016-2018	FV FV	FV U1	FV FV	FV U1
6.	PLH020006	Karkonosze	dolnośląskie Karkonosze	3887	Wodospad Łomniczki	2009-2011 2016-2018	FV FV	FV FV	FV FV	FV FV
7.	PLH020006	Karkonosze	dolnośląskie Karkonosze	3888	Nad Łomniczką	2009-2011 2016-2018	FV FV	FV FV	FV FV	FV FV
8.	PLH020006	Karkonosze	dolnośląskie Karkonosze	3889	Zarośla czeremchowe nad Łomniczką	2009-2011 2016-2018	FV U2	FV U2	FV U2	FV U2
9.	PLH020006	Karkonosze	dolnośląskie Karkonosze	3890	Wilcza Poręba	2009-2011 2016-2018	FV FV	FV U1	FV FV	FV U1
10.	PLH020006	Karkonosze	dolnośląskie Karkonosze	3892	Schronisko nad Małą Łomniczką	2009-2011	FV	FV	FV	FV

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie kontynentalnym

Lp.	Kod obszaru Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Województwo krajna geograficzna	Id stanowiska	Nazwa stanowiska	Lata	P1	P2	P3	P4
11.	PLH020006	Karkonosze	dolnośląskie Karkonosze	3897	Bystrzyk koło Karpacza	2009-2011 2016-2018	FV FV	FV U2	FV FV	FV U2
12.	PLH020006	Karkonosze	dolnośląskie Karkonosze	3974	Biały Jar	2009-2011 2016-2018	U1 FV	U1 U2	U2 U2	U2 U2
13.	PLH020006	Karkonosze	dolnośląskie Karkonosze	3975	Kocioł Małego Stawu	2009-2011 2016-2018	FV FV	FV U1	FV FV	FV U1
14.	PLH020006	Karkonosze	dolnośląskie Karkonosze	4038	Polana Bronka Czecha	2009-2011 2016-2018	FV U2	FV U2	FV U2	FV U2
15.	PLH020006	Karkonosze	dolnośląskie Karkonosze	4039	Nad Wielkim Stawem	2009-2011 2016-2018	FV FV	U1 U1	FV FV	U1 U1
16.	PLH020006	Karkonosze	dolnośląskie Karkonosze	4040	Hala Szrenicka	2009-2011	FV	U1	FV	U1
17.	PLH020006	Karkonosze	dolnośląskie Karkonosze	4042	Szrenicki Kocioł	2009-2011 2016-2018	FV U1	FV U2	FV FV	FV U2
18.	PLH020006	Karkonosze	dolnośląskie Karkonosze	4043	Pod Łabskim Szczytem	2009-2011 2016-2018	FV U2	FV U2	FV U2	FV U2
19.	PLH020010	Piekielna Dolina koło Polanicy	dolnośląskie Kotlina Kłodzka	4045	Piekielna Dolina Koło Polanicy	2009-2011 2016-2018	FV U2	U1 U2	FV U2	U1 U2
20.	PLH020016	Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika	dolnośląskie Masyw Śnieżnika	3704	Wąwóz Kleśnicy 1	2009-2011 2016-2018	FV FV	FV U2	FV FV	FV U2
21.	PLH020016	Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika	dolnośląskie Masyw Śnieżnika	3711	Wąwóz Kleśnicy 2	2009-2011 2016-2018	FV FV	FV U1	FV FV	FV U1
22.	PLH020016	Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika	dolnośląskie Masyw Śnieżnika	3712	Kletno	2009-2011 2016-2018	FV FV	U1 U1	U1 FV	U1 U1

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie kontynentalnym

Lp.	Kod obszaru Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Województwo krajna geograficzna	Id stanowiska	Nazwa stanowiska	Lata	P1	P2	P3	P4
23.	PLH020016	Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika	dolnośląskie Masyw Śnieżnika	4037	Dolina Wilczki koło Międzygórza	2009-2011 2016-2018	FV U1	FV U2	FV U1	FV U2
24.	PLH020016	Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika	dolnośląskie Masyw Śnieżnika	4044	Hala pod Śnieżnikiem	2009-2011 2016-2018	FV FV	FV U2	FV U1	FV U2
25.	PLH020020	Przełomy Pełcznicy pod Książem	dolnośląskie Pogórze (Bolkowsko-)Wałbrzyskie	3681	Wąwóz Pełcznicy	2009-2011 2016-2018	FV U2	U2 U2	U2 U1	U2 U2
26.	PLH020035	Biała Łądecka	dolnośląskie Góry Złote	4046	Biała Łądecka	2009-2011	U2	U2	U2	U2
27.	PLH020037	Góry i Pogórze Kaczawskie	dolnośląskie Pogórze Kaczawskie	3687	Wąwóz Siedmicy	2009-2011 2016-2018	FV FV	FV U2	FV FV	FV U2
28.	PLH020037	Góry i Pogórze Kaczawskie	dolnośląskie Pogórze Kaczawskie	3689	Myślinów koło Myśliborza	2009-2011 2016-2018	FV U2	U2 U2	U2 U2	U2 U2
29.	PLH020037	Góry i Pogórze Kaczawskie	dolnośląskie Góry Kaczawskie	3691	Wojcieszów	2009-2011 2016-2018	FV U2	U1 U2	U1 U2	U1 U2
30.	PLH020038	Góry Kamienne	dolnośląskie Góry Stołowe	3724	Góra Róg	2009-2011 2016-2018	FV FV	FV U1	FV FV	FV U1
31.	PLH020038	Góry Kamienne	dolnośląskie Góry Kamienne	3726	Pod Bukowcem	2009-2011 2016-2018	FV FV	U1 U2	FV FV	U1 U2
32.	PLH020038	Góry Kamienne	dolnośląskie Góry Kamienne	3728	Okrzeszyn	2009-2011 2016-2018	FV FV	U1 U2	FV FV	U1 U2
33.	PLH020038	Góry Kamienne	dolnośląskie Góry Kamienne	3732	Kowalowa	2009-2011 2016-2018	FV FV	U1 U1	XX FV	U1 U1
34.	PLH020047	Torfowiska Gór Izerskich	dolnośląskie Góry Izerskie	3721	Kamionek koło Orla	2009-2011 2016-2018	FV U2	FV U1	FV U1	FV U2

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie kontynentalnym

Lp.	Kod obszaru Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Województwo krajna geograficzna	Id stanowiska	Nazwa stanowiska	Lata	P1	P2	P3	P4
35.	PLH020054	Ostoja nad Bobrem	dolnośląskie Pogórze Izerskie	3697	Dolina Kamienicy koło Barcinka	2009-2011 2016-2018	FV FV	U2 U2	FV U1	U2 U2
36.	PLH020060	Góry Orlickie	dolnośląskie Góry Orlickie	3976	Pod Orlicą	2009-2011 2016-2018	FV U1	FV U2	FV U1	FV U2
37.	PLH020060	Góry Orlickie	dolnośląskie Góry Orlickie	3990	Zieleniec	2009-2011 2016-2018	FV FV	U1 U1	U1 U2	U1 U2
38.	PLH020060	Góry Orlickie	dolnośląskie Góry Orlickie	3991	Młynówka koło Zieleńca	2009-2011 2016-2018	FV FV	U1 U1	FV FV	U1 U1
39.	PLH020060	Góry Orlickie	dolnośląskie Góry Orlickie	3992	Bystrzyca Dusznicka	2009-2011 2016-2018	FV FV	U1 U1	U1 U1	U1 U1
40.	PLH020060	Góry Orlickie	dolnośląskie Pogórze Orlickie	4013	Kozia Hala	2009-2011 2016-2018	U1 FV	U1 U2	U1 U2	U1 U2
41.	PLH020060	Góry Orlickie	dolnośląskie Góry Orlickie	4033	Orlica	2009-2011 2016-2018	FV FV	FV U2	FV U1	FV U2
42.	PLH020061	Dzika Orlica	dolnośląskie Góry Bystrzyckie	4036	Dzika Orlica	2009-2011 2016-2018	FV U1	U1 U2	FV U1	U1 U2
43.	PLH020071	Ostoja Nietoperzy Gór Sowich	dolnośląskie Góry Sowie	3701	Walim	2009-2011	FV	U1	U1	U1
44.	PLH020096	Góry Złote	dolnośląskie Góry Złote	3717	Gołogóra koło Orłowca	2009-2011 2016-2018	FV U1	FV U2	FV U1	FV U2
45.	PLH060030	Izbicki Przełom Wieprza	lubelskie Wyniosłość Giełczewska	5831	Ziolorośle koło Latyczowa	2016-2018	FV	U1	FV	U1
46.	PLH060051	Dolny Wieprz	lubelskie Pradolina Wieprza	5987	Trębki	2016-2018	U1	U1	FV	U1
47.	PLH100006	Pradolina Bzury-Neru	łódzkie Kotlina Kolska	5823	Bronno	2016-2018	FV	U2	FV	U2

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie kontynentalnym

Lp.	Kod obszaru Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Województwo krajna geograficzna	Id stanowiska	Nazwa stanowiska	Lata	P1	P2	P3	P4
48.	PLH100015	Dolina Rawki	łódzkie Wysoczyzna Rawska	5788	Rawka Suliszew	2016-2018	FV	FV	FV	FV
49.	PLH100015	Dolina Rawki	łódzkie Równina Łowicko-Błońska	5817	Rawka Budy Grabskie	2016-2018	FV	FV	FV	FV
50.	PLH100015	Dolina Rawki	łódzkie Równina Łowicko-Błońska	5818	Rawka Ziemiary Północne	2016-2018	FV	U1	FV	U1
51.	PLH140011	Ostoja Nadbużańska	mazowieckie Dolina Dolnego Bugu	5812	Brok	2016-2018	U1	U1	U1	U1
52.	PLH140011	Ostoja Nadbużańska	mazowieckie Dolina Dolnego Bugu	5813	Brańszczyk	2016-2018	U1	U1	FV	U1
53.	PLH140011	Ostoja Nadbużańska	mazowieckie Kotlina Warszawska	5983	Kuligów	2016-2018	FV	U1	FV	U1
54.	PLH140011	Ostoja Nadbużańska	mazowieckie Dolina Dolnego Bugu	6006	Budy Stare	2016-2018	FV	U2	U1	U2
55.	PLH140016	Dolina Dolnej Pilicy	mazowieckie Dolina Białobrzaska	5979	Nowe Miasto nad Pilicą	2016-2018	FV	U1	FV	U1
56.	PLH140025	Dolina Środkowego Świdra	mazowieckie Równina Garwolińska	5799	Świder-Siwianka	2016-2018	FV	FV	FV	FV
57.	PLH140032	Ostoja Nadliwiecka	mazowieckie Dolina Dolnego Bugu	5814	Liwiec Koszelanka	2016-2018	FV	U1	FV	U1
58.	PLH140032	Ostoja Nadliwiecka	mazowieckie Wysoczyzna Siedlecka	5820	Liwiec Purzec	2016-2018	U1	FV	FV	U1
59.	PLH140032	Ostoja Nadliwiecka	mazowieckie Równina Wołomińska	6002	Laski	2016-2018	FV	U1	FV	U1
60.	PLH140050	Łąki Ostrówieckie	mazowieckie Dolina Środkowej Wisły	5808	Rokola	2016-2018	FV	U1	FV	U1
61.	PLH260018	Dolina Górnej Pilicy	świętokrzyskie Płaskowyż Jędrzejowski	3757	Obiechów	2009-2011 2016-2018	FV FV	FV FV	FV FV	FV FV
62.	PLH260018	Dolina Górnej Pilicy	łódzkie Niecka Włoszczowska	3758	Dolina Pilicy koło Rączek	2009-2011 2016-2018	U1 FV	U1 U1	FV FV	U1 U1
63.	PLH260018	Dolina Górnej Pilicy	śląskie Niecka Włoszczowska	3759	Dolina Pilicy koło Kuźnicy Grodziska	2009-2011 2016-2018	U1 U1	U1 U1	FV FV	U1 U1

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie kontynentalnym

Lp.	Kod obszaru Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Województwo kraina geograficzna	Id stanowiska	Nazwa stanowiska	Lata	P1	P2	P3	P4
64.	PLH260018	Dolina Górnej Pilicy	śląskie Niecka Włoszczowska	3801	Dolina Pilicy koło Wólki	2009-2011 2016-2018	U1 FV	FV U1	U1 U1	U1 U1
65.	PLH260037	Przełom Lubrzanki	świętokrzyskie Góry Świętokrzyskie	5921	Brzezinki przełom Lubrzanki	2016-2018	FV	U1	FV	U1
66.	PLH260037	Przełom Lubrzanki	świętokrzyskie Góry Świętokrzyskie	5937	Bąków	2016-2018	FV	U1	U1	U1
67.	PLH280001	Dolina Drwęcy	warmińsko-mazurskie Dolina Drwęcy	5819	Łławka Mały Bór	2016-2018	FV	U1	FV	U1
68.	PLH300010	Ostoja Wielkopolska	wielkopolskie Pojezierze Poznańskie	5795	Samica	2016-2018	FV	U1	U1	U1
69.			śląskie Pagóry Jaworznickie	3545	Dolina Białej Przemszy	2009-2011 2016-2018	FV FV	FV U2	FV U1	FV U2
70.			dolnośląskie Góry Złote	3715	Potok Luta koło Łądką Zdrój	2009-2011	U1	U1	U2	U2
71.			dolnośląskie Góry Izerskie	3718	Dolina Kwisy	2009-2011	U1	U1	FV	U1
72.			dolnośląskie Góry Izerskie	3719	Źródłiska Małej Kamienicy	2009-2011 2016-2018	FV U2	FV U1	FV U2	FV U2
73.			dolnośląskie Góry Izerskie	3720	Źródłiska pod Wysokim Grzbietem	2009-2011 2016-2018	FV U1	FV U2	FV U2	FV U2
74.			dolnośląskie Góry Izerskie	3723	Świeradówka pod Stogiem Izerskim	2009-2011 2016-2018	FV FV	U1 U1	FV U1	U1 U1
75.			dolnośląskie Góry Bystrzyckie	4021	Mostowice	2009-2011 2016-2018	FV U2	FV U2	FV U2	FV U2
76.			mazowieckie Dolina Środkowej Wisły	5807	Piwonin Starorzecze	2016-2018	U1	U1	U1	U1
77.			mazowieckie Dolina Środkowej Wisły	5809	Bączki	2016-2018	FV	U1	FV	U1

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie kontynentalnym

Lp.	Kod obszaru Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Województwo krajna geograficzna	Id stanowiska	Nazwa stanowiska	Lata	P1	P2	P3	P4
78.			wielkopolskie Pojezierze Poznańskie	5821	Wirynka	2016-2018	FV	U2	U1	U2
79.			wielkopolskie Pojezierze Poznańskie	5822	Joanka	2016-2018	FV	U1	FV	U1
80.			wielkopolskie Wysoczyzna Kaliska	5824	Opatówek	2016-2018	FV	U2	FV	U2
81.			mazowieckie Dolina Środkowej Wisły	5982	Wilga	2016-2018	FV	U1	U1	U1
82.			mazowieckie Równina Warszawska	5984	Konstancin	2016-2018	FV	U1	FV	U1
83.			mazowieckie Wysoczyzna Płońska	5985	Złotopolice 1	2016-2018	FV	U1	FV	U1
84.			mazowieckie Wysoczyzna Płońska	5986	Złotopolice 2	2016-2018	FV	U1	FV	U1
85.			mazowieckie Równina Warszawska	6003	Dolina Małej	2016-2018	FV	U1	FV	U1
86.			warmińsko-mazurskie Nizina (Równina) Sępopolska	6004	Szylina	2016-2018	FV	U1	FV	U1
87.			mazowieckie Równina Warszawska	6005	Dolina Małej II	2016-2018	FV	U1	FV	U1
Liczba stanowisk z oceną					FV	2009-2011	47	31	41	29
						2016-2018	59	7	46	6
					U1	2009-2011	7	20	8	20
						2016-2018	12	45	23	43
					U2	2009-2011	1	4	5	6
						2016-2018	10	29	12	32
					XX	2009-2011			1	
Razem						2009-2011	55	55	55	55
						2016-2018	81	81	81	81

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 w regionie kontynentalnym

W obu cyklach obserwacji (2009-2011 i 2016-2017) monitoring siedliska 6430 w regionie CON przeprowadzono łącznie na 87 stanowiskach w obrębie 27 obszarów Natura 2000, w tym w latach 2009-2011 na 55 stanowiskach w obrębie 15 obszarów Natura 2000, a w latach 2016-2017 – na 81 stanowiskach w obrębie 25 obszarów Natura 2000. Ocenie poddano tylko 15 obszarów, zgodnie z przyjętym założeniem, że oceniane będą wyłącznie te obszary, na których znajdują się, co najmniej 3 stanowiska danego siedliska. W obu okresach zbadano łącznie 19 stanowisk zlokalizowanych poza obszarami Natura 2000, w tym w latach 2009-2011 – 7 takich stanowisk (wyłącznie w Sudetach), a w latach 2016-2017 – 19 takich stanowisk w różnych częściach kraju. Powyższe zestawienie przedstawia wyniki obserwacji w kontekście zmian ocen parametrów w cyklach obserwacji. Kolorem zielonym zaznaczono poprawę oceny parametru, kolorem pomarańczowym pogorszenie oceny parametru o jeden stopień, a czerwonym – pogorszenie o 2 stopnie. Powyższe zestawienie dotyczy 4 ocen: P1 – Powierzchnia siedliska, P2 – Specyficzna struktura i funkcje, P3 – Perspektywy ochrony, P4 – Ocena ogólna. Liczba stanowisk, które były oceniane zarówno w latach 2009-2011 jak i 2016-2017 wynosi 49. W przypadku parametru Powierzchni siedliska zmiany oceny wystąpiły na w sumie 20 stanowiskach, z czego poprawę zanotowano na 4 stanowiskach (z U1 na FV), a pogorszenie - w sumie na 16 stanowiskach, w tym na 10 stanowiskach z FV na U2, a w 6 – z FV na U1. W przypadku parametru Specyficzna struktura i funkcje zmiany oceny wystąpiły w sumie na 34 stanowiskach, na wszystkich nastąpiło pogorszenie: pogorszenie z FV na U2 – na 15 stanowiskach, pogorszenie z FV na U1 na 12 stanowiskach, a pogorszenie z U1 na U2 na 7 stanowiskach. W przypadku parametru Perspektywy ochrony zmiany oceny wystąpiły łącznie na 24 stanowiskach, w tym poprawa jedynie na 2 stanowiskach (w jednym z U1 na U2 i w jednym z U1 na FV), a pogorszenie na 22 stanowiskach, w tym pogorszenie z FV na U2 na 7 stanowiskach, pogorszenie z FV na U1 na 12 stanowiskach i pogorszenie z U1 na U2 na 3 stanowiskach. W przypadku parametru Ocena ogólna zmiany oceny wystąpiły łącznie na 32 stanowiskach, Na wszystkich nastąpiło pogorszenie stanu, w tym na 17 stanowiskach z FV na U2, na 7 stanowiskach z U1 na U2 i na 8 stanowiskach z FV na U1.

Porównanie ocen parametrów w obu cyklach obserwacji siedliska 6430 w regionie CON wskazuje na generalny trend obniżania oceny, w tym zwłaszcza parametru: „Struktura i funkcje” oraz „Oceny ogólnej”. Stosunkowo najmniej zmian obserwuje się w ocenie parametru „Powierzchnia siedliska”.

Przy wyciąganiu wniosków należy pamiętać, że badania przeprowadzone w cyklu 2016-2017 wykonano wg nieco innej metodyki, niż obserwacje prowadzone w poprzednim cyklu (Mróz i in. 2012) roku: zmieniony został m.in. zestaw ocenianych wskaźników decydujących o ocenie parametru: „Struktura i funkcje” oraz sprecyzowano definicję gatunków charakterystycznych. Wykazane zmiany w siedlisku pomiędzy obu sezonami badań mogą więc, przynajmniej częściowo, wynikać z zastosowania odmiennych zestawów wskaźników i odmiennych kryteriów przy wyborze gatunków charakterystycznych.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 w regionie kontynentalnym

Tab. 4 Aktualne oddziaływania łącznie - dane ogólne - na stanowiskach w regionie biogeograficznym kontynentalnym w różnych okresach badawczych dla siedliska przyrodniczego Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) 6430, monitoring skończony

Kod	Aktualne oddziaływanie	Uszczegółowienie	Lata	Liczba stanowisk	Liczba stanowisk z danym wpływem i intensywnością oddziaływania															
					Wpływ pozytywny +				Wpływ neutralny 0				Wpływ negatywny -				Wpływ nieokreślony X			
					A	B	C	X	A	B	C	X	A	B	C	X	A	B	C	X
A	Rolnictwo		2016-2018	1										1						
A02	zmiana sposobu uprawy		2009-2011	2	1									1						
A03	koszenie / ścinanie trawy		2009-2011	6		2	1							2	1					
			2016-2018	12						1				3	8					
A03.02	nieintensywne koszenie		2016-2018	2			1								1					
A03.03	zaniechanie / brak koszenia		2016-2018	2									1		1					
A04	wypas		2009-2011	1							1									
			2016-2018	1										1						
A04.02.01	nieintensywny wypas bydła		2016-2018	1			1													
A04.03	zarzucenie pasterstwa, brak wypasu		2009-2011	1									1							
B	leśnictwo		2009-2011	6	1						4				1					
			2016-2018	2							1				1					
B01.02	sztuczne plantacje na terenach otwartych (drzewa nierodzące)		2009-2011	13							11				2					
			2016-2018	1											1					
B02.02	wycinka lasu		2009-2011	1							1									
			2016-2018	4							1		1		2					
B02.03	usuwanie podszytu		2009-2011	1											1					
B02.04	usuwanie martwych i umierających drzew		2016-2018	1										1						
C01	Górnictwo w kopalniach i kamieniołomach		2016-2018	1							1									
D	Transport i sieci komunikacyjne		2009-2011	1							1									
			2016-2018	2									1		1					
D01	drogi, ścieżki i drogi kolejowe		2016-2018	3							1			2						
D01.01	ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe		2009-2011	13							7			1	5					
			2016-2018	18					1	1	4			2	10					
D01.02	drogi, autostrady		2009-2011	20							11		2		7					

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie kontynentalnym

Kod	Aktualne oddziaływanie	Uszczegółowienie	Lata	Liczba stanowisk	Liczba stanowisk z danym wpływem i intensywnością oddziaływania															
					Wpływ pozytywny +				Wpływ neutralny 0				Wpływ negatywny -				Wpływ nieokreślony X			
					A	B	C	X	A	B	C	X	A	B	C	X	A	B	C	X
			2016-2018	18					1		5		2	3	7					
D01.05	mosty, wiadukty		2016-2018	1											1					
D02.01	linie elektryczne i telefoniczne		2016-2018	1											1					
D05	Usprawniony dostęp do obszaru		2016-2018	1										1						
E01.02	nieciągła miejska zabudowa		2016-2018	1					1											
E01.03	zabudowa rozproszona		2009-2011	6										1	5					
			2016-2018	6										1	5					
E01.04	inne typy zabudowy		2009-2011	7			1				3			1	2					
			2016-2018	3							1			1	1					
E03	odpady, ścieki		2009-2011	3										2	1					
			2016-2018	4										1	3					
E03.01	pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych		2016-2018	9										1	8					
E03.04	Inne odpady		2009-2011	1											1					
			2016-2018	2											2					
E04	Obiekty, budynki stanowiące element krajobrazu		2016-2018	1		1														
F02	Rybołówstwo i zbieranie zasobów wodnych		2016-2018	1										1						
G01	Sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze		2016-2018	1											1					
G01.01.02	niemotorowe sporty wodne		2016-2018	1													1			
G01.02	turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych		2009-2011	3							1				2					
			2016-2018	8							2			3	3					

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie kontynentalnym

Kod	Aktualne oddziaływanie	Uszczegółowienie	Lata	Liczba stanowisk	Liczba stanowisk z danym wpływem i intensywnością oddziaływania															
					Wpływ pozytywny +				Wpływ neutralny 0				Wpływ negatywny -				Wpływ nieokreślony X			
					A	B	C	X	A	B	C	X	A	B	C	X	A	B	C	X
G01.04	turystyka górską, wspinaczka, speleologia		2009-2011	7							5			1	1					
			2016-2018	1					1											
G02	Infrastruktura sportowa i rekreacyjna		2009-2011	1									1							
			2016-2018	1												1				
G02.02	kompleksy narciarskie		2009-2011	2							2									
			2016-2018	2							1					1				
G03	ośrodki edukacyjne		2009-2011	1							1									
			2016-2018	1												1				
G05	inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka		2009-2011	1										1						
G05.01	Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie		2009-2011	1												1				
			2016-2018	8									1	5	2					
G05.04	Wandalizm		2009-2011	1												1				
H01	Zanieczyszczenie wód powierzchniowych (limnicznych, lądowych, morskich i słonawych)		2009-2011	3									2	1						
			2016-2018	2												2				
H01.08	rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu ścieków z gospodarstw domowych		2016-2018	3										1	1	1				
H05.01	odpadki i odpady stałe		2016-2018	2												2				
H06.01	uciążliwości hałasu, zanieczyszczenie hałasem		2009-2011	1												1				
I01	nierodzące gatunki zabiorcze		2009-2011	13							1		4	2	6					
			2016-2018	19									7	6	6					
I02	problematyczne gatunki rodzime		2016-2018	6									2	1	3					

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie kontynentalnym

Kod	Aktualne oddziaływanie	Uszczegółowienie	Lata	Liczba stanowisk	Liczba stanowisk z danym wpływem i intensywnością oddziaływania															
					Wpływ pozytywny +				Wpływ neutralny 0				Wpływ negatywny -				Wpływ nieokreślony X			
					A	B	C	X	A	B	C	X	A	B	C	X	A	B	C	X
J01.01	wypalanie		2016-2018	2										1	1					
J02	spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych		2016-2018	1										1						
J02.01	Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie		2009-2011	1										1						
			2016-2018	2										2						
J02.03	Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych		2009-2011	3							1		1	1						
			2016-2018	2							1			1						
J02.04	Zalewanie - modyfikacje		2016-2018	2												2				
J02.04.01	zalewanie		2016-2018	2		1	1													
J02.05	Modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie		2009-2011	3										1	2					
			2016-2018	2												2				
J02.05.01	modyfikowanie przepływów wodnych (pływów i prądów morskich)		2016-2018	1												1				
J02.05.02	modyfikowanie prądów rzecznych		2016-2018	1												1				
J02.05.03	modyfikowanie akwenów wód stojących		2016-2018	1												1				
J02.06.02	pobór wód powierzchniowych na potrzeby publicznego zaopatrywania w wodę		2016-2018	1					1											
J02.12	Tamy, wały, sztuczne plaże - ogólnie		2009-2011	2									1		1					

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie kontynentalnym

Kod	Aktualne oddziaływanie	Uszczegółowienie	Lata	Liczba stanowisk	Liczba stanowisk z danym wpływem i intensywnością oddziaływania															
					Wpływ pozytywny +				Wpływ neutralny 0				Wpływ negatywny -				Wpływ nieokreślony X			
					A	B	C	X	A	B	C	X	A	B	C	X	A	B	C	X
J02.12.01	prace związane z obroną przed aktywnością morza i ochroną wybrzeży, groble		2016-2018	1												1				
K02.01	zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		2016-2018	4									1	1	2					
K02.03	eutrofizacja (naturalna)		2009-2011	15									3	7	5					
			2016-2018	1											1					
K03.01	konkurencja		2016-2018	1											1					
K04	międzygatunkowe interakcje wśród roślin		2016-2018	1												1				
K04.01	konkurencja		2016-2018	5									1	2	2					
L08	powódź (procesy naturalne)		2009-2011	1	1															
M01.02	susze i zmniejszenie opadów		2016-2018	1												1				
X	Brak zagrożeń i nacisków		2016-2018	3								1							2	
Razem			2009-2011	52	3	2	2				29		8	15	27					
			2016-2018	81		2	2		5	1	14	1	13	27	47	4				

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 w regionie kontynentalnym

Tab. 4A Zmiany aktualnych oddziaływań łącznie na stanowiskach, na których powtarzano badania w regionie biogeograficznym kontynentalnym pomiędzy różnymi okresami badawczymi dla siedliska przyrodniczego Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) 6430, monitoring skończony

Kod	Aktualne oddziaływanie	Uszczegółowienie	Liczba stanowisk z oddziaływaniem w latach 2016-2017	Liczba stanowisk, na których nie nastąpiła zmiany	Liczba stanowisk, na których nastąpiła poprawa, w tym w intensywności	Liczba stanowisk, na których nastąpiło pogorszenie, w tym w intensywności
A02	zmiana sposobu uprawy				1	
A03	koszenie / ścinanie trawy		4	2	1	3
A03.03	zaniechanie / brak koszenia		2			2
A04	wypas		1			1
B	leśnictwo		2	4		1
B01.02	sztuczne plantacje na terenach otwartych (drzewa nierodzące)			11	1	
B02.02	wycinka lasu		1	1		
C01	Górnictwo w kopalniach i kamieniołomach		1	1		
D	Transport i sieci komunikacyjne		1			1
D01	drogi, ścieżki i drogi kolejowe		3	1		2
D01.01	ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe		13	7	2	5
D01.02	drogi, autostrady		18	15		5
D01.05	mosty, wiadukty		1			1
D02.01	linie elektryczne i telefoniczne		1			1
E01.03	zabudowa rozproszona		5	4	1	
E01.04	inne typy zabudowy		3	3	1	2
E03	odpady, ścieki		1	1	1	
E03.04	Inne odpady		1	1		
E04	Obiekty, budynki stanowiące element krajobrazu		1		1	
G01.02	turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych		5	2	1	3

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie kontynentalnym

Kod	Aktualne oddziaływanie	Uszczegółowienie	Liczba stanowisk z oddziaływaniem w latach 2016-2017	Liczba stanowisk, na których nie nastąpiły zmiany	Liczba stanowisk, na których nastąpiła poprawa, w tym w intensywności	Liczba stanowisk, na których nastąpiło pogorszenie, w tym w intensywności
G01.04	turystyka górską, wspinaczka, speleologia		1	5	2	
G02	Infrastruktura sportowa i rekreacyjna		1		1	1
G02.02	kompleksy narciarskie		2	1		1
G03	ośrodki edukacyjne		1			1
G05	inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka				1	
G05.01	Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie		5		1	5
G05.04	Wandalizm				1	
H01	Zanieczyszczenie wód powierzchniowych (limnicznych, lądowych, morskich i słonawych)		2	1	1	
H01.08	rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu ścieków z gospodarstw domowych		2			2
H05.01	odpadki i odpady stałe		1			1
H06.01	uciążliwości hałasu, zanieczyszczenie hałasem				1	
I01	nierodzące gatunki zaborcze		12	6	4	5
I02	problematyczne gatunki rodzime		5			5
J02.01	Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie		1	1		

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie kontynentalnym

Kod	Aktualne oddziaływanie	Uszczegółowienie	Liczba stanowisk z oddziaływaniem w latach 2016-2017	Liczba stanowisk, na których nie nastąpiła zmiany	Liczba stanowisk, na których nastąpiła poprawa, w tym w intensywności	Liczba stanowisk, na których nastąpiło pogorszenie, w tym w intensywności
J02.03	Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych		2	2		
J02.05	Modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie		1		3	1
J02.05.01	modyfikowanie przepływów wodnych (pływów i prądów morskich)		1			1
J02.05.02	modyfikowanie prądów rzecznych		1			1
J02.06.02	pobór wód powierzchniowych na potrzeby publicznego zaopatrzenia w wodę		1	1		
J02.12	Tamy, wały, sztuczne plaże - ogólnie				1	
J02.12.01	prace związane z obroną przed aktywnością morza i ochroną wybrzeży, groble		1			1
K02.01	zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		3			3
K02.03	eutrofizacja (naturalna)		1	1	11	
K03.01	konkurencja		1			1
K04	międzygatunkowe interakcje wśród roślin		1			1
K04.01	konkurencja		5			5
L08	powódź (procesy naturalne)					1
M01.02	susze i zmniejszenie opadów		1			1
X	Brak zagrożeń i nacisków		1			1
Razem			49	42	22	36

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie kontynentalnym

---

UWAGI:

Brak zmian w ocenach stwierdzano w przypadkach:

- równych wartości wpływu i intensywności oddziaływania, poprzednio i teraz,
- wpływu neutralnego, poprzednio i teraz,
- wpływu neutralnego, poprzednio lub teraz, jeżeli oddziaływanie stwierdzono tylko w jednym cyklu badań.

Poprawę stwierdzano w przypadkach:

- poprawy wpływu,
- poprawy w intensywności, w przypadku równych wpływów (przy wpływie pozytywnym wzrost intensywności, a przy wpływie negatywnym jej spadek),
- wpływu negatywnego w poprzednich badaniach, jeżeli obecnie nie stwierdzono oddziaływania,
- wpływu pozytywnego w obecnych badaniach, jeżeli poprzednio nie stwierdzono oddziaływania.

Pogorszenie stwierdzano w przypadkach:

- pogorszenia wpływu,
- pogorszenia w intensywności, w przypadku równych wpływów (przy wpływie pozytywnym spadek intensywności, a przy wpływie negatywnym jej wzrost),
- wpływu negatywnego w obecnych badaniach, jeżeli poprzednio nie stwierdzono oddziaływania.
- wpływu pozytywnego w poprzednich badaniach, jeżeli obecnie nie stwierdzono oddziaływania.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 w regionie kontynentalnym

Tab. 5 Przewidywane zagrożenia - dane ogólne - łącznie na stanowiskach w regionie biogeograficznym kontynentalnym w różnych okresach badawczych dla siedliska przyrodniczego Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) 6430, monitoring skończony

Kod	Zagrożenie	Uszczegółowienie	Lata	Liczba stanowisk	Liczba stanowisk z intensywnością zagrożenia			
					A	B	C	X
A	Rolnictwo		2016-2018	1		1		
A02	zmiana sposobu uprawy		2009-2011	1		1		
A03	koszenie / ścinanie trawy		2009-2011	3		2	1	
			2016-2018	11		3	8	
A03.02	nieintensywne koszenie		2016-2018	1			1	
A03.03	zaniechanie / brak koszenia		2016-2018	2	1		1	
A04	wypas		2016-2018	1		1		
A04.03	zarzucenie pasterstwa, brak wypasu		2009-2011	1	1			
B	leśnictwo		2009-2011	1			1	
			2016-2018	1			1	
B01.02	sztuczne plantacje na terenach otwartych (drzewa nierodzące)		2009-2011	2			2	
			2016-2018	1			1	
B02.02	wycinka lasu		2016-2018	3	1		2	
B02.03	usuwanie podszytu		2009-2011	1			1	
B02.04	usuwanie martwych i umierających drzew		2016-2018	1		1		
D	Transport i sieci komunikacyjne		2016-2018	2	1		1	
D01	drogi, ścieżki i drogi kolejowe		2016-2018	2		2		
D01.01	ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe		2009-2011	6		1	5	
			2016-2018	12		2	10	
D01.02	drogi, autostrady		2009-2011	9	2		7	
			2016-2018	12	2	3	7	
D01.05	mosty, wiadukty		2016-2018	1			1	
D02.01	linie elektryczne i telefoniczne		2016-2018	1			1	
D05	Usprawniony dostęp do obszaru		2016-2018	1		1		
E01.03	zabudowa rozproszona		2009-2011	6		1	5	
			2016-2018	6		1	5	
E01.04	inne typy zabudowy		2009-2011	3		1	2	
			2016-2018	2		1	1	
E03	odpady, ścieki		2009-2011	3		2	1	
			2016-2018	4		1	3	
E03.01	pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych		2016-2018	9		1	8	
E03.04	Inne odpady		2009-2011	1			1	
			2016-2018	2			2	
F02	Rybołówstwo i zbieranie zasobów wodnych		2016-2018	1		1		

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie kontynentalnym

Kod	Zagrożenie	Uszczegółowienie	Lata	Liczba stanowisk	Liczba stanowisk z intensywnością zagrożenia			
					A	B	C	X
G01	Sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze		2016-2018	1			1	
G01.01.02	niemotorowe sporty wodne		2016-2018	1				1
G01.02	turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych		2009-2011	2			2	
			2016-2018	6		3	3	
G01.04	turystyka górską, wspinaczka, speleologia		2009-2011	2		1	1	
G02	Infrastruktura sportowa i rekreacyjna		2009-2011	1	1			
			2016-2018	1			1	
G02.02	kompleksy narciarskie		2016-2018	1			1	
G03	ośrodki edukacyjne		2016-2018	1			1	
G05	inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka		2009-2011	1		1		
G05.01	Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie		2009-2011	1			1	
			2016-2018	8	1	5	2	
G05.04	Wandalizm		2009-2011	1			1	
H01	Zanieczyszczenie wód powierzchniowych (limnicznych, lądowych, morskich i słonawych)		2009-2011	3	2	1		
			2016-2018	2		2		
H01.08	rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu ścieków z gospodarstw domowych		2016-2018	3		1	1	1
H05.01	odpadki i odpady stałe		2016-2018	2		2		
H06.01	uciążliwość hałasu, zanieczyszczenie hałasem		2009-2011	1			1	
I01	nierodzące gatunki zaborcze		2009-2011	12	4	2	6	
			2016-2018	19	7	6	6	
I02	problematiczne gatunki rodzime		2016-2018	6	2	1	3	
J01.01	wypalanie		2016-2018	2		1	1	
J02	spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych		2016-2018	1		1		
J02.01	Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie		2009-2011	1		1		
			2016-2018	2		2		
J02.03	Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych		2009-2011	2	1	1		
			2016-2018	1		1		
J02.04	Zalewanie - modyfikacje		2016-2018	2			2	
J02.05	Modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie		2009-2011	3		1	2	
			2016-2018	2			2	
J02.05.01	modyfikowanie przepływów wodnych (pływów i prądów morskich)		2016-2018	1			1	
J02.05.02	modyfikowanie prądów rzecznych		2016-2018	1			1	
J02.05.03	modyfikowanie akwenów wód stojących		2016-2018	1			1	
J02.12	Tamy, wały, sztuczne plaże - ogólnie		2009-2011	2	1		1	

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie kontynentalnym

Kod	Zagrożenie	Uszczegółowienie	Lata	Liczba stanowisk	Liczba stanowisk z intensywnością zagrożenia			
					A	B	C	X
J02.12.01	prace związane z obroną przed aktywnością morza i ochroną wybrzeży, groble		2016-2018	1			1	
K02.01	zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		2016-2018	4	1	1	2	
K02.03	eutrofizacja (naturalna)		2009-2011	15	3	7	5	
			2016-2018	1			1	
K03.01	konkurencja		2016-2018	1		1		
K04	międzygatunkowe interakcje wśród roślin		2016-2018	1			1	
K04.01	konkurencja		2016-2018	5	1	2	2	
M01.02	susze i zmniejszenie opadów		2016-2018	1			1	
X	Brak zagrożeń i nacisków		2016-2018	2				2
Razem			2009-2011	33	8	15	27	
			2016-2018	68	13	27	47	4

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 w regionie kontynentalnym

Tab. 5A Zmiany przewidywanych zagrożeń łącznie na tych samych stanowiskach w regionie biogeograficznym kontynentalnym pomiędzy różnymi okresami badawczymi dla siedliska przyrodniczego Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) 6430, monitoring skończony

Kod	Przewidywane zagrożenie	Uszczegółowienie	Liczba stanowisk razem	Liczba stanowisk, na których nie nastąpiły zmiany	Liczba stanowisk, na których nastąpiła poprawa w intensywności	Liczba stanowisk, na których nastąpiło pogorszenie w intensywności
A02	zmiana sposobu uprawy		1		1	
A03	koszenie / ścinanie trawy		4	2	1	1
A03.03	zaniechanie / brak koszenia		2			2
A04	wypas		1			1
B	leśnictwo		1	1		
B01.02	sztuczne plantacje na terenach otwartych (drzewa nierodzące)		1		1	
D	Transport i sieci komunikacyjne		1			1
D01	drogi, ścieżki i drogi kolejowe		2			2
D01.01	ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe		9	2	2	5
D01.02	drogi, autostrady		12	7		5
D01.05	mosty, wiadukty		1			1
D02.01	linie elektryczne i telefoniczne		1			1
E01.03	zabudowa rozproszona		5	4	1	
E01.04	inne typy zabudowy		3	1	1	1
E03	odpady, ścieki		2	1	1	
E03.04	Inne odpady		1	1		
G01.02	turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych		4		1	3
G01.04	turystyka górską, wspinaczka, speleologia		2		2	
G02	Infrastruktura sportowa i rekreacyjna		2		1	1
G02.02	kompleksy narciarskie		1			1
G03	ośrodki edukacyjne		1			1

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie kontynentalnym

Kod	Przewidywane zagrożenie	Uszczegółowienie	Liczba stanowisk razem	Liczba stanowisk, na których nie nastąpiły zmiany	Liczba stanowisk, na których nastąpiła poprawa w intensywności	Liczba stanowisk, na których nastąpiło pogorszenie w intensywności
G05	inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka		1		1	
G05.01	Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie		6		1	5
G05.04	Wandalizm		1		1	
H01	Zanieczyszczenie wód powierzchniowych (limnicznych, lądowych, morskich i słonawych)		2	1	1	
H01.08	rozproszone zanieczyszczenie wód powierzchniowych z powodu ścieków z gospodarstw domowych		2			2
H05.01	odpadki i odpady stałe		1			1
H06.01	uciążliwości hałasu, zanieczyszczenie hałasem		1		1	
I01	nierodzące gatunki zaborcze		15	6	4	5
I02	problematyczne gatunki rodzime		5			5
J02.01	Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie		1	1		
J02.03	Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych		1	1		
J02.05	Modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie		4		3	1

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie kontynentalnym

Kod	Przewidywane zagrożenie	Uszczegółowienie	Liczba stanowisk razem	Liczba stanowisk, na których nie nastąpiły zmiany	Liczba stanowisk, na których nastąpiła poprawa w intensywności	Liczba stanowisk, na których nastąpiło pogorszenie w intensywności
J02.05.01	modyfikowanie przepływów wodnych (pływów i prądów morskich)		1			1
J02.05.02	modyfikowanie prądów rzecznych		1			1
J02.12	Tamy, wały, sztuczne plaże - ogólnie		1		1	
J02.12.01	prace związane z obroną przed aktywnością morza i ochroną wybrzeży, groble		1			1
K02.01	zmiana składu gatunkowego (sukcesja)		3			3
K02.03	eutrofizacja (naturalna)		12	1	11	
K03.01	konkurencja		1			1
K04	międzygatunkowe interakcje wśród roślin		1			1
K04.01	konkurencja		5			5
M01.02	susze i zmniejszenie opadów		1			1
X	Brak zagrożeń i nacisków		1	1		
Razem			41	19	22	33

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 w regionie kontynentalnym

III.A. PODSUMOWANIE WYNIKÓW NA POZIOMIE OBSZARÓW NATURA 2000

Tab. 6 Oceny: stanu ochrony, jego parametrów i wskaźników łącznie na obszarach Natura 2000 w regionie biogeograficznym kontynentalnym w różnych okresach badawczych dla siedliska przyrodniczego Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) 6430, monitoring skończony

Nazwa parametru	Nazwa wskaźnika	Lata	Liczba obszarów Natura 2000 z oceną				Liczba obszarów Natura 2000
			FV	U1	U2	XX	
Powierzchnia siedliska		2009-2011	10	3	2		15
		2016-2018	10	2	3		15
	<u>Gatunki charakterystyczne</u>	2009-2011	13	1	1		15
		2016-2018	5	8	2		15
	Bogactwo gatunkowe	2009-2011	10	3	1	1	15
		2016-2018	4	10	1		15
	Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	2016-2018	7	6	2		15
	Gatunki synantropijne	2009-2011	5	6	2	2	15
	Naturalność koryta rzecznoego (brak regulacji)	2009-2011	12	1	2		15
		2016-2018	11	3	1		15
	Naturalny kompleks siedlisk	2009-2011	7	8			15
		2016-2018	3	12			15
	Obce gatunki inwazyjne	2009-2011	7	4	4		15
		2016-2018	5	4	6		15
	Gatunki dominujące	2009-2011	13		2		15
Specyficzna struktura i funkcje	Barwa wody	2009-2011	8	4	3		15
		2016-2018	2	9	4		15
Perspektywy ochrony		2009-2011	7	5	3		15
		2016-2018	8	7			15
Ocena ogólna		2009-2011	4	7	4		15
		2016-2018	1	9	5		15

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 w regionie kontynentalnym

Tab. 6A Podsumowanie zmian ocen stanu ochrony i parametrów na obszarach Natura 2000, na których powtarzano badania, w regionie biogeograficznym kontynentalnym w różnych okresach badawczych dla siedliska przyrodniczego Ziołorośla górskie (*Adenostylon alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuleta sepium*) 6430, monitoring skończony

Nazwa parametru	Liczba obszarów ze zmianą							Suma obszarów	
	poprawa			pogorszenie			inne zmiany (dotyczy tylko badań)		
	o 1 stopień	o 2 stopnie	RAZEM	o 1 stopień	o 2 stopnie	RAZEM			
Powierzchnia siedliska					3	3		3	6
Specyficzna struktura i funkcje				3	1	4		2	6
Perspektywy ochrony	1		1	3		3		2	6
Ocena ogólna				3	2	5		1	6

PODSUMOWANIE WYNIKÓW NA POZIOMIE OBSZARÓW NATURA 2000

III.A.1. WSKAŹNIKI STANU OCHRONY, AKTUALNE ODDZIAŁYWANIA I PRZEWIDYWANE ZAGROŻENIA W REGIONIE BIOGEOGRAFICZNYM KONTYNENTALNYM NA OBSZARACH NATURA 2000

W roku 2017 powtórnie oceniono 6 obszarów. W przypadku wszystkich inwentaryzowanych obszarów rozpatrzono możliwość sporządzenia reprezentatywnej oceny. Gdy było to możliwe ocenę wykonano. Jeżeli nie, eksperci podejmowali decyzję, aby raportu nie sporządzać. Ocenę wykonywano przeważnie, gdy w obszarze monitorowano co najmniej 3 stanowiska.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie kontynentalnym**1. Stan i zmiany w czasie poszczególnych wskaźników Struktury i funkcji siedliska na obszarach Natura 2000**Bogactwo gatunkowe

W latach 2016-2017 roku na 15 ocenianych obszarów ocena właściwa FV została wystawiona dla 4 obszarów. Dla 10 obszarów wystawiono ocenę niezadowalającą (U1), a dla 1 – ocenę złą (U2). Oznacza to znaczne pogorszenie stanu tego wskaźnika w stosunku do sezonu 2009–2011, kiedy to ocenę FV otrzymało 10 obszarów, a ocenę niezadowalającą U1 – 3 obszary, a 1 z ocenianych obszarów otrzymał ocenę złą. Obniżenie ocen wskaźnika wynikało ze zmniejszonej liczby gatunków stwierdzanych podczas wykonywania zdjęć fitosocjologicznych na poszczególnych stanowiskach w obrębie obszaru Natura 2000,

Gatunki charakterystyczne

W latach 2016-2017 roku ocena właściwa FV została wystawiona dla 5 obszarów. Dla 8 obszarów wystawiono ocenę niezadowalającą (U1), a dla 2 – ocenę złą (U2). Oznacza to znaczne pogorszenie stanu tego wskaźnika w stosunku do sezonu 2009–2011, kiedy to ocenę FV otrzymało 13 obszarów, ocenę niezadowalającą U1 – 1 obszar, a 1 z ocenianych obszarów otrzymał ocenę złą. Jedną z głównych przyczyn obniżenia ocen tego wskaźnika w stosunku do sezonu 2009–2011 (o czym była już mowa wyżej) było stwierdzenie zbyt małej liczby gatunków charakterystycznych. Nie wynikało to jednak ze zmniejszenia występowania tych gatunków, tylko stąd, że w sezonie 2009–2011 za charakterystyczne uznawano znacznie większą grupę gatunków, która została zmniejszona w wyniku sprecyzowania metodyki w 2012 r. (w przewodniku metodycznym „Monitoring siedlisk przyrodniczych, cz. III”).

Naturalność koryta rzecznego

W latach 2016-2017 ocena właściwa FV została wystawiona dla 11 obszarów. Dla 3 obszarów wystawiono ocenę niezadowalającą (U1), a dla 1 – ocenę złą (U2). Oznacza pozostanie stanu tego wskaźnika praktycznie na tym samym poziomie w stosunku do sezonu 2009–2011, kiedy to ocenę FV otrzymało 12 obszarów, ocenę niezadowalającą 1 obszar, a ocenę złą – 2 obszary. Przyczyną obniżenia oceny tego wskaźnika na niektórych obszarach była obecność uregulowanych fragmentów cieków w obrębie badanych stanowisk.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie kontynentalnymNaturalny kompleks siedlisk

W latach 2016-2017 ocena właściwa FV została wystawiona dla 3 obszarów. Dla 12 obszarów wystawiono ocenę niezadowalającą. Żaden z ocenianych obszarów nie otrzymał oceny złej. Oznacza to nieznaczne pogorszenie stanu wskaźnika w stosunku do sezonu 2009–2011, kiedy na 7 obszarach wskaźnik oceniono na FV, a na 8 – na U1.

Obce gatunki inwazyjne

W latach 2016-2017 ocena właściwa FV została wystawiona dla 5 obszarów. Dla 4 obszarów wystawiono ocenę niezadowalającą (U1), a dla 6 – ocenę złą (U2). Oznacza to pogorszenie stanu wskaźnika w stosunku do sezonu 2009–2011, gdzie na 7 obszarach wskaźnik oceniono na FV, na 4 – na U1, a na 4 – na U2. Przyczyną obniżenia wartości wskaźnika było stwierdzenie zwiększonej obecności gatunków obcych na badanych stanowiskach w obrębie obszarów Natura 2000.

Rodzime gatunki ekspansywne

W latach 2016-2017 ocena właściwa FV została wystawiona dla 7 obszarów. Dla 6 obszarów wystawiono ocenę niezadowalającą (U1). Dla 2 ocenianych obszarów wystawioną ocenę złą (U2). Wskaźnik ten w sezonie 2016–2017 był badany po raz pierwszy. Przyczyną obniżenia wartości wskaźnika na niektórych obszarach było stwierdzenie zwiększonej obecności rodzimych gatunków ekspansywnych.

2. Stan i zmiany w czasie w zakresie poszczególnych aktualnych oddziaływań dla siedliska na obszarach Natura 2000 Gospodarka rolna (A)

Gospodarka rolna jest jednym z najważniejszych czynników oddziałujących na ziołorośla górskie i nadrzeczne w regionie kontynentalnym, ponieważ większość stanowisk monitoringowych jest zlokalizowana na terenach użytkowanych rolniczo. Na obszarach Natura 2000 wpływ ten jest jednak umiarkowany. W latach 2009–2011 stwierdzono go na 7 obszarach Natura 2000, a w latach 2016–2017 jedynie na 3. Generalnie więc znaczenie tego oddziaływania na obszarach Natura 2000 w regionie CON maleje.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 w regionie kontynentalnym

---

Gospodarka leśna (B)

Na terenach nizinnych gospodarka leśna ma mniejszy wpływ na siedlisko 6430, niż w regionie ALP, choć należy pamiętać, że w granicach regionu kontynentalnego znalazły się też obszary górskie w Sudetach. Na obszarach Natura 2000 w rejonie CON wpływ gospodarki leśnej jest umiarkowany. W latach 2009–2011 stwierdzono go na 13 obszarach Natura 2000, a w latach 2016–2017 jedynie na 2. Generalnie więc znaczenie tego oddziaływania na obszarach Natura 2000 w regionie CON maleje.

Transport i sieci komunikacyjne (D)

Ta grupa oddziaływań ważnym czynnikiem mających wpływ na siedlisko 6430 w regionie CON. W latach 2009–2011 oddziaływania takie stwierdzono na 19 obszarach Natura 2000, a w latach 2016–2017 jedynie na 3. Generalnie więc znaczenie tego oddziaływania na obszarach Natura 2000 w regionie CON maleje.

Odpady (E.03)

Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych i z obiektów rekreacyjnych jest oddziaływaniem o wpływie zdecydowanie negatywnym, ale o niewielkim znaczeniu na obszarach Natura 2000. Oddziaływania takie w sezonie 2009-2011 stwierdzono tylko na 2 obszarach Natura 2000, a w latach 2016–2017 – na 4 obszarach. Znaczenie tego oddziaływania więc rośnie.

Sporty, turystyka i rekreacja (G01 i G02)

Oddziaływania związane z turystyką i rekreacją w plenerze to czynnik o znacznym wpływie na stan siedliska w regionie CON, ale na obszarach Natura 2000 ma on wpływ umiarkowany. W latach 2009–2011 oddziaływania takie stwierdzono na 7 obszarach, a w latach 2016–2017 – tylko na 3 obszarach. Generalnie więc znaczenie tego oddziaływania na obszarach Natura 2000 w regionie CON zmniejszyło się.

Obce i rodzime gatunki inwazyjne i ekspansywne (I01, I02)

Są to oddziaływania o dużym znaczeniu, o wpływie zdecydowanie negatywnym. W latach 2009–2011 oddziaływania takie stwierdzono na 11 obszarach Natura 2000, a w latach 2016–2017 – tylko na 2 obszarach, Generalnie więc znaczenie tego oddziaływania na obszarach Natura 2000 w regionie CON zmniejszyło się.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie kontynentalnym

---

Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych

Są to oddziaływania o dużym znaczeniu, o wpływie zdecydowanie negatywnym. W latach 2009–2011 oddziaływania takie stwierdzono na 9 obszarach, a w latach 2016–2017 – tylko na 2 obszarach, Generalnie więc znaczenie tego oddziaływania na obszarach Natura 2000 w regionie CON zmniejszyło się.

Inne oddziaływania

Spośród innych oddziaływań do ważniejszych, mających negatywny wpływ na siedlisko w obrębie pojedynczych obszarów Natura 2000 należą: zabudowa (E01), wydeptywanie (G05.04) i ewolucja biocenotyczna, sukcesja (K02).

3. Stan i zmiany w czasie w zakresie i intensywności poszczególnych przewidywanych zagrożeń dla siedliska na obszarach Natura 2000

Zagrożenia w rozumieniu metodyki monitoringu są oddziaływaniami potencjalnymi, które w momencie oceny nie istnieją. Ich wykaz zależy od wyobraźni eksperta. Najczęściej stwierdzane zagrożenia wynikają z obserwacji terenów przyległych do monitorowanych stanowisk siedliska. Do zagrożeń na obszarach Natura 2000 najczęściej wymienianych w raportach rocznych, zarówno w latach 2009–2011, jak i 2016–2017 należą:

- gospodarka rolna, w tym przede wszystkim koszenie
- gospodarka leśna, w tym głównie wycinanie drzew w dolinach cieków i w sąsiedztwie ich koryt
- budowa szlaków komunikacyjnych, w tym dróg i autostrad
- intensyfikacja ruchu turystycznego i rozbudowa infrastruktury turystycznej
- ekspansja rodzimych i obcych gatunków inwazyjnych
- Spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych, w tym przede wszystkim melioracje i regulacja cieków

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie kontynentalnym

III.A.2. STAN OCHRONY I JEGO PARAMETRY W REGIONIE BIOGEOGRAFICZNYM KONTYNENTALNYM NA OBSZARACH NATURA 2000

1. Stan i zmiany w czasie parametru Powierzchnia siedliska na obszarach Natura 2000

Spośród 15 obszarów Natura 2000 ocenianych w latach 2016-2017 stan parametru Powierzchnia siedliska został oceniony jako właściwy (FV) na 10 obszarach, jako niezadawalający (U1) – na 2 obszarach i jako zły (U2) – na 3 obszarach. Oznacza to nieznaczne pogorszenie stanu parametru w stosunku do sezonu 2009–2011, kiedy to na 10 obszarach wskaźnik oceniono na FV, a na 3 – na U1 i na 2 – na U2. Główną przyczyną obniżonych ocen tego parametru na niektórych obszarach było zmniejszenie powierzchni zajmowanych przez siedlisko w wyniku zmiany formy użytkowania terenu (np. rozwój zabudowy mieszkalnej i infrastruktury komunikacyjnej, zamiana łąk na pola uprawne)

2. Stan i zmiany w czasie parametru Struktura i funkcje siedliska na obszarach Natura 2000

Spośród 15 obszarów Natura 2000 ocenianych w latach 2016-2017 stan parametru Struktura i funkcje został oceniony jako właściwy (FV) na 2 obszarach, jako niezadawalający (U1) – na 9 obszarach i jako zły (U2) – na 4 obszarach. Oznacza to nieznaczne pogorszenie stanu parametru w stosunku do sezonu 2009–2011, kiedy to na 3 obszarach wskaźnik oceniono na FV, na 9 – na U1, a na 3 – na U2. Jedną z głównych przyczyn obniżenia ocen tego parametru na części obszarów Natura 2000 było obniżenie oceny wskaźnika Gatunki charakterystyczne (o czym była już mowa wyżej) na niektórych obszarach Natura 2000. Nie wynikało to jednak ze zmniejszenia występowania tych gatunków, tylko z zaostreżenie kryteriów uznawania gatunków za charakterystyczne, co nastąpiło w wyniku sprecyzowania metodyki w 2012 r. (w przewodniku metodycznym „Monitoring siedlisk przyrodniczych, cz. III”).

3. Stan i zmiany w czasie parametru Perspektywy ochrony na obszarach Natura 2000

Spośród 12 obszarów Natura 2000 ocenianych w latach 2016-2017 stan parametru Perspektywy ochrony został oceniony jako właściwy (FV) na 8 obszarach, a jako niezadawalający (U1) – na 7 obszarach. Na żadnym z obszarów parametr nie został oceniony jako zły (U2). Oznacza to polepszenie stanu parametru w stosunku do

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie kontynentalnym

---

sezonu 2009–2011, kiedy to na 7 obszarach wskaźnik oceniono na FV, na 5 – na U1, a na 3 – na U2. Obniżenie wartości tego parametru na niektórych obszarach Natura 2000 wynikało głównie z eksperckiej oceny zagrożeń dla badanego siedliska na tych obszarach.

4. Stan ochrony siedliska i jego zmiany w czasie na obszarach Natura 2000

Spośród 15 obszarów Natura 2000 ocenianych w latach 2016-2017 na 1 obszarze Ocena ogólna została określona jako właściwa (FV), na 9 obszarach – jako niezadawalająca (U1) i na 5 obszarach – jako zła (U2). Oznacza to pogorszenie stanu parametru w stosunku do sezonu 2009–2011, kiedy to na 4 obszarach Ocenę ogólną oceniono na FV, na 7 obszarach – na U1, a na 4 – na U2. Przyczyną obniżenia oceny ogólnej na niektórych obszarach Natura 2000 było głównie obniżenie oceny parametru Struktura i funkcje (z powodów omówionych powyżej, związanych ze zmianą metodyki monitoringu w roku 2012).

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 w regionie kontynentalnym

III.B. POZOSTAŁE TABELLE DOTYCZY OBSZARÓW NATURA 2000

Tab. 7 Oceny: stanu ochrony i jego parametrów na poszczególnych obszarach Natura 2000 w regionie biogeograficznym kontynentalnym dla siedliska Ziołorośla górskie (*Adenostylon alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvulalia sepium*) 6430, monitoring skończony (P1 – Powierzchnia, P2 – Specyficzna struktura i funkcje, P3 – Perspektywy ochrony, P4 – Stan ochrony (ocena ogólna)).

Lp.	Kod obszaru Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Województwo	Lata	P1	P2	P3	P4
1.	PLH020004	Góry Stołowe	dolnośląskie	2009-2011 2016-2018	FV FV	FV U1	FV U1	FV U1
2.	PLH020006	Karkonosze	dolnośląskie	2009-2011 2016-2018	FV FV	U1 U1	FV FV	FV U1
3.	PLH020010	Piekielna Dolina koło Polanicy	dolnośląskie	2009-2011	U2	U1	U2	U2
4.	PLH020016	Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika	dolnośląskie	2009-2011 2016-2018	FV FV	FV U2	FV U1	FV U2
5.	PLH020020	Przełomy Pełcnicy pod Książem	dolnośląskie	2009-2011 2016-2018	FV U2	U2 U2	U2 U1	U2 U2
6.	PLH020035	Biała Łądecka	dolnośląskie	2009-2011	U2	U2	U2	U2
7.	PLH020037	Góry i Pogórze Kaczawskie	dolnośląskie	2009-2011	FV	U1	U1	U1
8.	PLH020038	Góry Kamienne	dolnośląskie	2009-2011 2016-2018	FV U2	U1 U2	FV FV	U1 U2
9.	PLH020047	Torfowiska Gór Izerskich	dolnośląskie	2009-2011 2016-2018	FV U2	FV U1	FV U1	FV U2
10.	PLH020054	Ostoja nad Bobrem	dolnośląskie	2009-2011	U1	U2	U1	U2
11.	PLH020060	Góry Orlickie	dolnośląskie	2009-2011	FV	U1	U1	U1
12.	PLH020061	Dzika Orlica	dolnośląskie	2009-2011	FV	U1	FV	U1
13.	PLH020071	Ostoja Nietoperzy Gór Sowich	dolnośląskie	2009-2011	U1	U1	U1	U1
14.	PLH020096	Góry Złote	dolnośląskie	2009-2011	FV	U1	U1	U1
15.	PLH100006	Pradolina Bzury-Neru	łódzkie	2016-2018	FV	U2	FV	U2
16.	PLH100015	Dolina Rawki	łódzkie	2016-2018	FV	U1	FV	U1
17.	PLH140011	Ostoja Nadbużańska	mazowieckie	2016-2018	U1	U1	U1	U1
18.	PLH140025	Dolina Środkowego Świdra	mazowieckie	2016-2018	FV	FV	FV	FV
19.	PLH140032	Ostoja Nadliwiecka	mazowieckie	2016-2018	U1	FV	FV	U1
20.	PLH140050	Łąki Ostrówieckie	mazowieckie	2016-2018	FV	U1	FV	U1
21.	PLH260018	Dolina Górnej Pilicy	świętokrzyskie	2009-2011	U1	U1	FV	U1
22.	PLH260037	Przełom Lubrzanki	świętokrzyskie	2016-2018	FV	U1	U1	U1
23.	PLH280001	Dolina Drwęcy	warmińsko-mazurskie	2016-2018	FV	U1	FV	U1

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie kontynentalnym

Lp.	Kod obszaru Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Województwo	Lata	P1	P2	P3	P4
24.	PLH300010	Ostoja Wielkopolska	wielkopolskie	2016-2018	FV	U1	U1	U1
			FV	2009-2011	10	3	7	4
				2016-2018	10	2	8	1
Liczba obszarów z oceną			U1	2009-2011	3	9	5	7
				2016-2018	2	9	7	9
			U2	2009-2011	2	3	3	4
				2016-2018	3	4		5
Razem				2009-2011	15	15	15	15
				2016-2018	15	15	15	15

UWAGA: Kolorem jasnozielonym zaznaczono poprawę oceny parametru o jeden stopień, kolorem pomarańczowym pogorszenie oceny parametru o jeden stopień, a brązowym – pogorszenie oceny parametru o 2 stopnie.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 w regionie kontynentalnym

Tab. 8 Aktualne oddziaływania - dane ogólne - łącznie na badanych obszarach Natura 2000 w regionie biogeograficznym kontynentalnym w różnych okresach badawczych dla siedlisk przyrodniczych Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) 6430, monitoring skończony

Kod	Aktualne oddziaływanie	Uszczegółowienie	Lata	Liczba obszarów	Liczba obszarów z danym wpływem i intensywnością oddziaływania															
					Wpływ pozytywny +				Wpływ neutralny 0				Wpływ negatywny -				Wpływ nieokreślony X			
					A	B	C	X	A	B	C	X	A	B	C	X	A	B	C	X
A02	zmiana sposobu uprawy		2009-2011	2			1								1					
A03	koszenie / ścinanie trawy		2009-2011	3			1							1	1					
			2016-2018	3											3					
A04	wypas		2009-2011	1							1									
A04.03	zarzucenie pasterstwa, brak wypasu		2009-2011	1									1							
B	leśnictwo		2009-2011	4							3			1						
B01.02	sztuczne plantacje na terenach otwartych (drzewa nierodzące)		2009-2011	7							7									
			2016-2018	1											1					
B02.02	wycinka lasu		2009-2011	1							1									
			2016-2018	1									1							
B02.03	usuwanie podszytu		2009-2011	1											1					
D	Transport i sieci komunikacyjne		2016-2018	1									1							
D01.01	ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe		2009-2011	7							4			3						
			2016-2018	2										2						
D01.02	drogi, autostrady		2009-2011	11							2		1	8						
D01.04	drogi kolejowe, w tym TGV		2009-2011	1										1						
E01.03	zabudowa rozproszona		2009-2011	7										7						
E01.04	inne typy zabudowy		2009-2011	4							1		1	2						
E03	odpady, ścieki		2009-2011	2									1	1						
E03.01	pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych		2016-2018	4										4						
F02	Rybołówstwo i zbieranie zasobów wodnych		2016-2018	1									1							
G01.01.02	niemotorowe sporty wodne		2016-2018	1												1				
G01.02	turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotywowanych		2009-2011	2							1			1						
			2016-2018	2										2						
G01.04	turystyka górską, wspinaczka, speleologia		2009-2011	2							1			1						
G02	Infrastruktura sportowa i rekreacyjna		2009-2011	1									1							
G02.02	kompleksy narciarskie		2009-2011	2										2						

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie kontynentalnym

Kod	Aktualne oddziaływanie	Uszczegółowienie	Lata	Liczba obszarów	Liczba obszarów z danym wpływem i intensywnością oddziaływania															
					Wpływ pozytywny +				Wpływ neutralny 0				Wpływ negatywny -				Wpływ nieokreślony X			
					A	B	C	X	A	B	C	X	A	B	C	X	A	B	C	X
G03	ośrodki edukacyjne		2009-2011	1								1								
G05	inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka		2009-2011	1												1				
G05.01	Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie		2009-2011	1												1				
G05.04	Wandalizm		2009-2011	1												1				
H01	Zanieczyszczenie wód powierzchniowych (limnicznych, lądowych, morskich i słonawych)		2009-2011	4									2	2						
H06.01	uciążliwości hałasu, zanieczyszczenie hałasem		2009-2011	1												1				
I01	nierodzące gatunki zaborcze		2009-2011	11									4	2	5					
			2016-2018	2										2						
J01.01	wypalanie		2016-2018	1												1				
J02	spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych		2016-2018	1												1				
J02.01	Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie		2009-2011	1												1				
			2016-2018	1												1				
J02.03	Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych		2009-2011	4									2	1	1					
J02.05	Modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie		2009-2011	2												2				
J02.12	Tamy, wały, sztuczne plaże - ogólnie		2009-2011	2												2				
K02.02	nagromadzenie materii organicznej		2009-2011	1												1				
K02.03	eutrofizacja (naturalna)		2009-2011	10									2	5	3					
L08	powódź (procesy naturalne)		2009-2011	1		1														
X	Brak zagrożeń i nacisków		2016-2018	1								1								
Razem			2009-2011	15		1	2				11		5	8	14					
			2016-2018	6								1	2	3	4	1				

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 w regionie kontynentalnym

Tab. 8A Zmiany aktualnych oddziaływań łącznie na obszarach Natura 2000, na których powtarzano badania w regionie biogeograficznym kontynentalnym pomiędzy różnymi okresami badawczymi dla siedliska przyrodniczego Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) 6430, monitoring skończony

Kod	Aktualne oddziaływanie	Uszczegółowienie	Liczba obszarów z oddziaływaniem w latach 2016-2017	Liczba obszarów, na których nie nastąpiła zmiany	Liczba obszarów, na których nastąpiła poprawa, w tym w intensywności	Liczba obszarów, na których nastąpiło pogorszenie, w tym w intensywności
A03	koszenie / ścinanie trawy					1
A04.03	zarzucenie pasterstwa, brak wypasu				1	
B	leśnictwo			2		
B01.02	sztuczne plantacje na terenach otwartych (drzewa nierodzące)			4		
D01.01	ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe			2	2	
D01.02	drogi, autostrady			1	4	
E01.03	zabudowa rozproszona				2	
E01.04	inne typy zabudowy			1	1	
G01.02	turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotywowanych				1	
G01.04	turystyka górską, wspinaczka, speleologia			1	1	
G02	Infrastruktura sportowa i rekreacyjna				1	
G03	ośrodki edukacyjne			1		
G05	inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka				1	
G05.01	Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie				1	
G05.04	Wandalizm				1	
H01	Zanieczyszczenie wód powierzchniowych (limnicznych, lądowych, morskich i słonawych)				1	

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie kontynentalnym

Kod	Aktualne oddziaływanie	Uszczegółowienie	Liczba obszarów z oddziaływaniem w latach 2016-2017	Liczba obszarów, na których nie nastąpiły zmiany	Liczba obszarów, na których nastąpiła poprawa, w tym w intensywności	Liczba obszarów, na których nastąpiło pogorszenie, w tym w intensywności
H06.01	uciążliwości hałasu, zanieczyszczenie hałasem				1	
I01	nierodzone gatunki zaborcze				3	
J02.05	Modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie				2	
K02.03	eutrofizacja (naturalna)				3	
Razem			6	5	6	1

UWAGI:

Brak zmian w ocenach, ich poprawę lub pogorszenie stwierdzano tak jak w przypadku analizy zmian ocen oddziaływań dla stanowisk (tab. 4A)

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 w regionie kontynentalnym

Tab. 9 Przewidywane zagrożenia - dane ogólne - łącznie na obszarach Natura 2000 w regionie biogeograficznym kontynentalnym w różnych okresach badawczych dla siedliska przyrodniczego Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) 6430, monitoring skończony

Kod	Zagrożenie	Uszczegółowienie	Lata	Liczba obszarów	Liczba obszarów z intensywnością zagrożenia			
					A	B	C	X
A02	zmiana sposobu uprawy		2009-2011	1			1	
A03	koszenie / ścinanie trawy		2009-2011	2		1	1	
			2016-2018	3			3	
A04.03	zarzucenie pasterstwa, brak wypasu		2009-2011	1	1			
B	leśnictwo		2009-2011	1			1	
B01.02	sztuczne plantacje na terenach otwartych (drzewa nierodzące)		2016-2018	1			1	
B02.02	wycinka lasu		2016-2018	1	1			
B02.03	usuwanie podszytu		2009-2011	1			1	
D	Transport i sieci komunikacyjne		2016-2018	1	1			
D01.01	ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe		2009-2011	3			3	
			2016-2018	2			2	
D01.02	drogi, autostrady		2009-2011	9		1	8	
D01.04	drogi kolejowe, w tym TGV		2009-2011	1			1	
E01.03	zabudowa rozproszona		2009-2011	7			7	
E01.04	inne typy zabudowy		2009-2011	3	1		2	
E03	odpady, ścieki		2009-2011	2		1	1	
E03.01	pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych		2016-2018	4			4	
F02	Rybołówstwo i zbieranie zasobów wodnych		2016-2018	1		1		
G01.01.02	niemotorowe sporty wodne		2016-2018	1				1
G01.02	turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych		2009-2011	1			1	
			2016-2018	2			2	
G01.04	turystyka górską, wspinaczka, speleologia		2009-2011	1			1	
G02	Infrastruktura sportowa i rekreacyjna		2009-2011	1	1			
G02.02	kompleksy narciarskie		2009-2011	2			2	
G05	inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka		2009-2011	1		1		
G05.01	Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie		2009-2011	1			1	
G05.04	Wandalizm		2009-2011	1			1	
H01	Zanieczyszczenie wód powierzchniowych (limnicznych, lądowych, morskich i słonawych)		2009-2011	4	2	2		
H06.01	uciążliwości hałasu, zanieczyszczenie hałasem		2009-2011	1			1	
I01	nierodzące gatunki zaborcze		2009-2011	11	4	2	5	
			2016-2018	2		2		
J01.01	wypalanie		2016-2018	1			1	

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430 w regionie kontynentalnym

Kod	Zagrożenie	Uszczegółowienie	Lata	Liczba obszarów	Liczba obszarów z intensywnością zagrożenia			
					A	B	C	X
J02	spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych		2016-2018	1		1		
J02.01	Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie - ogólnie		2009-2011	1		1		
			2016-2018	1		1		
J02.03	Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych		2009-2011	4	2	1	1	
J02.05	Modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie		2009-2011	2			2	
J02.12	Tamy, wały, sztuczne plaże - ogólnie		2009-2011	2			2	
K02.02	nagromadzenie materii organicznej		2009-2011	1		1		
K02.03	eutrofizacja (naturalna)		2009-2011	10	2	5	3	
Razem			2009-2011	15	5	8	14	
			2016-2018	5	2	3	4	1

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430 w regionie kontynentalnym

Tab. 9A Zmiany zagrożeń łącznie na tych samych obszarach Natura 2000 w regionie biogeograficznym kontynentalnym pomiędzy różnymi okresami badawczymi dla siedliska przyrodniczego Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) 6430, monitoring skończony

Kod	Przewidywane zagrożenie	Uszczegółowienie	Liczba obszarów razem	Liczba obszarów, na których nie nastąpiły zmiany	Liczba obszarów, na których nastąpiła poprawa w intensywności	Liczba obszarów, na których nastąpiło pogorszenie w intensywności
A04.03	zarzucenie pasterstwa, brak wypasu		1		1	
D01.01	ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe		2		2	
D01.02	drogi, autostrady		4		4	
E01.03	zabudowa rozproszona		2		2	
E01.04	inne typy zabudowy		1		1	
G01.02	turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych		1		1	
G01.04	turystyka górską, wspinaczka, speleologia		1		1	
G02	Infrastruktura sportowa i rekreacyjna		1		1	
G05	inna ingerencja i zakłócenia powodowane przez działalność człowieka		1		1	
G05.01	Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie		1		1	
G05.04	Wandalizm		1		1	
H01	Zanieczyszczenie wód powierzchniowych (limnicznych, lądowych, morskich i słonawych)		1		1	
H06.01	uciążliwości hałasu, zanieczyszczenie hałasem		1		1	
I01	nierodzące gatunki zaborcze		3		3	
J02.05	Modyfikowanie funkcjonowania wód - ogólnie		2		2	
K02.03	eutrofizacja (naturalna)		3		3	
Razem			6		6	

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

4. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430, cała Polska - podsumowanie

4. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430, cała Polska - podsumowanie

IV. PODSUMOWANIE INFORMACJI O STWIERDZONYCH GATUNKACH OBCYCH INWAZYJNYCH

Tab. 10 Lista gatunków obcych inwazyjnych stwierdzonych łącznie na stanowiskach w trakcie monitoringu siedliska przyrodniczego Ziółorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziółorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) 6430, monitoring skończony

Obszar Natura 2000	ID stanowiska	Nazwa stanowiska	Region	Lata	Nazwa polska	Nazwa łacińska
PLC120002 Pieniny	4091	Barbarzyna	ALP	2009-2011	Niecierpek drobnokwiatowy	<i>Impatiens parviflora</i> DC.
PLC120002 Pieniny	4092	Głęboki Potok	ALP	2009-2011	Niecierpek drobnokwiatowy	<i>Impatiens parviflora</i> DC.
PLC180001 Bieszczady	4095	Polanki	ALP	2009-2011	Aster nowobelgijski	<i>Aster novi-belgii</i> L.
					Nawłóć kanadyjska	<i>Solidago canadensis</i> L.
					Niecierpek gruczołowaty	<i>Impatiens glandulifera</i> Royle
					Rudbekia naga	<i>Rudbeckia laciniata</i> L.
PLC180001 Bieszczady	4096	Hulskie	ALP	2009-2011	Niecierpek gruczołowaty	<i>Impatiens glandulifera</i> Royle
					Rudbekia naga	<i>Rudbeckia laciniata</i> L.
PLC180001 Bieszczady	4114	Kalnica	ALP	2009-2011	Rudbekia owłosiona	<i>Rudbeckia hirta</i> L.
				2016-2018	Nawłóć późna	<i>Solidago gigantea</i> Aiton
					Niecierpek gruczołowaty	<i>Impatiens glandulifera</i> Royle
					Rudbekia naga	<i>Rudbeckia laciniata</i> L.
PLH240006 Beskid Żywiecki	4050	Bystra 2	ALP	2009-2011	Niecierpek drobnokwiatowy	<i>Impatiens parviflora</i> DC.
				2016-2018	Niecierpek drobnokwiatowy	<i>Impatiens parviflora</i> DC.
	4079	Zawoja	ALP	2009-2011	Niecierpek gruczołowaty	<i>Impatiens glandulifera</i> Royle
					Rdestowiec japoński	<i>Reynoutria japonica</i> Houtt.
PLH020006 Karkonosze	3974	Biały Jar	CON	2016-2018	Niecierpek drobnokwiatowy	<i>Impatiens parviflora</i> DC.
PLH020010 Piekielna Dolina koło Polanicy	4045	Piekielna Dolina koło Polanicy	CON	2009-2011	Niecierpek drobnokwiatowy	<i>Impatiens parviflora</i> DC.
				2016-2018	Niecierpek drobnokwiatowy	<i>Impatiens parviflora</i> DC.
PLH020016 Góry Bialskie i Grupa Śnieżnika	3712	Kletno	CON	2009-2011	Nawłóć późna	<i>Solidago gigantea</i> Aiton
					Niecierpek drobnokwiatowy	<i>Impatiens parviflora</i> DC.
				2016-2018	Niecierpek drobnokwiatowy	<i>Impatiens parviflora</i> DC.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

4. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430, cała Polska - podsumowanie

Obszar Natura 2000	ID stanowiska	Nazwa stanowiska	Region	Lata	Nazwa polska	Nazwa łacińska
PLH020020 Przełomy Pełcznicy pod Książem	3681	Wąwóz Pełcznicy	CON	2009-2011	Niecierpek drobnokwiatowy	Impatiens parviflora DC.
					Niecierpek gruczołowaty	Impatiens glandulifera Royle
					Rdestowiec japoński	Reynoutria japonica Houtt.
				2016-2018	Niecierpek drobnokwiatowy	Impatiens parviflora DC.
					Niecierpek gruczołowaty	Impatiens glandulifera Royle
PLH020035 Biała Łądecka	4046	Biała Łądecka	CON	2009-2011	Rdestowiec japoński	Reynoutria japonica Houtt.
					Kroplik żółty	Mimulus guttatus DC.
					Niecierpek drobnokwiatowy	Impatiens parviflora DC.
PLH020037 Góry i Pogórze Kaczawskie	3689	Myślinów koło Myśliborza	CON	2016-2018	Nawłóć późna	Solidago gigantea Aiton
					Niecierpek gruczołowaty	Impatiens glandulifera Royle
PLH020037 Góry i Pogórze Kaczawskie	3691	Wojcieszów	CON	2009-2011	Nawłóć kanadyjska	Solidago canadensis L.
				2016-2018	Nawłóć kanadyjska	Solidago canadensis L.
PLH020038 Góry Kamienne	3726	Pod Bukowcem	CON	2009-2011	Niecierpek drobnokwiatowy	Impatiens parviflora DC.
PLH020047 Torfowiska Gór Izerskich	3721	Kamionek koło Orla	CON	2009-2011	Naparstnica purpurowa	Digitalis purpurea L.
				2016-2018	Naparstnica purpurowa	Digitalis purpurea L.
PLH020054 Ostoja nad Bobrem	3697	Dolina Kamienicy koło Barcinka	CON	2009-2011	Lucerna siewna	Medicago sativa L.
					Mlecz zwyczajny	Sonchus oleraceus L.
					Niecierpek drobnokwiatowy	Impatiens parviflora DC.
					Niecierpek gruczołowaty	Impatiens glandulifera Royle
					Rdestowiec sachaliński	Reynoutria sachalinensis (F. Schmidt) Nakai
					Rudbekia naga	Rudbeckia laciniata L.
					Tasznik pospolity	Capsella bursa-pastoris (L.) MEDIK.
					Tobołki polne	Thlaspi arvense L.
				2016-2018	Kroplik żółty	Mimulus guttatus DC.
					Nawłóć późna	Solidago gigantea Aiton
					Niecierpek drobnokwiatowy	Impatiens parviflora DC.
					Niecierpek gruczołowaty	Impatiens glandulifera Royle
					Rudbekia naga	Rudbeckia laciniata L.
PLH020060 Góry Orlickie	3990	Zieleniec	CON	2016-2018	Niecierpek drobnokwiatowy	Impatiens parviflora DC.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

4. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430, cała Polska - podsumowanie

Obszar Natura 2000	ID stanowiska	Nazwa stanowiska	Region	Lata	Nazwa polska	Nazwa łacińska
					Rdestowiec japoński	Reynoutria japonica Houtt.
PLH020060 Góry Orlickie	3991	Młynówka koło Zieleńca	CON	2016-2018	Niecierpek gruczołowaty	Impatiens glandulifera Royle
PLH020060 Góry Orlickie	3992	Bystrzyca Dusznicka	CON	2009-2011	Niecierpek drobnokwiatowy	Impatiens parviflora DC.
				2016-2018	Niecierpek drobnokwiatowy	Impatiens parviflora DC.
PLH020060 Góry Orlickie	4013	Kozia Hala	CON	2016-2018	Niecierpek drobnokwiatowy	Impatiens parviflora DC.
PLH020071 Ostoja Nietoperzy Gór Sowich	3701	Walim	CON	2009-2011	Niecierpek drobnokwiatowy	Impatiens parviflora DC.
PLH020096 Góry Złote	3717	Gołogóra koło Orłowca	CON	2016-2018	Niecierpek drobnokwiatowy	Impatiens parviflora DC.
PLH060030 Izbicki Przełom Wieprza	5831	Ziolorośle koło Latyczowa	CON	2016-2018	Kolczurka klapowana	Echinocystis lobata (F. Michx.) Torr. & A. Gray
PLH060051 Dolny Wieprz	5987	Trębki	CON	2016-2018	Klon jesionolistny	Acer negundo L.
					Kolczurka klapowana	Echinocystis lobata (F. Michx.) Torr. & A. Gray
					Nawłóć kanadyjska	Solidago canadensis L.
					Niecierpek gruczołowaty	Impatiens glandulifera Royle
					Przymiotno białe	Erigeron annuus (L.) Pers.
PLH100006 Pradolina Bzury-Neru	5823	Bronno	CON	2016-2018	Mierznica czarna	Ballota nigra L.
PLH100015 Dolina Rawki	5788	Rawka Suliszew	CON	2016-2018	Kolczurka klapowana	Echinocystis lobata (F. Michx.) Torr. & A. Gray
PLH100015 Dolina Rawki	5817	Rawka Budy Grabskie	CON	2016-2018	Kolczurka klapowana	Echinocystis lobata (F. Michx.) Torr. & A. Gray
					Niecierpek drobnokwiatowy	Impatiens parviflora DC.
PLH100015 Dolina Rawki	5818	Rawka Ziemiary Północne	CON	2016-2018	Kolczurka klapowana	Echinocystis lobata (F. Michx.) Torr. & A. Gray
PLH140011 Ostoja Nadbużańska	5812	Brok	CON	2016-2018	Klon jesionolistny	Acer negundo L.
					Kolczurka klapowana	Echinocystis lobata (F. Michx.) Torr. & A. Gray
PLH140011 Ostoja Nadbużańska	5813	Brańszczyk	CON	2016-2018	Kolczurka klapowana	Echinocystis lobata (F. Michx.) Torr. & A. Gray
PLH140011 Ostoja Nadbużańska	5983	Kuligów	CON	2016-2018	Klon jesionolistny	Acer negundo L.
					Rdestowiec japoński	Reynoutria japonica Houtt.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

4. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430, cała Polska - podsumowanie

Obszar Natura 2000	ID stanowiska	Nazwa stanowiska	Region	Lata	Nazwa polska	Nazwa łacińska
PLH140011 Ostoja Nadbużańska	6006	Budy Stare	CON	2016-2018	Kolczurka klapowana	Echinocystis lobata (F. Michx.) Torr. & A. Gray
					Nawłóć późna	Solidago gigantea Aiton
PLH140016 Dolina Dolnej Pilicy	5979	Nowe Miasto nad Pilicą	CON	2016-2018	Klon jesionolistny	Acer negundo L.
					Kolczurka klapowana	Echinocystis lobata (F. Michx.) Torr. & A. Gray
					Nawłóć kanadyjska	Solidago canadensis L.
PLH140025 Dolina Środkowego Świdra	5799	Świder-Siwianka	CON	2016-2018	Klon jesionolistny	Acer negundo L.
					Kolczurka klapowana	Echinocystis lobata (F. Michx.) Torr. & A. Gray
					Nawłóć kanadyjska	Solidago canadensis L.
PLH140032 Ostoja Nadliwiecka	5820	Liwiec Purzec	CON	2016-2018	Nawłóć kanadyjska	Solidago canadensis L.
					Uczep amerykański	Bidens frondosa L.
PLH140032 Ostoja Nadliwiecka	6002	Laski	CON	2016-2018	Nawłóć późna	Solidago gigantea Aiton
PLH140050 Łąki Ostrówieckie	5808	Rokola	CON	2016-2018	Kolczurka klapowana	Echinocystis lobata (F. Michx.) Torr. & A. Gray
					Nawłóć późna	Solidago gigantea Aiton
PLH260018 Dolina Górnej Pilicy	3759	Dolina Pilicy koło Kuźnicy Grodziska	CON	2009-2011	Kolczurka klapowana	Echinocystis lobata (F. Michx.) Torr. & A. Gray
				2016-2018	Kolczurka klapowana	Echinocystis lobata (F. Michx.) Torr. & A. Gray
PLH260037 Przełom Lubrzanki	5937	Bąków	CON	2016-2018	Nawłóć kanadyjska	Solidago canadensis L.
PLH300010 Ostoja Wielkopolska	5795	Samica	CON	2016-2018	Niecierpek drobnokwiatowy	Impatiens parviflora DC.
	3545	Dolina Białej Przemszy	CON	2009-2011	Nawłóć późna	Solidago gigantea Aiton
				2016-2018	Nawłóć późna	Solidago gigantea Aiton
	3718	Dolina Kwisy	CON	2009-2011	Naparstnica purpurowa	Digitalis purpurea L.
	3719	Źródlika Małej Kamienicy	CON	2016-2018	Naparstnica purpurowa	Digitalis purpurea L.
	3720	Źródlika pod Wysokim Grzbietem	CON	2016-2018	Naparstnica purpurowa	Digitalis purpurea L.
	3723	Świeradówka pod Stogiem Izerskim	CON	2016-2018	Naparstnica purpurowa	Digitalis purpurea L.
	5807	Piwonin Starorzecze	CON	2016-2018	Nawłóć kanadyjska	Solidago canadensis L.
					Nawłóć późna	Solidago gigantea Aiton
					Niecierpek drobnokwiatowy	Impatiens parviflora DC.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

4. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430, cała Polska - podsumowanie

Obszar Natura 2000	ID stanowiska	Nazwa stanowiska	Region	Lata	Nazwa polska	Nazwa łacińska
	5809	Bączki	CON	2016-2018	Klon jesionolistny	Acer negundo L.
					Kolczurka klapowana	Echinocystis lobata (F. Michx.) Torr. & A. Gray
					Nawłóć kanadyjska	Solidago canadensis L.
	5821	Wirynka	CON	2016-2018	Kolczurka klapowana	Echinocystis lobata (F. Michx.) Torr. & A. Gray
					Niecierpek gruczołowaty	Impatiens glandulifera Royle
	5982	Wilga	CON	2016-2018	Czeremcha amerykańska	Padus serotina (Erhr) Borkh.
					Klon jesionolistny	Acer negundo L.
					Kolczurka klapowana	Echinocystis lobata (F. Michx.) Torr. & A. Gray
					Nawłóć kanadyjska	Solidago canadensis L.
	5984	Konstancin	CON	2016-2018	Przymiotno kanadyjskie	Conyza canadensis (L.) Cronquist
					Klon jesionolistny	Acer negundo L.
					Kolczurka klapowana	Echinocystis lobata (F. Michx.) Torr. & A. Gray
					Nawłóć kanadyjska	Solidago canadensis L.
	5985	Złotopole 1	CON	2016-2018	Kolczurka klapowana	Echinocystis lobata (F. Michx.) Torr. & A. Gray
	5986	Złotopole 2	CON	2016-2018	Klon jesionolistny	Acer negundo L.
					Kolczurka klapowana	Echinocystis lobata (F. Michx.) Torr. & A. Gray
					Nawłóć kanadyjska	Solidago canadensis L.
	6004	Szylina	CON	2016-2018	Kolczurka klapowana	Echinocystis lobata (F. Michx.) Torr. & A. Gray
					Nawłóć późna	Solidago gigantea Aiton

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

4. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430, cała Polska - podsumowanie

Tab. 10A Liczba stanowisk siedliska przyrodniczego Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) 6430, na których stwierdzono poszczególne gatunki obce, wg okresów badawczych, monitoring skończony

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	2009-2011	2016-2017
1.	Aster nowobelgijski	<i>Aster novi-belgii</i> L.	1	
2.	Czeremcha amerykańska	<i>Padus serotina</i> (Erhr) Borkh.		1
3.	Klon jesionolistny	<i>Acer negundo</i> L.		9
4.	Kolczurka klapowana	<i>Echinocystis lobata</i> (F. Michx.) Torr. & A. Gray	1	19
5.	Kroplik żółty	<i>Mimulus guttatus</i> DC.	1	1
6.	Lucerna siewna	<i>Medicago sativa</i> L.	1	
7.	Mierznica czarna	<i>Ballota nigra</i> L.		1
8.	Mlecz zwyczajny	<i>Sonchus oleraceus</i> L.	1	
9.	Naparstnica purpurowa	<i>Digitalis purpurea</i> L.	2	4
10.	Nawłóć kanadyjska	<i>Solidago canadensis</i> L.	2	11
11.	Nawłóć późna	<i>Solidago gigantea</i> Aiton	2	9
12.	Niecierpek drobnokwiatowy	<i>Impatiens parviflora</i> DC.	11	13
13.	Niecierpek gruczołowaty	<i>Impatiens glandulifera</i> Royle	5	7
14.	Przymiotno białe	<i>Erigeron annuus</i> (L.) Pers.		1
15.	Przymiotno kanadyjskie	<i>Conyza canadensis</i> (L.) Cronquist		1
16.	Rdestowiec japoński	<i>Reynoutria japonica</i> Houtt.	2	3
17.	Rdestowiec sachaliński	<i>Reynoutria sachalinensis</i> (F. Schmidt) Nakai	1	
18.	Rudbekia naga	<i>Rudbeckia laciniata</i> L.	3	2
19.	Rudbekia owłosiona	<i>Rudbeckia hirta</i> L.	1	
20.	Tasznik pospolity	<i>Capsella bursa-pastoris</i> (L.) MEDIK.	1	
21.	Tobołki polne	<i>Thlaspi arvense</i> L.	1	
22.	Uczep amerykański	<i>Bidens frondosa</i> L.		1

Podczas badań monitoringowych prowadzonych w latach 2009–2011 stwierdzono występowanie 16 obcych gatunków inwazyjnych, których obecność odnotowano na 36 stanowiskach. Najczęściej występującymi gatunkami obcymi były niecierpek drobnokwiatowy (stwierdzony na 11 stanowiskach) i niecierpek gruczołowaty (stwierdzony na 5 stanowiskach). W sezonie 2016–2017 stwierdzono występowanie 15 obcych gatunków inwazyjnych, których obecność odnotowano na 83 stanowiskach. Najczęściej występującymi gatunkami obcymi były kolczurka klapowana (stwierdzona na 19 stanowiskach), niecierpek drobnokwiatowy (stwierdzony na 13 stanowiskach) oraz nawłóć kanadyjska (stwierdzona na 11 stanowiskach), nawłóć późna (stwierdzona na 9 stanowiskach) i klon jesionolistny (stwierdzony na 9 stanowiskach). Oznacza to znaczne pogorszenie stanu siedliska pod względem zagrożenia inwazją gatunków obcych. Liczba stanowisk, na których stwierdzono gatunki obce zwiększyła się ponad dwukrotnie. Szczególnie ekspansywnym gatunkiem, zagrażającym siedlisku jest kolczurka klapkowana, która w sezonie 2009-2011 była stwierdzona tylko na jednym stanowisku, a w sezonie 2016–2017 – już na 19 stanowiskach. Dużą ekspansję w siedlisku przejawiają także oba gatunki nawłoci: kanadyjska i późna (w sezonie 2009-

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

4. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430, cała Polska - podsumowanie

2011 każdy z tych gatunków stwierdzono na 2 stanowiskach, a w sezonie 2016–2017 – odpowiednio, już na 11 i 9) oraz klon jesionolistny (nie stwierdzony w sezonie 2009–2011, a w sezonie 2016–2017 obecny na 9 stanowiskach). W dalszym ciągu poważnie niebezpieczeństwo stwarzają także oba gatunki niecierpków: drobnokwiatowy (stwierdzony w sezonie 2009–2011 na 11 stanowiskach, a w sezonie 2016–2017 – na 13 stanowiskach) i gruczołowaty (stwierdzone w sezonie 2009–2011 na 5 stanowiskach, a w sezonie 2016–2017 – na 7 stanowiskach).

V. UWAGI DO METODYKI I PROPOZYCJE ZMIAN RZECZYWISTYCH I INNYCH NA PODSTAWIE PROWADZONYCH BADAŃ

Wiele stanowisk ziołorośli górskich monitorowanych w 2016 roku oceniono jako wyznaczone niewłaściwie w poprzednim cyklu badań (2009–2011). Część z nich zajmowała zbyt małą powierzchnię (np. 0,5 ara), a część nie reprezentowała siedliska 6430 tylko zbiorowiska bezrangowe (np. *Ass. Rumicetum alpinii*, *Ass. Pado-Sorbetum*). W ocenach prowadzonych w poprzednim okresie badań uwzględniano gatunki w ogóle nie występujące w charakterystycznych kombinacjach gatunków zbiorowisk ze związku *Adenostylion alliariae*.

Różnice w ocenach badanych w 2016 r. stanowisk w odniesieniu do lat 2009–2011 wynikają przede wszystkim ze zmian metodyki monitoringu już po zakończeniu cyklu badań 2009–2011 (Mróz i in. 2012), w tym wprowadzenia pojęcia: „gatunki typowe” w nowym przewodniku metodycznym. Jeżeli, jak zakłada się w Unii Europejskiej, siedliska przyrodnicze mają swoje identyfikatory fitosocjologiczne, to nie może być żadnych odstępstw od zasad ich detekcji na podstawie gatunków charakterystycznych i wyróżniających. Aby uniknąć subiektywizmu w ocenach, obecnie rekomendowana metodyka monitoringu siedliska 6430 powinna być zmodyfikowana, przede wszystkim w aspekcie parametru Struktura i funkcje. Najważniejsze korekty powinny dotyczyć następujących wskaźników:

- gatunki charakterystyczne: wskaźnik powinien uwzględniać konkretnie określone gatunki z charakterystycznych kombinacji gatunków taksonów diagnostycznych, które rzeczywiście są identyfikatorami siedliska;
- gatunki ekspansywne: lista gatunków ekspansywnych nie powinna zawierać gatunków wyróżniających i charakterystycznych dla zespołów reprezentujących siedlisko 6430;
- bogactwo gatunkowe: należy rozważyć zasadność utrzymania tego wskaźnika, jako że niewiele mówi o stanie siedliska - często zdarza się, że występowanie dużej liczby gatunków wiąże się z obecnością licznych apofitów i roślin inwazyjnych;
- obce gatunki inwazyjne: kryteria dla wskaźnika są zbyt ostre, a wśród ziołorośli niżowych prawie niemożliwe do spełnienia. Zbyt ostra waloryzacja gatunków inwazyjnych deprecjonuje inne wskaźniki parametru Struktura i funkcje (np. gatunki charakterystyczne, które decydują o istnieniu siedliska). Obecny system ocen prowadzi do negatywnej oceny bardzo dobrze zachowanych płatów siedlisk, tylko ze względu na wystąpienia 1 osobnika gatunku inwazyjnego.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

4. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430, cała Polska - podsumowanie

---

VI. SKUTECZNOŚĆ PODJĘTYCH DZIAŁAŃ OCHRONNYCH ORAZ PROPOZYCJE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH

Na żadnym z monitorowanych stanowisk nie były prowadzone działania ochronne.

Propozycje działań ochronnych:

1. Utrzymanie niezmnieszonej powierzchni siedliska w niepogorszonej stanie przez przeciwdziałanie ekspansji obcych gatunków inwazyjnych.
2. Zachowanie naturalnej roślinności wzdłuż brzegów rzek i starorzeczy.
3. Przy prowadzeniu zabiegów hydrotechnicznych i działań związanych z ochroną przeciwpowodziową zachowanie dbałości o ochronę fragmentów brzegów z zaroślami i zbiorowiskami bylin oraz kęp zadrzewień.

VII. INNE UWAGI

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

4. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430, cała Polska - podsumowanie

VIII. WYKONAWCY MONITORINGU

Tab. 11 Eksperti lokalni badanych stanowisk siedliska przyrodniczego Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*) 6430 wg obszarów Natura 2000, monitoring skończony

Lp.	Region biogeograficzny	Kod obszaru Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Województwo, kraina geograficzna	Id stanowiska	Nazwa stanowiska	2009-2011	2016-2017
1.	ALP	PLC120001	Tatry	małopolskie Tatry Wysokie	4120	Roztoka	Joanna Perzanowska	Marcin Sulwiński
2.	ALP	PLC120001	Tatry	małopolskie Tatry Wysokie	4122	Dol. 5 Stawów	Joanna Perzanowska	Marcin Sulwiński
3.	ALP	PLC120001	Tatry	małopolskie Tatry Zachodnie	4116	Kondratowa	Joanna Perzanowska	Łukasz Chachulski
4.	ALP	PLC120001	Tatry	małopolskie Tatry Zachodnie	4117	Giewont	Joanna Perzanowska	Łukasz Chachulski
5.	ALP	PLC120001	Tatry	małopolskie Tatry Zachodnie	4123	Dolina Strążyska	Joanna Perzanowska	Łukasz Chachulski
6.	ALP	PLC120001	Tatry	małopolskie Tatry Zachodnie	4124	Dol. Małej Łąki	Joanna Perzanowska	Łukasz Chachulski
7.	ALP	PLC120001	Tatry	małopolskie Tatry Zachodnie	4125	Dol. Kościeliska	Joanna Perzanowska	Łukasz Chachulski
8.	ALP	PLC120002	Pieniny	małopolskie Pieniny	4091	Barbarzyna	Joanna Perzanowska	Łukasz Chachulski
9.	ALP	PLC120002	Pieniny	małopolskie Pieniny	4092	Głęboki Potok	Joanna Perzanowska	Łukasz Chachulski
10.	ALP	PLC180001	Bieszczady	podkarpackie Bieszczady Zachodnie	4094	Liszna	Joanna Perzanowska	Łukasz Chachulski
11.	ALP	PLC180001	Bieszczady	podkarpackie Bieszczady Zachodnie	4095	Polanki	Joanna Perzanowska	Łukasz Chachulski
12.	ALP	PLC180001	Bieszczady	podkarpackie Bieszczady Zachodnie	4096	Hulskie	Joanna Perzanowska	Łukasz Chachulski
13.	ALP	PLC180001	Bieszczady	podkarpackie Bieszczady Zachodnie	4114	Kalnica	Joanna Perzanowska	Łukasz Chachulski
14.	ALP	PLC180001	Bieszczady	podkarpackie Bieszczady Zachodnie	4115	Dołżyca	Joanna Perzanowska	Łukasz Chachulski
15.	ALP	PLH120001	Ostoja Babiogórska	małopolskie Beskid Żywiecki	3534	Dolina Rybnego Potoku	Krzysztof Stawowczyk	Łukasz Chachulski
16.	ALP	PLH120001	Ostoja Babiogórska	małopolskie Beskid Żywiecki	3535	Mędzy Świstowymi Skalkami a Małą Babią Górą	Krzysztof Stawowczyk	Łukasz Chachulski
17.	ALP	PLH120001	Ostoja Babiogórska	małopolskie Beskid Żywiecki	3536	Pod przełęczą Brona	Krzysztof Stawowczyk	Łukasz Chachulski

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

4. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430, cała Polska - podsumowanie

Lp.	Region biogeograficzny	Kod obszaru Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Województwo, kraina geograficzna	Id stanowiska	Nazwa stanowiska	2009-2011	2016-2017
18.	ALP	PLH120001	Ostoja Babiogórska	małopolskie Beskid Żywiecki	3538	Kamienna Dolinka	Krzysztof Stawowczyk	Łukasz Chachulski
19.	ALP	PLH120001	Ostoja Babiogórska	małopolskie Beskid Żywiecki	3554	Pod Diablakiem	Krzysztof Stawowczyk	Łukasz Chachulski
20.	ALP	PLH120001	Ostoja Babiogórska	małopolskie Beskid Żywiecki	3562	Między Kościółkami a przełęczą Brona	Krzysztof Stawowczyk	Łukasz Chachulski
21.	ALP	PLH120018	Ostoja Gorczańska	małopolskie Gorce	3541	Dolina Kamienicy 1	Anna Tyc	
22.	ALP	PLH120018	Ostoja Gorczańska	małopolskie Gorce	3542	Dolina Kamienicy 3	Anna Tyc	Magdalena Bederska
23.	ALP	PLH120018	Ostoja Gorczańska	małopolskie Gorce	3543	Dolina Kamienicy 2	Kamil Kulpiński	Magdalena Bederska
24.	ALP	PLH240005	Beskid Śląski	śląskie Beskid Śląski	3941	źródlika potoku Malinowskiego	Joanna Zalewska-Gałosz	Łukasz Chachulski
25.	ALP	PLH240005	Beskid Śląski	śląskie Beskid Śląski	3969	górny odcinek lewej odnogi potoku Leśnianka	Joanna Zalewska-Gałosz	Łukasz Chachulski
26.	ALP	PLH240005	Beskid Śląski	śląskie Beskid Śląski	3970	obszar źródłiskowy Białej Wisłki pod Baranią Górą	Joanna Zalewska-Gałosz	Łukasz Chachulski
27.	ALP	PLH240005	Beskid Śląski	śląskie Beskid Śląski	3972	źródlika nad Białą Wisłką pod Halą Baranią	Joanna Zalewska-Gałosz	Łukasz Chachulski
28.	ALP	PLH240006	Beskid Żywiecki	śląskie Beskid Żywiecki	4049	Bystra 1	Roksana Krause	Wojciech Kurek
29.	ALP	PLH240006	Beskid Żywiecki	śląskie Beskid Żywiecki	4050	Bystra 2	Roksana Krause	Wojciech Kurek
30.	ALP	PLH240006	Beskid Żywiecki	śląskie Beskid Żywiecki	4051	Hala Miziowa	Roksana Krause	Wojciech Kurek
31.	ALP	PLH240006	Beskid Żywiecki	śląskie Beskid Żywiecki	4052	Pilsko 1	Roksana Krause	Wojciech Kurek
32.	ALP	PLH240006	Beskid Żywiecki	śląskie Beskid Żywiecki	4053	Pilsko 2	Roksana Krause	Wojciech Kurek
33.	ALP	PLH240006	Beskid Żywiecki	śląskie Beskid Żywiecki	4055	Przegibek	Roksana Krause	Wojciech Kurek
34.	ALP	PLH240006	Beskid Żywiecki	śląskie Beskid Żywiecki	4056	Rysianka 1	Roksana Krause	Wojciech Kurek
35.	ALP	PLH240006	Beskid Żywiecki	śląskie Beskid Żywiecki	4058	Rysianka 2	Roksana Krause	Wojciech Kurek
36.	ALP			małopolskie Beskid Makowski	4078	Zawoja - Welcza	Joanna Perzanowska	Łukasz Chachulski

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

4. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430, cała Polska - podsumowanie

Lp.	Region biogeograficzny	Kod obszaru Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Województwo, kraina geograficzna	Id stanowiska	Nazwa stanowiska	2009-2011	2016-2017
37.	ALP			małopolskie Beskid Makowski	4079	Zawoja	Joanna Perzanowska	Łukasz Chachulski
38.	ALP			małopolskie Beskid Żywiecki	4076	Zawoja-Polica	Joanna Perzanowska	Łukasz Chachulski
39.	CON	PLH020004	Góry Stołowe	dolnośląskie Góry Stołowe	3734	Źródłiska Pasterki	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk
40.	CON	PLH020004	Góry Stołowe	dolnośląskie Góry Stołowe	3840	Dolina Pasterki	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk
41.	CON	PLH020004	Góry Stołowe	dolnośląskie Góry Stołowe	3848	Pod Szczelińcem Wielkim	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk
42.	CON	PLH020004	Góry Stołowe	dolnośląskie Góry Stołowe	3856	Źródłiska Koziego Potoku	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk
43.	CON	PLH020004	Góry Stołowe	dolnośląskie Góry Stołowe	3865	Źródłiska pod Ptakiem koło Karlowa	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk
44.	CON	PLH020006	Karkonosze	dolnośląskie Karkonosze	3887	Wodospad Łomniczki	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk
45.	CON	PLH020006	Karkonosze	dolnośląskie Karkonosze	3888	Nad Łomniczką	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk
46.	CON	PLH020006	Karkonosze	dolnośląskie Karkonosze	3889	Zarośla czerwonych nad Łomniczką	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk
47.	CON	PLH020006	Karkonosze	dolnośląskie Karkonosze	3890	Wilcza Poręba	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk
48.	CON	PLH020006	Karkonosze	dolnośląskie Karkonosze	3892	Schronisko nad Małą Łomniczką	Krzysztof Świerkosz	
49.	CON	PLH020006	Karkonosze	dolnośląskie Karkonosze	3897	Bystrzyk koło Karpacza	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk
50.	CON	PLH020006	Karkonosze	dolnośląskie Karkonosze	3974	Biały Jar	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk
51.	CON	PLH020006	Karkonosze	dolnośląskie Karkonosze	3975	Kocioł Małego Stawu	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk
52.	CON	PLH020006	Karkonosze	dolnośląskie Karkonosze	4038	Polana Bronka Czecha	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk
53.	CON	PLH020006	Karkonosze	dolnośląskie Karkonosze	4039	Nad Wielkim Stawem	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk
54.	CON	PLH020006	Karkonosze	dolnośląskie Karkonosze	4040	Hala Szrenicka	Krzysztof Świerkosz	
55.	CON	PLH020006	Karkonosze	dolnośląskie Karkonosze	4042	Szrenicki Kocioł	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

4. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430, cała Polska - podsumowanie

Lp.	Region biogeograficzny	Kod obszaru Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Województwo, kraina geograficzna	Id stanowiska	Nazwa stanowiska	2009-2011	2016-2017
56.	CON	PLH020006	Karkonosze	dolnośląskie Karkonosze	4043	Pod Łabskim Szczytem	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk
57.	CON	PLH020010	Piekielna Dolina koło Polanicy	dolnośląskie Kotlina Kłodzka	4045	Piekielna Dolina Koło Polanicy	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk
58.	CON	PLH020016	Góry Białskie i Grupa Śnieżnika	dolnośląskie Masyw Śnieżnika	3704	Wąwóz Kleśnicy 1	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk
59.	CON	PLH020016	Góry Białskie i Grupa Śnieżnika	dolnośląskie Masyw Śnieżnika	3711	Wąwóz Kleśnicy 2	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk
60.	CON	PLH020016	Góry Białskie i Grupa Śnieżnika	dolnośląskie Masyw Śnieżnika	3712	Kletno	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk
61.	CON	PLH020016	Góry Białskie i Grupa Śnieżnika	dolnośląskie Masyw Śnieżnika	4037	Dolina Wilczki koło Międzygórza	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk
62.	CON	PLH020016	Góry Białskie i Grupa Śnieżnika	dolnośląskie Masyw Śnieżnika	4044	Hala pod Śnieżnikiem	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk
63.	CON	PLH020020	Przełomy Pełcznicy pod Książem	dolnośląskie Pogórze (Bolkowsko-Wałbrzyskie)	3681	Wąwóz Pełcznicy	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk
64.	CON	PLH020035	Biała Łądecka	dolnośląskie Góry Złote	4046	Biała Łądecka	Krzysztof Świerkosz	
65.	CON	PLH020037	Góry i Pogórze Kaczawskie	dolnośląskie Góry Kaczawskie	3691	Wojcieszów	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk
66.	CON	PLH020037	Góry i Pogórze Kaczawskie	dolnośląskie Pogórze Kaczawskie	3687	Wąwóz Siedmicy	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk
67.	CON	PLH020037	Góry i Pogórze Kaczawskie	dolnośląskie Pogórze Kaczawskie	3689	Myślinów koło Myśliborza	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk
68.	CON	PLH020038	Góry Kamienne	dolnośląskie Góry Kamienne	3726	Pod Bukowcem	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk
69.	CON	PLH020038	Góry Kamienne	dolnośląskie Góry Kamienne	3728	Okrzeszyn	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk
70.	CON	PLH020038	Góry Kamienne	dolnośląskie Góry Kamienne	3732	Kowalowa	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk
71.	CON	PLH020038	Góry Kamienne	dolnośląskie Góry Stołowe	3724	Góra Róg	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk
72.	CON	PLH020047	Torfowiska Gór Izerskich	dolnośląskie Góry Izerskie	3721	Kamionek koło Orla	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk
73.	CON	PLH020054	Ostoja nad Bobrem	dolnośląskie Pogórze Izerskie	3697	Dolina Kamienicy koło Barcinka	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

4. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430, cała Polska - podsumowanie

Lp.	Region biogeograficzny	Kod obszaru Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Województwo, kraina geograficzna	Id stanowiska	Nazwa stanowiska	2009-2011	2016-2017
74.	CON	PLH020060	Góry Orlickie	dolnośląskie Góry Orlickie	3976	Pod Orlicą	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk
75.	CON	PLH020060	Góry Orlickie	dolnośląskie Góry Orlickie	3990	Zieleniec	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk
76.	CON	PLH020060	Góry Orlickie	dolnośląskie Góry Orlickie	3991	Młynówka koło Zieleńca	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk
77.	CON	PLH020060	Góry Orlickie	dolnośląskie Góry Orlickie	3992	Bystrzyca Dusznicka	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk
78.	CON	PLH020060	Góry Orlickie	dolnośląskie Góry Orlickie	4033	Orlica	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk
79.	CON	PLH020060	Góry Orlickie	dolnośląskie Pogórze Orlickie	4013	Kozia Hala	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk
80.	CON	PLH020061	Dzika Orlica	dolnośląskie Góry Bystrzyckie	4036	Dzika Orlica	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk
81.	CON	PLH020071	Ostoja Nietoperzy Gór Sowich	dolnośląskie Góry Sowie	3701	Walim	Krzysztof Świerkosz	
82.	CON	PLH020096	Góry Złote	dolnośląskie Góry Złote	3717	Gołogóra koło Orłowca	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk
83.	CON	PLH060030	Izbicki Przełom Wieprza	lubelskie Wyniosłość Giełczewska	5831	Ziołorośle koło Latyczowa		Marcin Sulwiński
84.	CON	PLH060051	Dolny Wieprz	lubelskie Pradolina Wieprza	5987	Trębki		Jadwiga Sienkiewicz
85.	CON	PLH100006	Pradolina Bzury-Neru	łódzkie Kotlina Kolska	5823	Bronno		Łukasz Chachulski
86.	CON	PLH100015	Dolina Rawki	łódzkie Równina Łowicko-Błońska	5817	Rawka Budy Grabskie		Jadwiga Sienkiewicz
87.	CON	PLH100015	Dolina Rawki	łódzkie Równina Łowicko-Błońska	5818	Rawka Ziemiary Północne		Jadwiga Sienkiewicz
88.	CON	PLH100015	Dolina Rawki	łódzkie Wysoczyzna Rawska	5788	Rawka Suliszew		Jadwiga Sienkiewicz
89.	CON	PLH140011	Ostoja Nadbużańska	mazowieckie Dolina Dolnego Bugu	5812	Brok		Joanna Mielczarczyk
90.	CON	PLH140011	Ostoja Nadbużańska	mazowieckie Dolina Dolnego Bugu	5813	Brańszczyk		Joanna Mielczarczyk
91.	CON	PLH140011	Ostoja Nadbużańska	mazowieckie Dolina Dolnego Bugu	6006	Budy Stare		Łukasz Chachulski

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

4. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430, cała Polska - podsumowanie

Lp.	Region biogeograficzny	Kod obszaru Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Województwo, kraina geograficzna	Id stanowiska	Nazwa stanowiska	2009-2011	2016-2017
92.	CON	PLH140011	Ostoja Nadbużańska	mazowieckie Kotlina Warszawska	5983	Kuligów		Jadwiga Sienkiewicz
93.	CON	PLH140016	Dolina Dolnej Pilicy	mazowieckie Dolina Białobrzaska	5979	Nowe Miasto nad Pilicą		Jadwiga Sienkiewicz
94.	CON	PLH140025	Dolina Środkowego Świdra	mazowieckie Równina Garwolińska	5799	Świder-Siwianka		Jadwiga Sienkiewicz
95.	CON	PLH140032	Ostoja Nadliwiecka	mazowieckie Dolina Dolnego Bugu	5814	Liwiec Koszelanka		Jadwiga Sienkiewicz
96.	CON	PLH140032	Ostoja Nadliwiecka	mazowieckie Równina Wołomińska	6002	Laski		Łukasz Chachulski
97.	CON	PLH140032	Ostoja Nadliwiecka	mazowieckie Wysoczyzna Siedlecka	5820	Liwiec Purzec		Jadwiga Sienkiewicz
98.	CON	PLH140050	Łąki Ostrówieckie	mazowieckie Dolina Środkowej Wisły	5808	Rokola		Jadwiga Sienkiewicz
99.	CON	PLH260018	Dolina Górnej Pilicy	łódzkie Niecka Włoszczowska	3758	Dolina Pilicy koło Rączek	Bogusław Binkiewicz	Jadwiga Sienkiewicz
100.	CON	PLH260018	Dolina Górnej Pilicy	śląskie Niecka Włoszczowska	3759	Dolina Pilicy koło Kuźnicy Grodziska	Bogusław Binkiewicz	Jadwiga Sienkiewicz
101.	CON	PLH260018	Dolina Górnej Pilicy	śląskie Niecka Włoszczowska	3801	Dolina Pilicy koło Wólki	Bogusław Binkiewicz	Jadwiga Sienkiewicz
102.	CON	PLH260018	Dolina Górnej Pilicy	świętokrzyskie Płaskowyż Jędrzejowski	3757	Obiechów	Bogusław Binkiewicz	Sławomir Janakowski
103.	CON	PLH260037	Przełom Lubrzanki	świętokrzyskie Góry Świętokrzyskie	5921	Brzezinki przełom Lubrzanki		Sławomir Janakowski
104.	CON	PLH260037	Przełom Lubrzanki	świętokrzyskie Góry Świętokrzyskie	5937	Bąków		Sławomir Janakowski
105.	CON	PLH280001	Dolina Drwęcy	warmińsko-mazurskie Dolina Drwęcy	5819	Łławka Mały Bór		Jadwiga Sienkiewicz
106.	CON	PLH300010	Ostoja Wielkopolska	wielkopolskie Pojezierze Poznańskie	5795	Samica		Łukasz Chachulski
107.	CON			dolnośląskie Góry Bystrzyckie	4021	Mostowice	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk
108.	CON			dolnośląskie Góry Izerskie	3718	Dolina Kwisy	Krzysztof Świerkosz	
109.	CON			dolnośląskie Góry Izerskie	3719	Źródłiska Małej Kamienicy	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk
110.	CON			dolnośląskie Góry Izerskie	3720	Źródłiska pod Wysokim Grzbietem	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

4. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430, cała Polska - podsumowanie

Lp.	Region biogeograficzny	Kod obszaru Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Województwo, krajna geograficzna	Id stanowis ka	Nazwa stanowiska	2009-2011	2016-2017
111.	CON			dolnośląskie Góry Iżerskie	3723	Świeradówka pod Stogiem Iżerskim	Krzysztof Świerkosz	Joanna Mielczarczyk
112.	CON			dolnośląskie Góry Złote	3715	Potok Luta koło Łądku Zdrój	Krzysztof Świerkosz	
113.	CON			mazowieckie Dolina Środkowej Wisły	5807	Piwonin Starorzecze		Jadwiga Sienkiewicz
114.	CON			mazowieckie Dolina Środkowej Wisły	5809	Bączki		Jadwiga Sienkiewicz
115.	CON			mazowieckie Dolina Środkowej Wisły	5982	Wilga		Jadwiga Sienkiewicz
116.	CON			mazowieckie Równina Warszawska	5984	Konstancin		Jadwiga Sienkiewicz
117.	CON			mazowieckie Równina Warszawska	6003	Dolina Małej		Łukasz Chachulski
118.	CON			mazowieckie Równina Warszawska	6005	Dolina Małej II		Łukasz Chachulski
119.	CON			mazowieckie Wysoczyzna Płońska	5985	Złotopolice 1		Jadwiga Sienkiewicz
120.	CON			mazowieckie Wysoczyzna Płońska	5986	Złotopolice 2		Jadwiga Sienkiewicz
121.	CON			śląskie Pagóry Jaworznickie	3545	Dolina Białej Przemszy	Kamil Kulpiński	Łukasz Chachulski
122.	CON			warmińsko-mazurskie Nizina (Równina) Sępopolska	6004	Szylina		Łukasz Chachulski
123.	CON			wielkopolskie Pojezierze Poznańskie	5821	Wirynka		Łukasz Chachulski
124.	CON			wielkopolskie Pojezierze Poznańskie	5822	Joanka		Łukasz Chachulski
125.	CON			wielkopolskie Wysoczyzna Kaliska	5824	Opatówek		Marcin Sulwiński

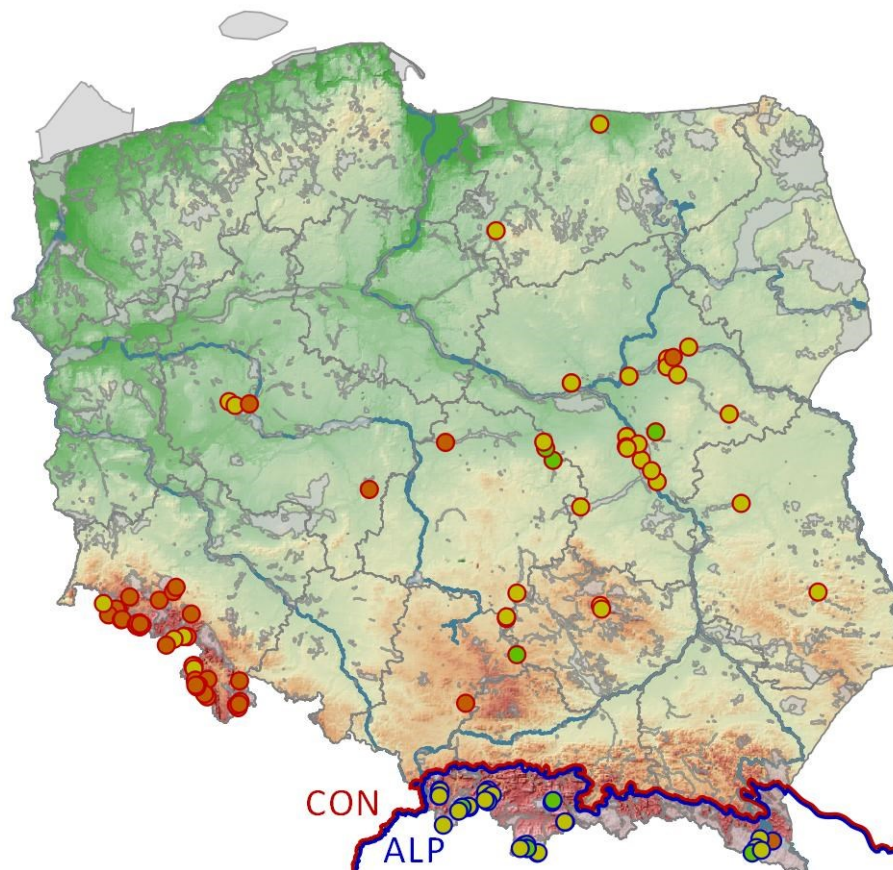
WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

4. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430, cała Polska - podsumowanie

IX. SYNTETYCZNE PODSUMOWANIE WYNIKÓW MONITORINGU SIEDLISKA PRZYRODNICZEGO ZIOŁOROŚLA GÓRSKIE (*ADENOSTYLION ALLIARIAE*) I ZIOŁOROŚLA NADRZECZNE (*CONVOLVULETALIA SEPIUM*) 6430

Ryc. 1 Rozmieszczenie i ocena ogólna stanowisk siedliska 6430 w latach 2009-2011

Ryc. 2 Rozmieszczenie i ocena ogólna stanowisk siedliska 6430 w latach 2016-2017

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

4. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430, cała Polska - podsumowanie

Powierzchnia siedliska

Powierzchnia siedliska

Struktura i funkcje

Struktura i funkcje

Perspektywy ochrony

Perspektywy ochrony

Ocena ogólna

Ocena ogólna

■ FV ■ U1 ■ U2 ■ XX

Ryc. 3 Oceny parametrów na stanowiskach siedliska 6430 w latach 2009-2011 w regionie alpejskim

■ FV ■ U1 ■ U2 ■ XX

Ryc. 4 Oceny parametrów na stanowiskach siedliska 6430 w latach 2016-2017 w regionie alpejskim

Oceniając parametry siedliska w sezonie 2016–2017 i porównując je z wynikami monitoringu uzyskanymi w sezonie 2009–2011 należy wziąć pod uwagę zmianę metodyki, o czym była już mowa wyżej. W latach 2016-2017 monitoring siedliska 6430 prowadzono wg metodyki Mróz i in. opublikowanej w roku 2012, która różniła się od metodyki wykorzystanej w poprzednim cyklu badań (2009-2011). W związku z tym, zgodnie z nową metodyką, w latach 2016-2017 nie oceniano następujących wskaźników parametru Specyficzna struktura i funkcje: Gatunki synantropijne, Gatunki dominujące oraz Barwa wody (które oceniano w latach 2009-2011). W porównaniu z poprzednim okresem badań, w latach 2016-2017 dodatkowo oceniano nieuwzględniany wcześniej wskaźnik: Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych. W związku z powyższym porównanie parametrów Specyficzna struktura i funkcje oraz Ocena ogólna w sezonach 2009–2011 i 2016–2017 jest nie do końca uprawnione, bowiem w każdym z tych sezonów brano pod uwagę inny zestaw wskaźników.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

4. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430, cała Polska - podsumowanie

REGION ALPEJSKI

1. Powierzchnia siedliska

W latach 2016-2017 zdecydowana większość ocenionych stanowisk (blisko 84%) uzyskała ocenę właściwą (FV), kolejne 13,5 % stanowisk otrzymało ocenę niezadowalającą (U1). Jedyne jedno stanowisko (niecałe 3%) uzyskało ocenę U2. Ponieważ na zdecydowanej większości stanowisk parametr ten uzyskał ocenę właściwą, proponuje się też ocenę FV dla całego bioregionu. W porównaniu z sezonem 2009–2011 stan parametru pozostał na takim samym poziomie, można więc uznać, że powierzchnia płatów siedliska na stanowiskach się nie zmniejsza.

2. Specyficzna struktura i funkcje

Ponad połowa (54%) stanowisk ocenianych w latach 2016-2017 otrzymała ocenę właściwą (FV), stan kolejnych 35% oceniono jako niezadawalający (U1), a 10% uzyskało ocenę U2. Proponowana ocena dla bioregionu, zgodna z rozkładem ocen parametru na stanowiskach, wynosi U1. W porównaniu z okresem 2009–2011 ocena parametru się pogorszyła, czego głównymi przyczynami jest zwiększona antropopresja, w tym głównie gospodarka leśna (prace zrywkowe), rozbudowa sieci komunikacyjnej oraz rozwój turystyki.

3. Perspektywy ochrony

Blisko 60% ocenianych w latach 2016–2017 stanowisk otrzymało ocenę właściwą (FV), stan kolejnych 38% oceniono jako niezadawalający (U1), a jedynie jedno (niecałe 3%) uzyskało ocenę U2. Proponowana ocena dla bioregionu, zgodna z rozkładem ocen parametru na stanowiskach, wynosi U1. W porównaniu z okresem 2009–2011 ocena parametru się pogorszyła, czego główną przyczyną jest zwiększona antropopresja, co zmniejsza szanse i perspektywy ochrony siedliska.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

4. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430, cała Polska - podsumowanie

---

4. Ocena ogólna

Ponad 43% stanowisk ocenianych w latach 2016–2017 otrzymało ogólną ocenę właściwą (FV), 46% uzyskało ocenę niezadawalającą, a nieco ponad 10% - ocenę złą. Proponowana ocena dla bioregionu, zgodna z rozkładem ocen parametru na stanowiskach, wynosi U1. Główną przyczyną obniżenia oceny ogólnej w porównaniu z okresem 2009–2011 są obniżone wartości parametrów struktura i funkcje oraz perspektywy ochrony, czego główną przyczyną jest zwiększona antropopresja.

Podsumowując, oceny parametrów stanu siedliska 6430 dla regionu biogeograficznego alpejskiego kształtowały się następująco:

Powierzchnia - stan właściwy (FV),

Specyficzna struktura i funkcje – stan niezadawalający (U1),

Perspektywy ochrony – stan niezadawalający (U1),

Ocena ogólna – stan niezadawalający (U1).

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

4. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 6430, cała Polska - podsumowanie

REGION KONTYNETALNY

Powierzchnia siedliska

Powierzchnia siedliska

Struktura i funkcje

Struktura i funkcje

Perspektywy ochrony

Perspektywy ochrony

Ocena ogólna

Ocena ogólna

FV

U1

U2

XX

Ryc. 5 Oceny parametrów na stanowiskach siedliska 6430 w latach 2009-2011 w regionie kontynentalnym

FV

U1

U2

XX

Ryc. 6 Oceny parametrów na stanowiskach siedliska 6430 w latach 2016-2017 w regionie kontynentalnym

1. Powierzchnia siedliska

Zdecydowana większość (blisko 72%) stanowisk ocenianych w latach 2016-2017 otrzymała ocenę właściwą (FV), stan blisko 15% stanowisk oceniono jako niezadawalający (U1), a nieco ponad 12% stanowisk otrzymało oceną złą (U2). Ponieważ na zdecydowanej większości stanowisk parametr oceniono na FV, proponuje się też ocenę FV dla całego bioregionu. W porównaniu z okresem 2009-2011 stan parametru zmienił się jedynie w niewielkim stopniu, można więc uznać, że powierzchnia płatów siedliska nie ulega istotnemu zmniejszeniu.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

4. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430, cała Polska - podsumowanie

2. Specyficzna struktura i funkcje

W latach 2016–2017 jedynie na 9% stanowisk wartość parametru oceniono jako właściwą (FV). W ponad połowie stanowisk (55%) parametr otrzymał ocenę niezadawalającą, a aż w 35% stanowisk – ocenę złą. Proponowana ocena dla bioregionu, zgodna z rozkładem ocen parametru na stanowiskach, wynosi U1. W porównaniu z sezonem 2009–2011 oznacza to znaczne pogorszenie oceny parametru. Jest to wynikiem przede wszystkim znacznie zwiększonej obecności obcych gatunków inwazyjnych (liczbowo i powierzchniowo) wykazujących znaczną ekspansję oraz zmniejszenia się liczby gatunków charakterystycznych. Na zmniejszenie się liczby gatunków charakterystycznych, poza ekspansją gatunków obcych, mogły mieć wpływ także zwiększona antropopresja, obserwowana w przybrzeżnych strefach rzek, a także zmiany klimatyczne, których skutkiem jest nadmierne przesuszenie siedliska oraz wahanie poziomu wody w ciekach.

3. Perspektywy ochrony

W latach 2016–2017 w ponad połowie stanowisk (57%) wartość parametru oceniono jako właściwą (FV), w 28% - jako niezadawalającą (U1), a w blisko 15% - jako złą (U2). Proponowana ocena dla bioregionu, zgodna z rozkładem ocen parametru na stanowiskach, wynosi FV. Mimo to trzeba stwierdzić, że w porównaniu z okresem 2009-2011 ocena tego parametru się nieco pogorszyła. Przyczyną tej sytuacji są zwiększona ekspansja gatunków obcych i zwiększona antropopresja, które są czynnikami zmniejszającymi szanse i perspektywy zachowania siedliska.

4. Ocena ogólna

W 2017 r. jedynie na 13,5% stanowisk wartość parametru oceniono jako właściwą (FV). Na 47% stanowisk parametr otrzymał ocenę niezadawalającą, a na aż 40% stanowisk – ocenę złą. Proponowana ocena dla bioregionu, zgodna z rozkładem ocen parametru na stanowiskach, wynosi U1. W porównaniu z sezonem 2009-2011 oznacza to obniżenie oceny tego parametru, czego główną przyczyną są znacznie obniżone oceny parametru Struktura i funkcje na stanowiskach. Wynika to przede wszystkim z ekspansji gatunków obcych i zmniejszania się liczby gatunków charakterystycznych, co obniża również perspektywy ochrony siedliska. Można prognozować dalsze pogarszanie się stanu siedliska, ze względu na wzrastającą antropopresję, a także postępujące zmiany klimatyczne, co może spowodować przesuszenie siedliska.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

4. Sprawozdanie z monitoringu siedliska6430, cała Polska - podsumowanie

---

Podsumowując, oceny parametrów stanu siedliska6430 dla regionu biogeograficznego kontynentalnego kształtowały się następująco:

Powierzchnia - stan właściwy (FV),

Specyficzna struktura i funkcje – stan niezadawalający (U1),

Perspektywy ochrony –stan właściwy (FV),

Ocena ogólna – stan niezadawalający (U1).